

SADRŽAJ

BISKUPOVA BOŽIĆNA PORUKA: » <i>Narod bijaše u iščekivanju i svi se u srcu pitahu o Ivanu nije li on možda Krist.</i> « (Lk 3,15).....	159
DOKUMENTI	162
Poruka pape Franje za 54. Svjetski dan mira (1. siječnja 2021.): <i>Kultura skrbi kao put do mira</i>	162
Apostolsko pismo Patris Corde Svetog oca Franje u povodu 150. obljetnice proglašenja svetog Josipa zaštitnikom Sveopće Crkve	169
Dekret Apostolske pokorničarne o daru posebnih oprosta povodom Godine svetog Josipa.....	180
Poruka Vijeća biskupskih konferencije Europske unije (COMECE): <i>Ponovno pronaći nadu i solidarnost</i>	182
Poruka Predsjednika Odbora HBK za pastoral pomoraca: <i>Sveti Nikola odraz Božje dobrote, ljubavi za čovjeka i uzor za nasljedovanje</i>	186
Poruka Predsjednika Caritasa povodom Nedjelje Caritasa 2020.: <i>Svjedoci svjetla</i>	187
➤ Izveštaji: Sjednica Vijeća HBK za nauk vjere (20. studenoga 2020.).....	189
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	190
Mjere Stožera civilne zaštite za Badnjak i Božić	190
Blagoslov obitelji	191
Godišnje klanjanje Presvetom.....	192
Mise »Pro familia et iuventute«.....	193
Obveze prema Ordinarijatu	194
Fond nagrada 2021.....	195
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	195
Kronika biskupa Ivice Petanjka	195
➤ Svećenici:	
Vlč. Frane Brozić.....	197
Vlč. dr. Saša Ilijčić	197
Vlč. Matej Polonijo	197
Vlč. Franjo Vitezić	197

➤ Izvještaji	198
Održan jesenski plenarni svećenički sastanak (Krk, 7. listopada 2020.).....	198
Održano zavjetno hodočašće Krčke biskupije Majci Božjoj Trsatskoj (Trsat, 11. listopada 2020.)	199
U Krku postavljena izložba »Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu« (30. listopada 2020.)	202
Đakonsko ređenje Andrije Živkovića (Nerezine, 29. studenoga 2020.)	203
 U GODINI 100. OBLJETNICE ROĐENJA ZA NEBO SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA.....	206
Svečano proslavljena 100. obljetnica rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića (Krk, 13. prosinca 2020.).....	206
100. obljetnica rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića obilježena i u Zagrebu (14. prosinca 2020.).....	214

»Narod bijaše u iščekivanju i svi se u srcu pitahu o Ivanu nije li on možda Krist.«
(Lk 3,15)

Draga braćo i sestre!

Isusovo utjelovljenje, rođenje i dolazak na ovaj svijet, kao i sav njegov život i djelovanje na zemlji, događali su se u točno određenom vremenu i bili su podložni svim povijesnim okolnostima tog prostora i vremena.

Slijedom toga, ni mi svoj sadašnji trenutak ne možemo živjeti izvan sadašnjih povijesnih okvira niti ga možemo odložiti za neko drugo vrijeme koje bi po našem sudu bilo ljepše od sadašnjega. Na neki smo način svi taoci ovog nesretnog korona virusa koji nam u mnogočemu diktira kako naš svakodnevni život, tako i naše planove, programe i želje, pa i samo slavljenje ovog našeg najdražeg blagdana Božića.

Ako već ne možemo utjecati na vanjski oblik slavlja, onda bi trebali učiniti sve što je u našoj moći da ono ne izgubi svoj unutrašnji smisao i značenje.

Iako je Božić došao, mi imamo duboki osjećaj da se još uvijek nalazimo u adventskom vremenu čija je osnovna karakteristika nadati se usprkos svemu i budno iščekivati.

Kao ni jedno vrijeme do sada, koje je dio naše memorije, ovo nas je vrijeme prisililo ili, ako to hoćemo izraziti biblijskim shvaćanjima omogućilo, ne samo nama nego i cijelom svijetu da iskustveno osjetimo što znači željno očekivati spasenje koje bi odnekud trebalo stići ili se pojaviti.

Razlika između našeg općesvjetskog očekivanja i onog biblijskog kojeg je proživljavao izabrani Božji narod je u tome što naš svijet traži ovozemaljsko spasenje, a izabrani Božji narod je u iščekivanju Mesije očekivao dvostruko spasenje: kako nebesko tako i zemaljsko.

Uz to resila ih je još jedna odlika: oni su, za razliku od nas, Mesiju i spasenje očekivali s neba i od Boga, a mi iz laboratorija i od čovjeka. Volio bih da nisam u pravu i da duboko griješim, ali ovo predugo stanje u kojem se nalazimo stvara u meni duboke sumnje da je ovo zlo i došlo iz laboratorija i od čovjeka. Ako je to istina, a mogla bi biti, može li čovječanstvo iz ovog zla izvući samo sebe?

Dosadašnja spoznaja svijeta i povijest spasenja, sve tamo od postanka svijeta i prvog čovjeka pa do danas, svjedoče da je čovjek puno puta bio „pаметan“ kad se htio bogom postaviti, ali kad se zatim srozao u vlastitu provaliju i u nju za sobom mnoge povukao, nije bio isto tako „pаметan“ da se iz nje izvuče.

To je bio glavni razlog zašto se Sin Božji utjelovio i čovjekom postao. Stari su sveti crkveni oci upravo to naučavali: čovjek je bio sposoban sebe upropastiti, ali nije bio sposoban sebe spasiti. Zato je Bog postao čovjekom.

U svojoj vječnoj ljubavi Bog nije mogao dopustiti da propadne onaj koji je stvoren na njegovu sliku i zato je odlučio na svijet poslati Sina svoga, na čiju je sliku čovjek stvoren, znajući da se čovjek bez Božje pomoći neće sam moći iščupati iz gliba blata i grijeha u koji se sam gurnuo.

Jednostavno govoreći: čovjek se znade sam upropastiti, ali se ne zna sam spasiti. Za glupost je dovoljan sam sebi, ali ga iz gluposti mora izvlačiti netko drugi i taj drugi mora biti jači i pametniji od njega. To je razlog Božjeg dolaska na svijet.

Kad je Bog vidio kamo se je čovjek doveo, odlučio je intervenirati tako što je sam Bog čovjekom postao. Ali budući da je čovjek, a ne Bog sagriješio, u djelu spasenja je trebao i čovjek dati svoj udio. Tu stoji razlog zašto je u Isusu Kristu Bog čovjekom postao. Čovjeku uvijek dolazi spasenje od Boga, ali ga čovjek treba htjeti i željeti i s Bogom surađivati. Uvijek je Bog čovjeka spašavao, ali ne bez njega i ne protiv njega.

Kad bismo to htjeli priznati, a upravo nas ovo naše sadašnje vrijeme nuka na to, onda bismo s Bogom puno više surađivali. Onda bismo od njega puno više očekivali, jer ovo što nam danas nude znanstvenici, milijarderi i političari svijeta pokazuje samo dvoje: ili oni u ono što nama govore sami ne vjeruju ili s nama jako vješto manipuliraju.

Ovo nije nikakav poziv na pobunu, ali jest na oprez i na naše okretanje prema Isusu Kristu kao jedinom Spasitelju svijeta.

Žao mi je što je ovogodišnja božićna i novogodišnja poruka intonirana ovakvim tonovima, ali je ona izraz našeg konkretnog stanja u kojem se nalazimo i koje poziva na obraćenje i promjenu sveopćeg mentaliteta svijeta koji se u sadašnjim stvarnim prilikama pokazao slabim i nedoraslim pred čime se do prije godinu dana gordo uzdizao. Kao da se vraćamo tisuće godina unatrag dok evanđelist Luka piše: »Narod bijaše u iščekivanju i svi se u srcu pitahu.« (usp. Lk 3,15).

Povijest spasenja, povijest je nade. Nijedno vrijeme nije bilo tako teško, tragično i dramatično, a da se u njemu nije nazirala, očekivala i vidjela zraka svjetla, nade, izlaska. Duboko sam uvjeren da će i nama ovogodišnje dugotrajno vrijeme došašća i iščekivanja donijeti spasenje i, kako mi je napisao u ovogodišnjoj čestitci jedan biskup: »Iza svega ovoga mora doći nešto veliko i božanski lijepo!«, ali ne bez Boga i ne bez našeg sudjelovanja, jer je naša koža i naše spasenje u pitanju.

Draga braćo i sestre!

Žarko molim i želim da vas ova božićna poruka nađe zdravima u duši i tijelu, da vas nađe izmirene s Bogom i čovjekom, da vas potakne na odgovornost i zajedništvo, da shvatimo da nismo sami na ovom svijetu i da tek u duhu bratstva i solidarnosti možemo graditi bolji svijet.

Neka ovaj Božić, koji je toliko drugačiji od ostalih, bude poticaj svakome od nas kršćana da shvatimo pravi smisao Božića, da shvatimo da je i onaj prvi Božić za novorođeno dijete Isusa, za Mariju i za Josipa, bio suočavanje sa stvarnim svijetom i životom u kojem izazovi potiču na hrabrost i odlučnost, i koja iz čovjeka izvlači onu snagu za koju ni sam nije svjestan da je posjeduje.

Gospodin Bog koji nikada ne napušta djelo svojih ruku neka i u ovim vremenima vodi i upravlja naše korake putem spasenja i blagoslova. Sretan Vam Božić i blagoslovljena Nova godina!

† Ivica Petanjak

PORUKA PAPE FRANJE ZA 54. SVJETSKI DAN MIRA

– 1. siječnja 2021. –

Kultura skrbi kao put do mira

1. Na pragu nove godine, srdačno pozdravljam šefove država i vlada, voditelje međunarodnih organizacija, duhovne *vođe* i sljedbenike različitih religija te muškarce i žene dobre volje. Svima upućujem najbolje želje da ova godina omogući čovječanstvu napredovati na putu bratstva, pravde i mira između pojedinaca, zajednica, naroda i država.

Godinu 2020. obilježila je velika zdravstvena kriza Covid-19, koja je postala globalni fenomen kojim su zahvaćeni mnogi sektori dodatno pogoršavši duboko međusobno povezane krize kao što su klimatska, prehrambena, ekonomska i migracijska i prouzročivši velike patnje i nevolje. U mislima su mi prije svega svi oni koji su izgubili članove obitelji ili drage osobe i sve koji su ostali bez posla. Posebno želim spomenuti liječnike i medicinske sestre i tehničare, farmaceute, znanstvenike, volontere, kapelane i osoblje bolnica i zdravstvenih centara. Oni su ulagali i nastavljaju ulagati silne napore i podnositi velike žrtve samo kako bi bili uz bolesnike, ublažili im patnje ili spasili im život, neke je od njih to čak stajalo života. Odajući počast tim osobama, ponavljam svoj apel političkim čelnicima i privatnom sektoru da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi se osigurao pristup cjepivima protiv Covid-19 i osnovnim tehnologijama potrebnim za zbrinjavanje bolesnih, siromašnih i onih koji su najugroženiji[1].

Žalosno je konstatirati da su, uz brojna svjedočanstva ljubavi i solidarnosti, ponovno uzeli maha različiti oblici nacionalizma, rasizma i ksenofobije, kao i ratovi i sukobi koji sa sobom nose smrt i razaranja.

Ti i drugi događaji koji su obilježili put čovječanstva u godini koja je za nama naučili su nas koliko je važno brinuti jedni za druge i za stvoreni svijet kako bismo izgradili društvo utemeljeno na bratskim odnosima. Zbog toga sam za ovogodišnju Poruku izabrao temu: *Kultura skrbi kao put do mira*. Kultura skrbi kao način borbe protiv kulture ravnodušnosti, odbacivanja i sukoba koja je danas tako dominantna.

2. Bog Stvoritelj – izvor ljudskog poziva na skrb

U mnogim religijskim tradicijama postoje priče koje se odnose na porijeklo čovjeka, na njegov odnos sa Stvoriteljem, prirodom i svojim bližnjima. U Svetome pismu Knjiga Postanka već od prvih stranica pokazuje važnost brige ili čuvanja u Božjem naumu za čovječanstvo, naglašavajući odnos između čovjeka (*'adam*) i zemlje (*'adamah*) te među braćom. U biblijskom izvješću o stvaranju, Bog povjerava Adamu vrt »zasađen u Edenu« (usp. *Post 2, 8*) sa zadatkom da ga »obrađuje i čuva« (usp. *Post 2, 15*). To, s jedne strane,

znači učiniti zemlju plodnom, a, s druge, zaštititi je i očuvati njezinu sposobnost održavanja života[2]. Glagoli "obrađivati" i "čuvati" opisuju Adamov odnos s njegovim domom – vrtom, ali i povjerenje koje mu je Bog ukazao učinivši ga gospodarom i čuvarom svega stvorenog.

Rođenjem Kajina i Abela započinje povijest braće i sestara čiji će odnos Kajin protumačiti – na negativan način – u smislu *zaštite* ili *čuvanja*. Nakon što je ubio svoga brata Abela, Kajin na Božje pitanje odgovara na sljedeći način: »Zar sam ja *čuvar* brata svoga?« (Post 4, 9)[3]. Da, naravno! Kajin jest "čuvar" svog brata. »U tim tako starim pripovijestima, bogatima dubokim simbolizmom, već je prisutna svijest koja nam je danas zajednička: da je sve međusobno povezano i da je istinska briga za same naše živote i naše odnose s prirodom neodvojiva od bratstva, pravednosti i vjernosti u odnosu prema drugima«[4].

3. Bog Stvoritelj – uzor skrbi

U Svetome pismu Boga se ne predstavlja samo kao Stvoritelja, nego i kao Onoga koji se brine za svoja stvorenja, posebno za Adama, Evu i njihovu djecu. I sâm Kajin, iako je udaren prokletstvom zbog zločina koji je počinio, prima od Stvoritelja na dar znak zaštite kako bi njegov život ostao sačuvan (usp. Post 4, 15). Ova činjenica, istodobno dok potvrđuje nepovredivo dostojanstvo osobe, stvorene na Božju sliku i priliku, također otkriva Božji naum za očuvanje sklada stvaranja, jer »mir i nasilje ne mogu prebivati pod istim krovom«[5].

Upravo je briga za stvoreni svijet u temelju ustanovljenja subote koja je, osim reguliranja bogoštovlja, imala za cilj obnavljanje društvenog reda i brigu za siromašne (usp. Post 1, 1-3; Lev 25, 4). Na jubilej koji se obilježavao svake sedme, subotnje (šabatne) godine omogućavao se predah zemlji, robovima i dužnicima. U toj se godini milosti brinulo za najslabije, dajući im novu životnu perspektivu, tako da u narodu ne bude nijednoga siromaha (usp. Pnz 15, 4).

Vrijedi spomenuti i proročku tradiciju u kojoj se vrhunac biblijskog shvaćanja pravde očituje u načinu na koji se zajednica odnosi prema najslabijima u svojoj sredini. To je razlog zašto Amos (2, 6-8; 8) i Izaija (58), napose, neprestano podižu svoj glas za pravdu prema siromašnima koje, zbog njihove ranjivosti i nemoći, čuje samo Bog koji brine o njima (usp. Ps 34, 7; 113, 7-8).

4. Skrb u Isusovoj službi

Isusov život i poslanje uosobljuju vrhunac Očeve ljubavi prema ljudskom rodu (usp. Iv 3, 16). U sinagogi u Nazaretu Isus se očitovao kao Onaj kojega Gospodin pomaza i »posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene« (Lk 4, 18). Takva mesijanska djela, karakteristična za jubileje, najrječitije su svjedočanstvo poslanja koje mu je Otac povjerio. U svojoj samilosti, Krist se približava bolesnima u tijelu i duhu te ih ozdravlja; oprašta grešnicima i daje im novi život.

Isus je Dobri pastir koji se brine za ovce (usp. Iv 10, 11-18; Ez 34, 1-31); on je dobri Samaritanac koji se priginje nad ranjena čovjeka, vida mu rane i brine se o njemu (usp. Lk 10, 30-37).

Na vrhuncu svojega poslanja Isus zapečaćuje svoju brigu za nas prinoseći samoga sebe na križ i oslobađajući nas tako ropstva grijeha i smrti. Tako nam je darom svojega života i svojom žrtvom otvorio put ljubavi i kaže svakom od nas: »Slijedi me. I ti čini tako!« (usp. Lk 10, 37).

5. Kultura skrbi u životu Isusovih sljedbenika

Duhovna i tjelesna djela milosrđa predstavljaju srž dobrotvorstva Crkve iz prvih stoljeća. Prvi su kršćana dijelili ono što su imali kako nitko od njih ne bi bio u potrebi (usp. Dj 4, 34-35) i trudili su se zajednicu učiniti gostoljubivim domom, otvorenim za sve ljude u kojoj god da se situaciji nalazili, spremnim preuzeti na sebe brigu za najslabije. Tako se uvriježio običaj davanja dobrovoljnih priloga kako bi se nahranilo siromašne, pokopalo mrtve i hranilo siročad, starije osobe i žrtve nesreća, poput brodoloma. A kad je veliku dušnost kršćana u kasnijim vremenima pomalo popustila, neki su crkveni oci insistirali na tome da vlasništvo prema Božjem shvaćanju služi općem dobru. Sv. Ambrozije je tvrdio da »priroda je iz svoga krila izlila dobra svim ljudima da se njima zajedno služe [...] iznjedrila je zajedničko pravo za sve, ali pohlepa je to učinila pravom samo za nekolicinu«[6]. Nakon što je prebrodila progon iz prvih stoljeća, Crkva je iskoristila novostečenu slobodu da nadahnjuje društvo i njegovu kulturu. »Potrebe vremena budile su novu snagu u službi kršćanske ljubavi (*charitas*). U povijesti su ostala zapisana mnoga dobrotvorna djela. [...] Podizane su brojne ustanove za pružanje utjehe i okrjepu onima koji trpe: bolnice, ubožnice, sirotišta i domovi za napuštenu djecu, gostinjski i dr.«[7].

6. Načela socijalnog nauka Crkve kao temelj kulture skrbi

Dijakonija iz vremena prve Crkve, obogaćena razmišljanjima otaca i oživljavana, tijekom mnogih stoljeća, djelotvornom ljubavlju mnogih svijetlih svjedoka vjere, postala je živo srce socijalnog nauka Crkve, nudeći se svim ljudima dobre volje kao dragocjena baština načelâ, kriterijâ i smjernicâ koji mogu poslužiti kao gramatika te skrbi: promicanje dostojanstva svake ljudske osobe, solidarnost sa siromašnima i bespomoćnima, briga za opće dobro, zaštita stvorenog svijeta.

➤ Skrb kao promicanje dostojanstva i prava osobe.

»Ideja osobe, koja je nastala i razvila se u kršćanstvu, pomaže postići potpuno ljudski razvoj zato što osoba uvijek znači odnos, a ne individualizam, ukazuje na uključivanje, a ne na isključivanje, na jedinstveno i nepovredivo dostojanstvo, a ne na izrabljivanje«[8]. Svaka je osoba svrha u sebi samoj, a nikada puko oruđe koji treba cijeliti isključivo zbog njegove korisnosti, i stvorena je za zajednički život u obitelji, zajednici, društvu u kojem su svi članovi jednaki po dostojanstvu. Iz tog dostojanstva proizlaze čovjekova prava jednako kao i obaveze kao, na primjer, zadaća da se prihvati i pruži pomoći siromašnima,

bolesnima, marginaliziranim, svim našim »bližnjima, bili oni bliski ili daleki u vremenu i prostoru«[9].

➤ **Skrb za opće dobro.**

Svaki vid društvenog, političkog i ekonomskog života pronalazi svoje ispunjenje kada služi općem dobru, to jest »skupu onih uvjeta društvenog života koji skupinama i pojedincima omogućuje potpunije i lakše postizanje vlastitog savršenstva« [10]. Stoga u svojim planovima i naporima koje činimo moramo uvijek voditi računa o tome koje će to imati učinke za čitavu ljudsku obitelj i uzeti u obzir moguće posljedice za sadašnji čas i za buduće naraštaje. Koliko je to istinito i aktualno zorno nam pokazuje pandemija Covid-19. U susretu s njom »shvatili smo da se nalazimo na istoj lađi, svi krhki i dezorijentirani, ali istodobno važni i potrebni, svi pozvani veslati zajedno«[11], jer »nitko se ne spašava sâm«[12] i nijedna izolirana nacionalna država ne može zajamčiti opće dobro svojih stanovnika[13].

➤ **Skrb kroz solidarnost.**

Solidarnost izražava ljubav prema drugoj osobi na konkretan način, ne kao nejasan osjećaj, nego kao »čvrstu i postojanu odlučnost zauzeti se za opće dobro, to jest za dobro svih i svakoga, jer svi smo mi uistinu za sve odgovorni«[14]. Solidarnost nam pomaže promatrati drugoga – bilo kao osobu, bilo, u širem smislu, kao narod ili naciju – ne kao statistiku ili sredstvo koje treba iskoristiti, a zatim baciti kad više nije korisno, nego kao našeg bližnjega, suputnika, pozvana sudjelovati, baš kao i mi, na gozbi života na koju Bog sve jednako poziva.

➤ **Skrb i očuvanje stvorenoga svijeta.**

U enciklici *Laudato si'* itekako je prisutna svijest o međusobnoj povezanosti cjelokupne stvorene stvarnosti te se ističe potreba da se sluša istodobno i vapaj potrebitih i vapaj stvorova. Iz tog pažljivog i stalnog oslušivanja može se roditi učinkovita briga za zemlju, naš zajednički dom, kao i za siromašne. U vezi s tim, želio bih potvrditi da »ne može biti istinskog osjećaja dubokog jedinstva s drugim bićima u prirodi ako istodobno u srcu nema nježnosti, suosjećanja i brige za ljudska bića«[15]. »Mir, pravda i očuvanje stvorenog svijeta tri su potpuno međusobno povezana pitanja, koja se ne mogu odvajati i obrađivati pojedinačno a da se ne padne u redukcionizam«[16].

7. Kompas koji pokazuje pravac kojim nam je zajedno ići

U vremenima u kojima dominira kultura odbacivanja, suočeni sa sve dubljim nejednakostima unutar i između država[17], želio bih, dakle, pozvati čelne ljude međunarodnih organizacija i vlada, ekonomskog i znanstvenog svijeta, društvenih komunikacija i obrazovnih institucija da uzmu u svoje ruke kompas gore spomenutih načela kako bi se procesu globalizacije dao zajednički pravac, »stvarno... ljudski put«[18]. To će nam omogućiti da cijenimo vrijednost i dostojanstvo svake osobe, zajednički djelujemo solidarno za opće

dobro i pružimo olakšanje onima koji pate od siromaštva, bolesti, ropstva, oružanih sukoba i diskriminacije. Molim sve da uzmu ovaj kompas u ruke i postanu proročki svjedoci kulture skrbi, radeći na prevladavanju mnogih postojećih društvenih nejednakosti. To se može postići samo snažnim i značajnim isticanjem uloge ženâ, kako u obitelji tako i na svim socijalnim, političkim i institucionalnim područjima.

Kompas ovih socijalnih načela, prijeko potrebnih za promicanje kulture skrbi, također je pokazatelj za odnose među narodima koji bi trebali biti nadahnuti bratstvom, uzajamnim poštivanjem, solidarnošću i poštivanjem međunarodnog prava. U vezi s tim, moramo prepoznati potrebu za obranom i promicanjem temeljnih ljudskih prava koja su neotuđiva, sveopća i nedjeljiva.[19]

Također je važno spomenuti poštivanje humanitarnog prava, posebno u vrijeme kada se sukobi i ratovi stalno nižu jedan za drugim. Nažalost, mnoge se regije i zajednice više ne sjećaju vremena kada su živjele u miru i sigurnosti. Brojni su gradovi postali epicentri neizvjesnosti: njihovi stanovnici bore se ne bi li kako tako održali uobičajeni ritam života jer su neprestano metom napada i neselektivnog bombardiranja, topništva i lakog oružja. Djeca ne mogu učiti. Muškarci i žene ne mogu raditi na uzdržavanju obitelji. Glad pušta korijene tamo gdje je nekada bila nepoznata. Ljudi su prisiljeni bježati, ostavljajući za sobom ne samo svoje domove, već i obiteljsku povijest i kulturne korijene.

Uzroci sukoba su mnogi, ali rezultat je uvijek isti: uništenje i humanitarna kriza. Moramo se zaustaviti i zapitati se što je dovelo do toga da naš svijet na sukob gleda kao na nešto uobičajeno i, nadasve, kako se naša srca mogu obratiti i kako možemo promijeniti svoj način razmišljanja da bismo zaista tražili mir u solidarnosti i bratstvu.

Kolika se sredstva samo rasipa na oružje, posebno nuklearno oružje[20], a mogla bi se upotrijebiti za značajnije prioritete kao što su osiguranje sigurnosti pojedinaca, promicanje mira i cjelovitog ljudskog razvoja, borba protiv siromaštva i zadovoljavanje zdravstvenih potreba. Globalni problemi poput aktualne pandemije Covid-19 i klimatskih promjena samo su ove izazove učinili još očiglednijima. Kakva bi hrabra odluka bila »novcem koji se troši na oružje i druge vojne izdatke uspostaviti »Globalni fond«, kako bi se trajno uklonilo glad i dao doprinos razvoju najsiromašnijih zemalja«![21]

8. Odgoj i obrazovanje za kulturu skrbi

Promicanje kulture skrbi zahtijeva odgojno-obrazovni proces, a kompas socijalnih načelâ predstavlja, u tu svrhu, pouzdano oruđe u različitim međusobno povezanim kontekstima. Želio bih navesti nekoliko primjera.

- Odgoj za skrb rađa se u obitelji, koja je prirodna i temeljna stanica društva, u kojoj osoba uči živjeti u odnosu i u uzajamnom poštivanju. Obitelji treba omogućiti da ispuni tu vitalnu i nezaobilaznu zadaću.
- Za odgoj i obrazovanje odgovorni su također škole i sveučilišta – ali uvijek u suradnji s obitelji – i, u nekim aspektima, sredstva društvene komunikacije.[22] Oni su pozvani pre-

nositi sustav vrijednosti utemeljen na priznavanju dostojanstva svake osobe, svake jezične, etničke i vjerske zajednice i svakog naroda, kao i temeljnih prava koja iz toga proizlaze. Obrazovanje je jedan od stupova pravednijeg i solidarnijeg društva.

- Religije općenito, a posebno vjerski vođe, mogu imati nezamjenjivu ulogu u prenošenju vjernicima i društvu vrijednosti solidarnosti, poštivanja različitosti, prihvaćanja i brige o najranjivijoj braći i sestrama. U vezi s tim podsjećam na riječi pape Pavla VI. izrečene u Ugandskom parlamentu 1969. godine: »Ne bojte se Crkve; ona vas poštuje, obrazuje vam poštene i odane građane, ne potiče suparništva i podjele i pokušava promicati zdravu slobodu, socijalnu pravdu i mir. Ako i ima nešto čemu daje prednost onda su to siromašni, obrazovanje najmlađih i puka te briga za one koji trpe i koji su napušteni«[23].

- One koji obavljaju javne službe ili rade u međunarodnim, vladinim i nevladinim, organizacijama s obrazovnom misijom i sve one koji na razne načine djeluju na polju obrazovanja i istraživanja, još jednom potičem da se zalažu oko postizanja cilja obrazovanja »otvorenijeg i uključivijeg, sposobna za strpljivo slušanje, konstruktivan dijalog i međusobno razumijevanje«[24]. Nadam se da će ovaj poticaj, upućen u sklopu *Globalnog pakta o obrazovanju*, naići na široko prihvaćanje.

9. Nema mira bez kulture skrbi

Kultura skrbi, kao zajednički, solidarni i sudionički predani rad na zaštiti i promicanju dostojanstva i dobrobiti svijetu, kao spremnost da se zanimamo, posvećujemo pažnju, spremnost na suosjećanje, pomirenje i iscjeljenje, uzajamno poštivanje i uzajamno prihvaćanje, povlašten je način izgradnje mira. »U mnogim dijelovima svijeta potrebni su putovi mira koji vode ozdravljenju, potrebni su mirotvorci koji su spremni kreativno i hrabro pokretati procese ozdravljenja i novih susreta« [25].

U ovom vremenu kad se o lađu čovječanstva bjesomučno razbijaju valovi krize dok se s teškom mukom probija kroz oluju tražeći mirniji i spokojniji horizont, kormilo ljudskog dostojanstva i "kompas" temeljnih socijalnih načela može nam omogućiti da slijedimo siguran i zajednički pravac. Kao kršćani upiremo svoj pogled u Djevicu Mariju, Zvijezdu mora i Majku nade. Svi zajedno radimo na tome da napredujemo prema novom obzoru ljubavi i mira, bratstva i solidarnosti, uzajamne podrške i prihvaćanja. Ne smijemo podleći napasti da zanemarimo druge, posebno najslabije, ne navikavajmo se okretati glavu na drugu stranu[26], nego se svakodnevno, na konkretne i praktične načine, zalažimo za »oblikovanje zajednice sastavljene od braće i sestara koji se uzajamno prihvaćaju i brinu jedni za druge«[27].

Iz Vatikana, 8. prosinca 2020.

FRANJO

[1] Usp. Videoporuka u prigodi 75. zasjedanja Generalne skupštine Ujedinjenih naroda, 25. rujna 2020.

- [2] Usp. Enc. *Laudato si'* (24. svibnja 2015.), 67.
- [3] Usp. "Bratstvo, temelj i put za mir", *Poruka za 47. Svjetski dan mira 1. siječnja 2014.* (8. prosinca 2013.), 2.
- [4] Enc. *Laudato si'* (24. svibnja 2015.), 70.
- [5] Papinsko vijeće »Iustitia et Pax«, *Kompendij socijalnog nauka Crkve*, br. 488.
- [6] *De officiis*, 1, 28, 132: PL 16, 67.
- [7] K. BIHLMAYER - H. TÜCHLE, *Storia della Chiesa, vol. I L'antichità cristiana*, Morcelliana, Brescia 1994, 447.448.
- [8] *Govor sudionicima konferencije koju je priredio Dikasterij za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja na 50. godišnjicu enciklike "Populorum progressio"*, (4. travnja 2017.).
- [9] *Poruka sudionicima 22. zasjedanje Konferencije država potpisnica Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (COP22)*, 10. studenoga 2016. Usp. *Interdikasterijalni okrugli stol Svete Stolice o cjelovitoj ekologiji, Na putu prema skrbi za zajednički dom. Pet godina nakon Laudato si'*, LEV, 31. svibnja 2020.
- [10] Drugi vat. konc., Past. konst. *Gaudium et spes*, 26.
- [11] Izvanredna molitva u vremenu epidemije, 27. ožujka 2020.
- [12] *Ibid.*
- [13] Usp. enc. *Fratelli tutti* (3. listopada 2020), 8; 153.
- [14] Sv. Ivan Pavao II., Enc. *Sollicitudo rei socialis* (30. prosinca 1987.), 38.
- [15] Enc. *Laudato si'* (24. svibnja 2015.), 91.
- [16] Dominikanska biskupska konferencija, Past. pismo *Sobre la relación del hombre con la naturaleza* (21. siječnja 1987.); usp. Enc. *Laudato si'* (24. svibnja 2015.), 92.
- [17] Usp. enc. *Fratelli tutti* (3. listopada 2020.), 125.
- [18] *Ibid.*, 29.
- [19] Usp. *Poruka sudionicima međunarodne konferencije "Ljudska prava u suvremenom svijetu: postignuća, propusti, poricanja"*, Rim, 10.-11. prosinca 2018.
- [20] Usp. *Poruka sudionicima UN-ove Konferencije usmjerena na pregovore o pravno obvezujućem instrumentu o zabrani nuklearnog oružja koji će dovesti do njegova potpunog uklanjanja*, 23. ožujka 2017.
- [21] Videoporuka u prigodi Svjetskog dana prehrane 2020., 16. listopada 2020.
- [22] Usp. Benedikt XVI., "Odgajati mlade za pravdu i mir", *Poruka za 45. svjetski dan mira, 1. siječnja 2012.* (8. prosinca 2011.), 2; "Pobijedi ravnodušnost i osvoji mir", *Poruka za 49. svjetski dan mira, 1. siječnja 2016.* (8. prosinca 2015.), 6.
- [23] *Govor zastupnicima i senatorima Ugande*, Kampala, 1. kolovoza 1969.
- [24] *Poruka prigodom pokretanje Pakta o obrazovanju*, 12. rujna 2019.: *L'Osservatore Romano*, 13. rujna 2019., str. 8.
- [25] Enc. *Fratelli tutti* (3. listopada 2020.), 225.
- [26] Usp. *ibid.*, 64.
- [27] *Ibid.*, 96; usp. *Bratstvo, temelj i put ka miru. Poruka za 47. svjetski dan mira 1. siječnja 2014.* (8. prosinca 2013.), 1.

**APOSTOLSKO PISMO
PATRIS CORDE
SVETOG OCA FRANJE
U POVODU 150. OBLJETNICE
PROGLAŠENJA SVETOGA JOSIPA
ZAŠTITNIKOM SVEOPĆE CRKVE**

Očevim srcem (Patris corde): tako je Josip volio Isusa, kojega sva četiri Evanđelja nazivaju »sinom Josipovim«.^[1]

Matej i Luka, dvojica evanđelista koja ističu njegovu osobu, govore malo, ali dovoljno kako bi se jasno vidjelo kakav je otac bio i koje mu je poslanje povjereno od Providnosti.

Znamo da je bio skromni stolar (usp. Mt 13, 55), zaručen s Marijom (usp. Mt 1, 18; Lk 1, 27); »čovjek pravedan« (Mt 1, 19), uvijek spreman izvršiti volju Božju očitovanu u njegovom Zakonu (usp. Lk 2, 22.27.39) i kroz četiri sna (usp. Mt 1,20; 2,13.19.22). Nakon dugog i zamornog putovanja od Nazareta do Betlehema, svjedočio je Mesijinu rođenju u staji, jer drugdje „za njih nije bilo mjesta“ (Lk 2, 7). Svjedok je štovanja pastira (usp. Lk 2, 8 – 20) i mudraca (usp. Mt 2, 1 – 12), koji su predstavljali izraelski narod i poganske narode.

Imao je hrabrosti postati zakoniti Isusov otac i dao mu je ime koje mu je otkrio anđeo: »A ti ćeš mu nadjenuti ime Isus jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih« (Mt 1, 21). Kao što je poznato, davanje imena osobi ili stvari među drevnim narodima značilo je uspostavljanje odnosa, kao što je to učinio i Adam, kako čitamo u Knjizi Postanka (usp. 2, 19 – 20).

U Hramu, četrdeset dana nakon Isusova rođenja, Josip i Marija prinose Dijete Gospodinu i s čuđenjem slušaju Šimunovo proročanstvo o Isusu i njegovoj Majci (usp. Lk 2, 22 – 35). Kako bi obranio Isusa od Heroda, Josip ostaje kao stranac u Egiptu (usp. Mt 2,13 – 18). Vrativši se u domovinu, živi skrovito u malom i nepoznatom selu Nazaret u Galileji – o-dakle, kako se govorilo, »ne ustaje prorok« i »ne dolazi nešto dobro« (usp. Iv 7, 52; 1, 46) – daleko od njegovoga rodnog grada Betlehema i od grada Jeruzalema, gdje je nekada bio Hram. Kad su tijekom hodočašća u Jeruzalem izgubili dvanaestogodišnjeg Isusa, Josip i Marija tražili su ga u mucu i pronašli su ga u Hramu dok je razgovarao s učiteljima (usp. Lk 2, 41 – 50).

Nakon Marije, Majke Božje, nijedan svetac se toliko ne spominje u papinskom Učiteljstvu kao Josip, njezin muž. Moji prethodnici produbili su poruku sadržanu u nekoliko podataka koje su donijela Evanđelja kako bi dodatno istaknuli njegovu središnju ulogu u povijesti spasenja. Blaženi papa Pio IX. proglasio ga je »zaštitnikom Katoličke Crkve«.^[2] časni papa Pio XII. predstavio ga je kao »zaštitnika radnika«^[3], a sveti Ivan Pavao II. kao »čuvara Otkupiteljevog«.^[4] Narod ga pak zaziva kao »zaštitnika sretne smrti«.^[5]

Stoga bih sada, 150 godina nakon što ga je papa Pio IX. 8. prosinca 1870. proglasio zaštitnikom Katoličke Crkve, želio podijeliti neka osobna razmišljanja o ovoj izvanrednoj o-

sobi, toliko bliskoj našem ljudskom iskustvu. Jer, kako Isus kaže, »iz obilja srca usta govore« (usp. Mt 12, 34). Ta želja dodatno se produbila tijekom ovih mjeseci pandemije, kada smo, usred krize, iskusili »kako su naši životi istkani i podržani od običnih – u pravilu zaboravljenih – ljudi koji se ne pojavljuju na naslovnica novina i časopisa ili na televizijskim ekranima, ali, bez sumnje, danas pišu presudne događaje naše povijesti: to su liječnici, medicinske sestre i tehničari, zaposlenici u veletrgovinama, zaposlenici u djelatnostima čišćenja, njegovatelji, prijevoznici, ljudi koji rade na pružanju osnovnih usluga i javne sigurnosti, volonteri, svećenici, redovnici i redovnice, i mnogi, ali zaista mnogi drugi koji su shvatili da se nitko ne spašava sam [...] Koliko je onih koji svakodnevno pokazuju strpljivost i ulijevaju nadu, pazeći da ne siju paniku, nego suodgovornost. Koliki očevi, majke, djedovi i bake, učitelji malim i svakodnevnim gestama pokazuju našoj djeci kako se suočiti i nositi s krizom prilagođavajući svoje navike, dižući glavu gore i potičući na molitvu. Koliko je onih koji mole, stavljaju se na raspolaganje i zalažu se za dobro svijetu.«^[6] Svatko može u svetom Josipu – čovjeku koji prolazi nezapaženo, čovjeku svakodnevne, diskretne i skrovite prisutnosti, pronaći zagovornika, oslonac i vodiča u vrijeme poteškoća. Sveti Josip nas podsjeća da svi oni koji djeluju u skrovitosti ili u sjeni imaju neusporodivu ulogu u povijesti spasenja. Svima njima ide riječ priznanja i zahvalnosti.

1. Voljeni otac

Veličina svetog Josipa leži u činjenici što je bio muž Marijin i Isusov otac. Kao takav, riječima svetog Ivana Zlatoustog, »stavio se u službu cjelokupnog plana spasenja.«^[7]

Sveti Pavao VI. ističe kako je Josip konkretno izrazio svoje očinstvo »učinivši svoj život požrtvovnim služenjem otajstvu Utjelovljenja i njegovom otkupiteljskom poslanju; u tomu što je upotrijebio zakonsku ovlast nad Svetom obitelji kako bi joj se u potpunosti posvetio u svom životu i radu; pretvorivši svoj ljudski poziv prema domaćoj ljubavi u nadljudski obol sebe, svog srca i svih sposobnosti, ljubavi stavljenoj u službu Krista koji je odrastao do zrelosti u svom domu.«^[8]

Zbog svoje uloge u povijesti spasenja, sveti Josip je otac kojega je kršćanski narod odvijek volio, što dokazuje činjenica da su mu posvećene brojne crkve u cijelom svijetu; da su mnogi vjerski instituti, bratstva i crkvene skupine nadahnuti njegovom duhovnošću i nose njegovo ime; te da se u njegovu čast već stoljećima razvijaju mnogi izrazi pobožnosti. Mnogi su mu sveci i svetice bili jako odani, među kojima se ističe Terezija Avilska, koja ga je izabrala za svog zagovornika i posrednika, često mu se preporučujući i tako zadbivajući i sve milosti koje je od njega tražila. Ohrabrena vlastitim iskustvom, svetica je uvjerala i druge da njeguju istu odanost.^[9]

U svakom molitveniku pronaći ćete neke molitve svetom Josipu. Posebni zazivi upućuju mu se svake srijede, a posebno tijekom cijelog mjeseca ožujka, koji je tradicionalno posvećen njemu.^[10]

Povjerenje puka u svetog Josipa sažima se u izrazu *Ite ad Ioseph* (*Idite k Josipu*), koji se odnosi na vrijeme gladi u Egiptu kada su ljudi pitali faraona za kruh, a on je odgovorio:

»Idite k Josipu i što god vam rekne, činite!« (Post 41, 55). To je bio Josip, sin Jakovljevi, kojeg su njegova braća prodala iz zavisti (usp. Post 37, 11 – 28) i koji je — prema biblijskoj pripovijesti — nakon toga postao upraviteljem Egipta (usp. Post 41, 41 – 44).

Kao potomak Davidov (usp. Mt 1, 16, 20), iz čijeg je korijena Isus trebao niknuti prema obećanju koje je Davidu dao prorok Natan (usp. 2 Sam 7), i kao suprug Marije iz Nazareta, sveti Josip stoji na razmeđu Starog i Novog zavjeta.

2. Nježan otac pun ljubavi

Josip je gledao kako Isus iz dana u dan raste »u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi« (Lk 2, 52). Kao što je Gospodin učinio s Izraelom, tako je Josip Isusa „hodati učio, držeci ga za ruke njegove; bio je poput oca koji dijete podiže na obraz, nagnut nad njega da ga nahrani“ (usp. Hoš 11, 3 – 4).

Isus je u Josipu vidio Božju nježnost: »Kako se otac smiluje dječici, tako se Gospodin smiluje onima što ga se boje« (Ps 103, 13).

Tijekom molitve psalama u sinagogi Josip je zasigurno čuo kako sinagogom iznova odjekuje da je Bog Izraelov Bog nježnosti,^[11] koji je dobar prema svima i »milosrdan svim djelima svojim« (Ps 145, 9).

Povijest spasenja ispunjava se »u nadi protiv svake nade« (Rim 4, 18) kroz naše slabosti. Previše puta mislimo da Bog djeluje samo kroz ono dobro u nama, no većina njegovih planova ostvaruje se u i unatoč našoj slabosti. Stoga sveti Pavao kaže: »I da se zbog uzvišenosti objava ne bih uzoholio, dan mi je trn u tijelu, anđeo Sotonin, da me udara da se ne uzoholim. Za to sam triput molio Gospodina, da odstupi od mene. A on mi reče: Dosta ti je moja milost jer snaga se u slabosti usavršuje« (2 Kor 12, 7 – 9).

Budući da je ovo dio cjelokupne povijesti spasenja, moramo naučiti prihvaćati svoju slabost s dubokom nježnošću.^[12]

Zli nas tjera da svoju slabost gledamo negativno, dok je Duh nježnom ljubavlju iznosi na vidjelo. Nježnost je najbolji način da dodirnemo ono krhko u nama. Upiranje prstom i osuđivanja, što često koristimo u odnosu prema drugima, znak su nesposobnosti da u sebi prihvatimo vlastitu slabost, vlastitu krhkost. Samo nježnost spasit će nas od zamki Tužitelja (usp. Otk 12, 10). Zbog toga je važno susresti se s Božjim milosrđem, posebno u sakramentu pomirenja, gdje doživljavamo njegovu istinu i nježnost. Paradoksalno, čak nam i Zli može reći istinu, ali to čini samo kako bi nas osudio. Međutim, znamo da nas Istina koja dolazi od Boga ne osuđuje, već nas prihvaća, grli, podržava, oprašta. Istina nam se uvijek prikazuje kao milosrdni Otac u prisposobi (usp. Lk 15, 11 – 32): dolazi nam u susret, vraća nam dostojanstvo, postavlja nas na noge, raduje nam se jer »sin mi ovaj bijaše mrtav i oživje, izgubljen bijaše i nađe se« (r. 24).

Čak su i kroz Josipove strahove djelovale Božja volja, njegova povijest i njegov plan. Josip nas tada uči da vjera u Boga uključuje i vjeru u to da može djelovati čak i kroz naše

strahove, ranjivosti i slabosti. Također, uči nas da se usred životnih oluja nikada ne smijemo bojati dopustiti Gospodinu da upravlja našim putem. Ponekad želimo imati potpunu kontrolu, ali Bog uvijek vidi širu sliku.

3. Poslušni otac

Slično onomu što je učinio s Marijom kad joj je objavio svoj plan spasenja, Bog je otkrio svoje planove Josipu; i to je učinio kroz snove, koji su se u Bibliji, kao i kod svih drevnih naroda, smatrali jednim od sredstava kojima Bog očituje svoju volju.^[13]

Josipa jako muči Marijina tajanstvena trudnoća: on ju ne želi »javno optužiti«^[14], već ju odlučuje »potajno napustiti« (Mt 1, 19).

U prvom snu anđeo mu pomaže riješiti njegovu tešku dvojbu: »Ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju. Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga. Rodit će sina, a ti ćeš mu nadjenuti ime Isus jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih« (Mt 1,20 – 21). Njegov je odgovor bio trenutačan: »Kad se Josip probudi oda sna, učini kako mu naredi anđeo Gospodnji« (Mt 1, 24). Poslušnošću je nadvladao svoju poteškoću i spasio Mariju.

U drugom snu anđeo zapovijeda Josipu: »Ustani, reče, uzmi dijete i majku njegovu te bježi u Egipat i ostani ondje dok ti ne rekнем jer će Herod tražiti dijete da ga pogubi« (Mt 2,13). Josip se nije ustručavao poslušati, ne pitajući se o poteškoćama s kojima će se suočiti: »On ustane, uzme noću dijete i majku njegovu te krene u Egipat. I osta ondje do Herodova skončanja« (Mt 2, 14 – 15).

U Egiptu je Josip s povjerenjem i strpljenjem čekao anđelov glas da se sigurno može vratiti u svoju zemlju. Čim mu božanski glasnik, u trećem snu, nakon što ga je obavijestio da su oni koji su pokušavali ubiti dijete mrtvi, naređuje da ustane, povede dijete i njegovu majku sa sobom i vrati se u zemlju izraelsku (usp. Mt 2, 19 – 20), Josip još jednom bez oklijevanja poslušna: »On ustane, uzme dijete i njegovu majku te uđe u zemlju izraelsku« (Mt 2, 21).

No tijekom povratka, »saznavši da Arhelaj vlada Judejom namjesto svoga oca Heroda, bojao se poći onamo pa, upućen u snu, ode u kraj galilejski. Dođe i nastani se u gradu zvanu Nazaret« (Mt 2, 22 – 23).

Evandelist Luka nas pak izvještava kako je Josip poduzeo dug i težak put od Nazareta do Betlehema, da bi se, prema zakonu cara Cezara Augusta, podvrgnuo popisu stanovništva u rodnom gradu. Tamo se Isus rodio (usp. 2, 1 – 7) i bio upisan u registar Carstva, kao i sva druga djeca. Sveti Luka posebno naglašava da su Isusovi roditelji poštivali sve propise Zakona: obrede njegova obrezivanja, Marijinog očišćenja nakon poroda, prinošenja prvorodca Bogu (usp. r. 24).^[15]

U svim okolnostima svog života Josip je znao izgovoriti svoj *fiat* (Neka mi bude), poput Marije prigodom Anđelova navještenja i Isusa u Getsemanskom vrtu.

Josip, u ulozi glave obitelji, naučio je Isusa da bude poslušan roditeljima (usp. Lk 2, 51), prema Božjoj zapovijedi (usp. Izl 20, 12).

Tijekom skrivenih godina života u Nazaretu Isus je u Josipovoj školi naučio vršiti volju Očevu. Ta je oporuka postala njegova svakodnevna hrana (usp. Iv 4, 34). Čak i u najtežem trenutku svog života, u Getsemanskom vrtu, Isus je radije odlučio vršiti volju Očevu, negoli svoju^[16] i tako je postao »poslušan sve do smrti [...] na križu« (Fil 2, 8). Iz tog razloga, autor Poslanice Hebrejima zaključuje da Isus »iz onoga što prepati, naviknu slušati« (5, 8).

Iz svih tih događaja proizlazi da je Josipa »Bog pozvao da izravno služi Isusovoj osobi i poslanju kroz vršenje očinstva: na taj način u punini vremena surađuje u velikoj tajni Otкупljenja i uistinu je služitelj spasenja.«^[17]

4. Otac koji prihvaća

Josip prima Mariju bezuvjetno. Vjeruje Anđelovim riječima. »Plemenitost Josipova srca takva je da je ono što je naučio iz Zakona učinio ovisnim o dobročinstvu; i danas, u ovom svijetu u kojem je toliko očito psihološko, verbalno i fizičko nasilje nad ženama, Josip se predstavlja kao osoba poštovanja i osjećaja. Iako nema ispred sebe širu sliku, donosi odluku da zaštiti dobro Marijina imena, njezino dostojanstvo i život. U oklijevanju kako postupiti, Bog mu pomaže prosvjetljujući njegove sudove.«^[18]

Mnogo puta se u našem životu događaju stvari čije značenje ne razumijemo. Naša prva reakcija često je razočaranje i pobuna. Josip ostavlja svoja razmišljanja po strani kako bi prihvatio stvaran tijek događaja i, koliko god tajanstveno izgledalo njegovim očima, on to prihvaća, preuzima odgovornost i čini ih dijelom osobne povijesti. Ako se ne pomirimo sa svojom poviješću, nećemo biti u mogućnosti poduzeti ni sljedeći korak, jer ćemo uvijek ostati taoci svojih očekivanja i posljedičnih razočaranja.

Duhovni put koji nam Josip pokazuje nije put objašnjavanja, već prihvaćanja. Tek polazeći od prihvaćanja, od pomirenja, možemo početi nazirati širu povijest i njezino dublje značenje. Gotovo da možemo čuti odjek Jobova jakog odgovora svojoj supruzi koja ga je nagovarala da se pobuni za sve zlo koje mu se dogodilo: »Kad od Boga primamo dobro, zar da onda i zlo ne primimo?« (Job 2, 10).

Josip nije pasivno rezigniran čovjek već hrabro i čvrsto proaktivan. Prihvaćanje je izraz dara snage Duha Svetoga koji se očituje u našem životu. Samo nam Gospodin može dati snagu da prihvatimo život kakav jest, sa svim njegovim kontradiktornostima, frustracijama i razočaranjima.

Isusov dolazak među nas Očev je dar koji nam omogućuje da se pomirimo s tijekom vlastite povijesti, čak i kad ju ne razumijemo u potpunosti.

Kao što je Bog rekao našem Svecu: »Josipe, sine Davidov, ne boj se« (Mt 1, 20), čini se da i nama ponavlja: »Ne boj se!«. Potrebno je ostaviti po strani ljutnju i razočaranje i prihvatiti ih – čak i kad se nešto dogodi kako nismo željeli – ne pasivnom rezignacijom, već nadom i hrabrošću. Prihvaćanje života na ovaj način uvodi nas u njegov skriveni smisao. Život svakoga od nas može se čudesno ponovno pokrenuti ako nađemo hrabrosti živjeti prema onomu što nam govori Evanđelje. Nije važno čini li se da je sve pošlo po zlu ili da se neke

stvari ne mogu popraviti. Bog može učiniti da cvijeće nikne među kamenjem. Čak i ako nam srce nešto prigovara, On je »veći od našega srca i znade sve« (1 Iv 3, 20).

Ovdje se još jednom susrećemo s onim kršćanskim realizmom koji ne odbacuje ništa što postoji. Stvarnost je u svojoj tajanstvenoj i nesvodivoj složenosti nositelj osjećaja postojanja sa svojim svijetlima i sjenama. To je ono što apostol Pavao kaže: »Znamo pak da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube, s onima koji su odlukom njegovom pozvani« (Rim 8, 28). A sveti Augustin dodaje: »čak i ono što se naziva zlom (etiam illud quod malum dicitur)«. ^[19] U ovoj široj perspektivi vjera daje smisao svakom sretnom ili tužnom događaju.

Ne bismo trebali nikada pomisliti da vjerovati znači pronaći lagana i utješna rješenja. Vjera koju nas je naučio Krist je ona koju vidimo kod svetog Josipa, koji ne traži prečace, već se »otvorenih očiju« suočava s onim što mu se događa, preuzimajući za to osobnu odgovornost.

Josipovo prihvaćanje poziva nas da i mi prihvaćamo druge onakvima kakvi jesu, bez iznimke, i da posebnu brigu posvetimo slabima, jer Bog bira ono što je slabo (usp. 1 Kor 1, 27), on je »otac sirota i branitelj udovica« (Ps 68, 6) i zapovijeda da volimo tuđinca u svojoj sredini. ^[20] Volim misliti da je Isus od svetog Josipa crpio nadahnuće za prisposobu o izgubljenom sinu i milosrdnom ocu (usp. Lk 15, 11 – 32).

5. Kreativno hrabar Otac

Ako je prva faza bilo kojeg istinskog unutarnjeg ozdravljenja prihvaćanje osobne povijesti te prihvaćanje stvari koje nismo željeli, onda njima treba dodati još jednu bitnu značajku: kreativnu hrabrost. Pojavljuje se posebno kad se naiđe na poteškoće. Odnosno, suočeni s poteškoćama, možemo ili odustati i otići, ili se nekako suočiti s njima. Povremene poteškoće donose nam resurse za koje nismo ni mislili da ih imamo.

Čitajući Evanđelja o Isusovu djetinjstvu, često se pitamo zašto Bog nije intervenirao na izravniji i jasniji način. No, Bog djeluje kroz događaje i ljude. Josip je čovjek izabran od Boga, preko kojega se Bog brine o počecima povijesti otkupljenja. On je pravo »čudo« kojim Bog spašava Dijete i njegovu majku. Nebo intervenira s povjerenjem u kreativnu hrabrost ovog čovjeka koji, stigavši u Betlehem i ne pronasavši smještaj u kojem Marija može roditi, uređuje staju i preuređuje ju, tako da ona postane što je više moguće mjesto dobrodošlice Sinu Božjem koji dolazi na svijet (usp. Lk 2, 6 – 7). Suočen s neposrednom opasnošću Heroda, koji želi ubiti Dijete, još jednom je u snu Josip upozoren braniti Dijete, a usred noći organizira bijeg za Egipat (usp. Mt 2, 13 – 14).

Pri površnom čitanju ovih priča može se steći dojam da je svijet u milosti i nemilosti snažnih i moćnih, ali »dobra vijest« Evanđelja leži u pokazivanju kako, unatoč bahatosti i nasilju zemaljskih vladara, Bog uvijek pronalazi način da izvrši svoj plan spasenja. Čak se i naš život ponekad čini kao da je prepušten na milost i nemilost moćnika, ali Evanđelje

nam govori da ga Bog uvijek uspije spasiti pod uvjetom da koristimo istu kreativnu hrabrost kao tesar iz Nazareta, koji zna kako problem preobraziti u mogućnost pouzdajući se uvijek najprije u božansku providnost.

Ako se ponekad čini da nam Bog ne pomaže, to ne znači da nas je napustio, već da nam vjeruje, da budemo kreativni i da sami pronalazimo rješenja.

To je ista kreativna hrabrost koju su pokazali prijatelji paralitičara koji su ga, da bi ga predstavili Isusu, spustili s krova (usp. Lk 5, 17 – 26). Teškoća nije zaustavila odvažnost i tvrdoglavost tih prijatelja. Bili su uvjereni da Isus može izliječiti bolesnika i »budući da zbog mnoštva nisu našli kuda bi ga unijeli, popnu se na krov te ga između crjepova s nosiljkom spuste u sredinu pred Isusa. Vidjevši njihovu vjeru reče on: Čovječe, otpušteni su ti grijesi!« (r. 19 – 20). Isus prepozna je kreativnu vjeru s kojom ti ljudi pokušavaju dovesti k njemu svoga bolesnog prijatelja.

Evandjelje nam ne govori koliko su dugo Marija, Josip i Dijete ostali u Egiptu. Ali sigurno su morali jesti, pronaći dom, posao. Ne treba puno mašte da se popune detalji koji nedostaju. Sveta obitelj morala se suočiti s konkretnim problemima poput svih ostalih obitelji, poput mnoge naše braće migranata koji i danas riskiraju svoje živote da bi izbjegli nesreću i glad. U tom smislu vjerujem da je sveti Josip doista poseban zaštitnik onih koji moraju napustiti svoju zemlju zbog ratova, mržnje, progona i bijede.

Na kraju svake priče koja Josipa vidi kao glavnog junaka, Evandjelje napominje da ustaje, vodi Dijete i majku sa sobom i čini ono što mu je Bog zapovjedio (usp. Mt 1, 24; 2, 14.21). Doista, Isus i Marija, njegova majka, najdragocjenije su blago naše vjere.^[21]

U božanskom planu spasenja Sin je nerazdvojjiv od Majke Marije, od one koja je »koračala naprijed u hodu vjere te je svoju sjedinjenost sa Sinom vjerno održala sve do križa«.^[22]

Uvijek se moramo zapitati štitimo li i mi svom snagom Isusa i Mariju, koji su tajanstveno povjereni našoj odgovornosti, brizi i skrbištvu. Sin Svemogućega došao je na svijet u velikoj ranjivosti. Njega je Josip trebao braniti, štiti, čuvati, odgajati. Bog vjeruje ovom čovjeku, kao i Marija, koja u Josipu pronalazi onoga koji ne samo da joj želi spasiti život, već će uvijek ostati uz nju i Dijete. U tom smislu, sveti Josip ne može ne biti Čuvar Crkve, jer je Crkva produljenje Kristova Tijela u povijesti, kao što se i Marijino majčinstvo odražava na majčinstvo Crkve.^[23] Josip, nastavljaajući štiti Crkvu, nastavlja štiti Dijete i njegovu Majku, a i mi ljubeći Crkvu, ljubimo Dijete i njegovu Majku.

Ovo Dijete je ono koje će reći: »Što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste« (Mt 25, 40). Prema tomu, svaki siromah, potrebiti, onaj koji pati ili umire, svaki stranac, svaki zatvorenik, svaka nemoćna osoba je »dijete« koje Josip nastavlja štiti. Zbog toga se sveti Josip zaziva kao zaštitnik nesretnika, potrebitih, prognanika, nevoljnika, siromaha i umirućih. Prema tomu, Crkva ne može ne pokazati posebnu ljubav prema našoj najmanjoj braći i sestrama, jer je Isus pokazivao osobitu brigu za njih i osobno se poistovjećivao s njima. Od svetog Josipa moramo naučiti tu istu brigu i odgovornost. Moramo naučiti voljeti dijete i njegovu majku, voljeti sakramente i milosrđe, voljeti Crkvu i siromašne. Svaka od tih stvarnosti uvijek je dijete i njegova majka.

6. Otac koji radi

Aspekt koji karakterizira svetog Josipa i koji je istaknut još od vremena prve socijalne enciklike *Rerum novarum* pape Lava XIII., jest njegov odnos prema radu. Sveti Josip bio je tesar koji je pošteno radio da bi osigurao egzistenciju za svoju obitelj. Od njega je Isus naučio vrijednost, dostojanstvo i radost onoga što znači jesti kruh koji je plod nečijeg rada.

Danas, kada je pitanje zaposlenja još jednom postalo goruće društveno pitanje, a nezaposlenost pak dostiže rekord i u zemljama koje desetljećima uživaju određeni stupanj blagostanja, javlja se ponovna potreba za vrednovanjem dostojanstvenog rada, čiji je zaštitnik sveti Josip.

Rad je sredstvo sudjelovanja u djelu spasenja, prilika da se ubrza dolazak Kraljevstva, da se razviju darovi i sposobnosti te da ih tako možemo staviti u službu društva i zajedništva. Tako rad postaje prilika za ostvarenje ne samo sebe samih, već i one izvorne jezgre društva u kojoj prepoznavamo obitelj. Obitelj bez posla posebno je izložena poteškoćama, napetostima, otuđenosti, pa čak i tjeskobnom i očajničkom iskušenju raspada. Kako možemo govoriti o ljudskom dostojanstvu, a da ne radimo na tomu da svi mogu pristojno zaraditi za život?

Čovjek koji radi, bez obzira na vrstu zaposlenja, surađuje sa samim Bogom i tako postaje, na neki način, stvoritelj svijeta oko nas. Kriza našeg vremena, koja je ekonomska, socijalna, kulturna i duhovna, može svima nama poslužiti kao poziv da ponovno otkrije vrijednost, važnost i potrebu rada za stvaranje nove normalnosti iz koje nitko nije isključen. Djelo svetog Josipa podsjeća nas da sam Bog, postajući čovjekom, nije prezirao raditi. Gubitak posla koji pogađa toliku braću i sestre i koji se u posljednje vrijeme povećao zbog pandemije koronavirusne bolesti, mora biti podsjetnik na preispitivanje naših prioriteta. Preklinjemo svetog Josipa radnika da bismo mogli pronaći načine koji nas obvezuju izraziti čvrsto uvjerenje da nijedna mlada osoba, ni jedan čovjek, ni jedna obitelj ne smije biti bez posla.

7. Otac u sjeni

Poljski književnik Jan Dobraczyński u svojoj knjizi *Sjena oca*^[24] ispričao je život svetog Josipa u obliku romana. Uzbudljivom slikom sjene definira lik Josipa, koji je u svom odnosu prema Isusu, bio zemaljska sjena nebeskog Oca: čuvao ga je, štitio, nikada ga nije ostavio da ide svojim putem. Zamislimo ono na što Mojsije podsjeća Izrael: »U pustinji [...] vidio si gdje te Gospodin, Bog tvoj, cijeloga puta što ste ga prevalili, nosio kao što čovjek nosi svoga sinčića« (usp. Pnz 1, 31). Tako je i Josip cijelog života djelovao u službi oca.^[25]

Očevi se ne rađaju, već stvaraju. Čovjek ne postaje otac jednostavno rođenjem djeteta, već preuzimanjem odgovornosti da se brine za to dijete. Kad god čovjek prihvati odgovornost za život drugoga, na neki način toj osobi postaje otac.

U današnjem društvu djeca se često čine kao siročad, kao da su bez oca. Također, Crkva danas treba očeve. Opomena koju je sveti Pavao uputio Korinćanima uvijek je aktualna: »Jer da imate u Kristu i deset tisuća učitelja, ipak ne biste imali više otaca« (1 Kor 4, 15); a svaki bi svećenik ili biskup trebao poput Apostola dodati: „Ta u Kristu Isusu po evanđelju ja vas rodih!“ (Isto). A Galaćanima kaže: »Dječice moja, koju ponovno u trudovima rađam dok se Krist ne oblikuje u vama« (4, 19).

Biti otac podrazumijeva upoznavanje djece sa životom i stvarnošću. Ne sputavati ih, biti previše zaštitnički nastrojeni ili posesivni, već ih učiniti sposobnima da sami odlučuju, uživaju u slobodi i istražuju nove mogućnosti. Možda je iz tog razloga, uz očev naziv, tradicija također pripisala Josipu i naziv »Prečisti Otac«. Taj naslov nije samo znak naklonosti, već zbroj ponašanja suprotnih posesivnosti. Čistoća je sloboda od posesivnosti u svim područjima života. Samo kad je ljubav čista, ona je uistinu ljubav. Posesivna ljubav u konačnici postaje opasna; ona zarobljuje, guši, čini nas nesretnima. Sam Bog volio je čovjeka čistom ljubavlju, ostavljajući ga slobodnim čak i da pogriješi i da se postavi protiv njega. Logika ljubavi uvijek je logika slobode, a Josip je znao voljeti na izvanredno slobodan način. Nikad se nije stavljao u središte. Nije mislio na sebe, već se usredotočio na Marijin i Isusov život.

Josip sreću nije pronašao u samopožrtvovnosti već u samodarivanju. U njemu nikada ne vidimo frustraciju, već samo povjerenje. Njegova strpljiva šutnja ne uključuje prigovore, već konkretne geste povjerenja. Svijet danas treba očeve, nema koristi od tirana koji žele dominirati nad drugim kako bi ispunili vlastite potrebe; odbacuje one koji miješaju autoritet s autoritarnošću, služenje sa servilnošću, sučeljavanje s ugnjetavanjem, dobročinstvo s dobroti, silu s uništenjem. Svako istinsko zvanje rođeno je iz dara samoga sebe, a to je plod žrtve. Ova vrsta zrelosti također je potrebna u svećeništvu i posvećenom životu. Bez obzira na poziv, bilo na brak, bilo celibat, bilo djevičanstvo, dar samoga sebe neće se ostvariti ako se zaustavi na žrtvi; tada umjesto da se učini znakom ljepote i radosti ljubavi, riskira da se iskaže nesreća, tuga i frustracija.

Kada očevi odbiju živjeti život svoje djece, uvijek se otvaraju novi i neočekivani vidici. Svako dijete nositelj je jedinstvene tajne koja se na vidjelo može iznijeti samo uz pomoć oca koji poštuje slobodu svog djeteta. Otac shvaća da je u potpunosti dovršio svoju odgojnu ulogu i živio očinstvo tek kad postane »beskoristan«, kad vidi da se njegovo dijete osamostalilo i da ono može hodati životnim stazama bez pratnje, kad se dovede u situaciju Josipa, koji je uvijek znao da Dijete nije njegovo, već je samo bilo povjereno njegovoj skrbi. U osnovi, to je ono što Isus predlaže kad kaže: »Ni ocem ne zovite nikoga na zemlji jer jedan je Otac vaš – onaj na nebesima« (Mt 23, 9).

U svakom ostvarenju očinstva, uvijek bismo trebali imati na umu da ono nema nikakve veze s posjedovanjem, već je znak koji upućuje na veće očinstvo. U određenom smislu, svi smo poput Josipa: sjena jedinoga nebeskog Oca koji daje da »sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i da kiša pada pravednicima i nepravednicima« (Mt 5, 45); i sjena koja slijedi Sina.

..*

»Ustani, uzmi dijete i majku njegovu« (Mt 2, 13), rekao je Bog svetom Josipu.

Svrha ovog Apostolskog pisma je porast ljubavi prema ovomu velikom Svecu, da budemo ohrabreni moleći njegov zagovor i da nasljedujemo njegove vrline i njegovu revnost.

Doista, istinsko poslanje svetaca nije samo postizanje čuda i milosti, već da nas zagovaraju pred Bogom, poput Abrahama^[26] i Mojsija^[27], poput Isusa, »jedinog posrednika« (1 Tim 2, 5), koji je naš „zagovornik“ kod Oca (1 Iv 2, 1) i koji je „uvijek živ da se za [nas] zauzima“ (Heb 7, 25; usp. Rim 8, 34).

Sveci pomažu svim vjernicima „da idu putem svetosti i savršenstva vlastitog staleža“^[28]. Njihov život konkretan je dokaz da je moguće primijeniti Evanđelje u praksi.

Isus nam je rekao: »Učite se od mene, jer sam krotka i ponizna srca« (Mt 11, 29). Životi svetaca također su primjeri koje treba nasljedovati. Sveti Pavao izričito kaže: »Nasljedovatelji moji budite!« (1 Kor 4, 16)^[29]. Svojom rječitom šutnjom sveti Josip kaže isto.

Prije primjera tolikih svetih muževa i žena, sveti se Augustin zapitao: »Što su oni mogli, zar ne možete i vi?“ I tako se približio svom konačnom obraćenju, kad je mogao uskliknuti: „Kasno sam te uzljubio, ljepoto tako stara, i tako nova!“^[30]

Samo trebamo moliti svetog Josipa za milost milosti: naše obraćenje.

Obratimo mu se molitvom:

Pozdravljamo te, Čuvaru Otkupitelja
i Zaručnice Djevice Marije.
Tebi je Bog povjerio svoga Sina;
u tebe je Marija položila svoje povjerenje;
uz tebe je Krist postao čovjekom.
O, blaženi Josipe,
i nama se očituj u svome očinstvu
i vodi nas putem života.
Izmoli nam milost, milosrđe i hrabrost
te nas brani od svakoga zla. Amen.

U Rimu, u svetom Ivanu Lateranskom, 8. prosinca, na svetkovinu Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije, godine 2020., osme našega pontifikata.

FRANJO

[1] Lk 4, 22; Iv 6, 42; cf. Mt 13, 55; Mk 6, 3.

[2] SV. KONGREGACIJA ZA OBREDE, Quemadmodum Deus (8. prosinca 1870.), u: ASS 6 (1870./1871.), 194.

[3] Cf. Pismo ACLI na svetkovinu sv. Josipa Radnika (1. svibnja 1955.), u: AAS 47 (1955.), 406.

[4] Cf. Apostolska pobudnica Redemptoris Custos (15. kolovoza 1989.), u: AAS 82 (1990.), 5 – 34.

[5] Katekizam Katoličke Crkve, 1014

[6] Meditacija u vrijeme pandemije (27. ožujka 2020.), u: L'Osservatore Romano, 29. ožujka 2020., str. 10.

[7] In Matthaenum Homiliae, V, 3: PG 57, 58.

[8] Homilija (19. ožujka 1966.), u: Insegnamenti di Paolo VI, IV (1966.), 110.

[9] Cf. Autobiografija, 6, 6 – 8.

[10] Svakodnevno, više od četrdeset godina, nakon Jutarnje, molio sam molitvu svetom Josipu preuzetu iz francuskog molitvenika iz 19. stoljeća izdanim od Kongregacije sestara od Isusa i Marije. Izražava odanost i povjerenje, pa čak i postavlja određeni izazov svetom Josipu: „Slavni patrijarše, sveti Josipe, čija snaga čini nemoguće mogućim, priskoči mi u pomoć u ovim vremenima tjeskobe i teškoće. Uzmi pod svoju zaštitu ozbiljne i zabrinjavajuće situacije koje ti preporučujem kako bi mogle imati sretan ishod. Moj voljeni oče, sve moje povjerenje je u tebi. Neka se ne kaže da sam te uzalud zazivao, a budući da sve možeš s Isusom i Marijom, pokaži mi da je tvoja dobrota velika kao i tvoja snaga. Amen.“

[11] Cf. Pnz 4, 31; Ps 69, 16; 78, 38; 86, 5; 111, 4; 116, 5; Jer 31, 20.

[12] Cf. Apostolska pobudnica Evangelii Gaudium (24. studenog 2013.), 88, 288. u: AAS 105 (2013.), 1057, 1136 – 1137.

[13] Cf. Post 20, 3; 28, 12; 31, 11.24; 40, 8; 41, 1 – 32; Br 12, 6; 1 Sam 3, 3 – 10; Dn 2, 4; Job 33, 15.

[14] U takvim slučajevima, predviđeno je kamenovanje (cf. Pnz 22, 20 – 21).

[15] Cf. Lev 12, 1 – 8; Izl 13, 2.

[16] Cf. Mt 26, 39; Mk 14, 36; Lk 22, 42.

[17] SV. IVAN PAVAO II., Apostolska pobudnica *Redemptoris Custos* (15. kolovoza 1989.), 8, u: AAS 82 (1990.), 14.

[18] Homilija na Misi i Betaifikacije, Villavicencio, Kolumbija (8. rujna 2017.), u: AAS 109 (2017), 1061.

[19] Enchiridion de fide, spe et caritate, 3.11: PL 40, 236.

[20] Cf. Pnz 10, 19; Izl 22, 20-22; Lk 10, 29-37.

[21] Cf. SV. KONGREGACIJA ZA OBREDE, Quemadmodum Deus (8. prosinca 1870.), u: ASS 6 (1870./1871.), 193; BLAŽENI PIO IX., Apostolsko pismo Inclytum Patriarcham (7. lipnja 1871.): l.c., 324 – 327.

[22] DRUGI VATIKANSKI SABOR, Dogmatska konstitucija o Crkvi *Lumen Gentium*, 58.

[23] KKC, 963 – 970.

[24] Originalno izdanje: Cień Ojca, Varšava, 1977. (Hrvatsko izdanje: Snaga ljubavi, Split, 2014.)

[25] SV. IVAN PAVAO II., Apostolska pobudnica *Redemptoris Custos* 7 – 8, u: AAS 82 (1990), 12 – 16.

[26] Cf. Post 18, 23 – 32.

[27] Cf. Izl 17, 8 – 13; 32, 30 – 35.

[28] DRUGI VATIKANSKI SABOR, Dogmatska konstitucija o Crkvi *Lumen Gentium*, 42.

[29] Cf. 1 Kor 11, 1; Fil 3, 17; 1 Sol 1, 6.

[30] Isповijesti, VIII, 11, 27: PL 32, 761; X, 27, 38: PL 32, 795.

APOSTOLSKA POKORNIČARNA

DEKRET

Dodjeljuje se dar posebnih oprosta povodom Godine svetog Josipa koju je papa Franjo najavio prigodom proslave 150. obljetnice proglašenja svetog Josipa zaštitnikom sveopće Crkve.

Danas se obilježava 150. godišnjica dekreta »Quemadmodum Deus«, kojim je blaženi Pio IX., ganut teškim i žalosnim okolnostima u kojima je Crkva bila progonjena od svojih neprijatelja, proglasio svetog Josipa zaštitnikom sveopće Crkve.

Kako bi trajno povjerio Crkvu moćnoj zaštiti Isusova Čuvara, papa Franjo proglasio je da se od današnjeg dana, na slavlje obljetnice proglašenja Dekreta i na svetkovinu Bezgrešne Djevice Marije i Zaručnice Prečistoga Josipa, pa sve do 8. prosinca 2021., obilježi posebna Godina svetog Josipa, u kojoj svaki vjernik, slijedeći njegov primjer, može svakodnevno jačati svoj vjerski život u potpunom vršenju Božje volje.

Tako će svi vjernici, imati mogućnost da molitvama i dobrim djelima, uz pomoć svetog Josipa, glavara nebeske Nazaretske obitelji, zadobiju utjehu i pomoć uslijed teških ljudskih i društvenih nevolja koje danas pogađaju suvremeni svijet.

Pobožnost Otkupiteljevom Čuvaru rasla je tijekom povijesti Crkve, koja ne samo da mu pripisuje jedno od najvećih štovanja nakon Majke Božje, njegove Zaručnice, već mu je dodijelila i više zaštitništava.

Učiteljstvo Crkve i dalje otkriva drevne i nove veličine u ovom blagu, a to je sveti Josip koji, kao gospodar kuće iz Matejeva evanđelja »iz svoje riznice iznosi novo i staro« (Mt 13, 52).

Od velike pomoći pri postizanju tog cilja bit će i dar oprosta koje Apostolska pokorničarna ovim Dekretom, izdanim u skladu s voljom pape Franje, milostivo dodjeljuje tijekom Godine svetoga Josipa.

Potpuni oprost podjeljuje se pod uobičajenim uvjetima (sakramentalna ispovijed, euharistijska pričest i molitva na nakane Svetoga Oca) vjernicima koji, dušom odijeljenom od svakoga grijeha, budu sudjelovali u Godini svetoga Josipa u prigodama i na načine koje naznačuje ova Apostolska pokorničarna.

a. Sveti Josip, autentični čovjek vjere, poziva nas da ponovno otkrijemo sinovski odnos s Ocem, obnovimo vjernost molitvi, prignemo uho i odgovorimo s dubokim raspoznavanjem na Božju volju. Podjeljuje se potpuni oprost onima koji će barem 30 minuta provesti u razmatranju molitve Očenaš ili, pak, sudjelovati na duhovnoj obnovi u trajanju od najmanje jednoga dana, koja uključuje jedno razmatranje o svetom Josipu;

b. Evanđelje pripisuje svetom Josipu atribut »muž pravedan« (usp. Mt 1, 19). On, kao onaj koji je čuvar »intimne tajne koja se nalazi u dubini srca i duše«^[1], pohranitelj je otajstva Božjih, a samim time i idealan zaštitnik unutarnjeg područja, koji nas potiče da ponovno otkrijemo vrijednost šutnje, razboritosti i odanosti u ispunjavanju svojih dužnosti. Vrlina

pravednosti koju je Josip primjereno vršio očituje se u potpunom poštivanju Božjeg zakona, koji je zakon milosrđa, »jer upravo Božje milosrđe donosi istinsku pravdu do ispunjenja«^[2]. Stoga će oni koji, po primjeru svetoga Josipa, učine neko djelo tjelesnog ili duhovnog milosrđa moći također zadobiti dar potpunog oprosta;

c. Glavni je vid Josipova poziva bio taj da je bio čuvar Svete nazaretske obitelji, zaručnik Blažene Djevice Marije i Isusov zakoniti otac. Kako bi se sve kršćanske obitelji potaknulo da stvore isto ozračje prisnog zajedništva, ljubavi i molitve koje se živjelo u Svetoj obitelji, potpuni oprost se zadobiva za moljenje svete krunice u obitelji i od strane zaručnikâ.

d. Sluga Božji Pio XII., 1. svibnja 1955., ustanovio je blagdan svetog Josipa Radnika, „s namjerom da svi prepoznaju dostojanstvo rada i da to nadahne društveni život i zakone, koji će biti temeljeni na poštenoj raspodjela prava i dužnosti“^[3]. Stoga će potpuni oprost moći zadobiti svi koji budu svakodnevno povjeravali svoj rad zaštititi svetoga Josipa te svaki vjernik koji u molitvi zazove zagovor Tesara iz Nazareta, da oni koji traže posao pronađu zaposlenje i da rad sviju bude dostojanstveniji.

e. Bijeg Svete obitelji u Egipat »pokazuje nam da je Bog ondje gdje je čovjek u opasnosti, ondje gdje čovjek pati, ondje gdje je prisiljen bježati, gdje doživljava odbačenost i napuštenost«^[4]. Potpuni oprost podjeljuje se vjernicima koji budu izmolili litanije svetomu Josipu (za zapadnu tradiciju) odnosno Akatist (*Akathistos*) svetomu Josipu u cijelosti ili barem neki njegov dio (za istočnu tradiciju), odnosno neku drugu molitvu svetomu Josipu svojstvenu drugim liturgijskim tradicijama za Crkve progone u *ad intra* i *ad extra* i na utjehu i pomoć svim kršćanima koji trpe svaki oblik progona.

Sveta Terezija Avilska prepoznala je u svetom Josipu zaštitnika u svim životnim okolnostima: »Čini mi se da je drugim svecima Gospodin dao milost da priteknu u pomoć u jednoj nevolji, a ovom slavnom svecu, imam iskustva, da pritekne u pomoć u svima«^[5]. Nedavno je sveti Ivan Pavao II. ponovio da lik svetog Josipa dobiva »obnovljenu aktualnost za Crkvu našega vremena u odnosu na novo kršćansko tisućljeće«^[6]. Kako bi se ponovno potvrdila univerzalnost zaštite svetoga Josipa nad Crkvom, uz spomenute prigode, Apostolska pokorničarna podjeljuje potpuni oprost vjernicima koji budu molili bilo koju od Crkve dopuštenu molitvu ili čin pobožnosti u čast svetom Josipu, na primjer »K tebi se, o sveti Josipe«, osobito na dane 19. ožujka i 1. svibnja, na blagdan Svete nazaretske obitelji Isusa, Marije i Josipa, na Nedjelju svetoga Josipa (prema istočnoj tradiciji), devetnaestoga dana svakoga mjeseca i svake srijede, koja je dan posvećen spomenu toga sveca prema zapadnoj tradiciji.

U trenutnim okolnostima izvanrednog zdravstvenog stanja, dar potpunog oprost posebno se proteže na starije, bolesne, umiruće i sve one koji zbog opravdanih razloga ne mogu izlaziti iz svoje kuće pa, duše odijeljene od svakoga grijeha i uz nakanu da, čim im to bude moguće, ispune tri uobičajena uvjeta, u vlastitom domu ili ondje gdje ih zapriječenost zatekne, izmole čin pobožnosti u čast svetomu Josipu, utjesi bolesnih i zagovorniku dobre smrti, prikazujući s povjerenjem Bogu patnje i nevolje vlastitoga života.

Da bi se zadobivanje Božje milosti po vlasti Ključeva u pastoralnom pogledu olakšalo, ova Pokorničarna usrdno moli da svi svećenici koji imaju odgovarajuće ovlasti budu raspoloživi slaviti sakrament pokore i često podjeljivati svetu pričest bolesnima.

Ovaj Dekret vrijedi za Godinu svetog Josipa, unatoč bilo kojoj suprotnoj odredbi.

Dano u Rimu, iz sjedišta Apostolske pokorničarne, 8. prosinca 2020.

Mauro Kard. Piacenza
Veliki pokorničar

Krzysztof Nykiel
Namjesnik

L. + S.

Prot. br. 866/20/I

[1] PIO XI., Nagovor prigodom proglašenja herojski življenih kreposti službenice Božje Emilije de Vialar, u: *L'Osservatore Romano*, god. LXXV, br. 67, 20. – 21. ožujka 1935., 1.

[2] FRANJO, Generalna audijencija (3. veljače 2016.)

[3] PIO XII., Nagovor prigodom svetkovine svetog Josipa Radnika (1. svibnja 1955.), u: *Govori i radioporuke njegove svetosti Pija XII.*, XVII, 71 – 76.

[4] FRANJO, Angelus (29. prosinca 2013.).

[5] TEREZIJA AVILSKA, *Život*, VI, 6 (talijanski prijevod: Sabrana djela, M. Bettetini (ur.), Milano, 2018., 67).

[6] IVAN PAVAO II., *Apostolska pobudnica Redemptoris Custos o osobi i poslanju svetoga Josipa u životu Krista i Crkve* (15. kolovoza 1989.), 32.

PORUKA VIJEĆA BISKUPSKIH KONFERENCIJE EUROPSKE UNIJE (COMECE)

Ponovno pronaći nadu i solidarnost

Katolička crkva u Europskoj uniji, koju predstavljaju predsjednici biskupskih konferencija država članica, želi uputiti poruku nade i apel na solidarnost europskim institucijama i državama članicama u ovoj krizi koja nas je zahvatila. U poruci potvrđujemo svoju predanost izgradnji Europe, koja je na našem kontinentu donijela mir i blagostanje, kao i temeljnim vrijednostima solidarnosti, slobode, nepovredivosti ljudskog dostojanstva, demokracije, vladavine prava, jednakosti te obrane i promicanja ljudskih prava. Oci utemeljitelji Europske unije bili su uvjereni da će Europu oblikovati njene krize. U našoj kršćanskoj vjeri u Gospodina uskrsloga imamo nadu da sve što se događa Bog može okrenuti na dobro, pa čak i ono što ne razumijemo i što se može činiti lošim, a ta je vjera konačni temelj naše nade i sveopćeg bratstva. Kao Katolička crkva u Europskoj uniji, zajedno s ostalim sestrinskim Crkvama i crkvenim zajednicama, naviještamo i svjedočimo tu vjeru i zajedno s pripadnicima drugih vjerskih tradicija i ljudima dobre volje trudimo se graditi sveopće bratstvo iz kojeg nitko neće biti izuzet. Vjera nas poziva izići iz sebe samih

i vidjeti u drugome, posebno u onima koji pate i nalaze se na margini naših ulica, brata i sestru i da budemo spremni dati također život za njih.

Pandemija koja nas je mučila ovih posljednjih mjeseci poljuljala je mnoge naše sigurnosti i otkrila našu ranjivost i međuovisnost. Najviše su patili stariji i siromašni diljem svijeta. Na ovu krizu koja nas je iznenadila i zatekla nespremne, europske su zemlje isprva reagirale sa strahom, zatvarajući unutarnje i vanjske granice, a neke su čak odbijale dijeliti s drugim zemljama najpotrebnije medicinske potrepštine. Mnogi su od nas bili zabrinuti da se čak i sama Europska unija, kao ekonomski, politički, socijalni i kulturni projekt, našla u opasnosti. Tada smo shvatili, kao što je rekao papa Franjo, da smo u istom čamcu i da se možemo spasiti samo ako ostanemo zajedno. Obnovljenom odlučnošću Europska unija počela je ujedinjenim snagama reagirati na ovu dramatičnu situaciju. Pokazala je svoju sposobnost ponovnog otkrivanja duha otaca utemeljitelja. Nadamo se da će instrument za oporavak od COVID-19 i pojačani proračun Europske unije za razdoblje od 2021. do 2027., koji su dogovoreni na sastanku Europskog vijeća u srpnju i o kojima Europski parlament i Vijeće trenutno pregovaraju, biti odrazom toga duha.

Budućnost Europske unije ne ovisi samo o ekonomiji i financijama, nego i o zajedničkom duhu i novom mentalitetu. Ova je kriza duhovna prilika za obraćenje. Ne smijemo jednostavno posvetiti sve svoje napore vraćanju u »staru normalnost«, nego moramo iskoristiti ovu krizu da ostvarimo radikalne promjene na bolje. Ovaj nas trenutak prisiljava da preispitamo i preustrojimo postojeći model globalizacije, da zajamčimo poštivanje okoliša, otvorenost životu, pažnju obitelji, socijalnu jednakost, dostojanstvo radnikâ i prava budućih naraštaja. Papa Franjo je enciklikom *Laudato si'* pružio putokaz za oblikovanje nove civilizacije. U svojoj novoj enciklici *Fratelli tutti*, potpisanoj prije nekoliko tjedana na grobu svetog Franje Asiškog, on poziva čitavo čovječanstvo na sveopće bratstvo i socijalno prijateljstvo, ne zaboravljajući one koji su na marginama, koji su ranjeni i pate. Načela katoličkog socijalnog nauka, uključujući ljudsko dostojanstvo, solidarnost, kao i povlašteno opredjeljenje za siromašne i održivost, mogu biti putokaz za izgradnju drugačijeg modela gospodarstva i društva nakon pandemije.

Solidarnost je temeljno načelo crkvenog socijalnog nauka i u središtu je procesa europske integracije. Solidarnost je mnogo više od internih transfera sredstava za kohezijske politike. Treba je shvaćati kao »zajedničko djelovanje« i kao »otvorenost za integraciju svih«, posebno onih na marginama. U vezi s tim treba napomenuti da cjepivu COVID-19, nakon što bude dostupno, moraju imati pristupa svi, posebno najsiromašniji. Robert Schuman objasnio je da nacije ne samo da nisu samodostatne, nego bi se trebale međusobno podupirati i da je solidarnost uvjerenje da je istinski interes svakog pojedinog prepoznati i u praksi prihvaćati međuovisnost sviju. Po njemu ujedinjena Europa predoznačuje univerzalnu solidarnost cijeloga svijeta bez razlike ili isključivosti. Zato je u Schumanovoj Deklaraciji istaknuta posebna odgovornost Europe za razvoj Afrike. U duhu tih nakana pozivamo na veću humanitarnu pomoć i suradnju u razvoju te preusmjerenje vojne potrošnje na zdravstvene i socijalne usluge.

Europska bi se solidarnost trebala hitno protegnuti na izbjeglice koje žive u nehumanim uvjetima u prihvatnim logorima i kojima virus ozbiljno prijete. Solidarnost s izbjeglicama ne znači samo financiranje, nego i proporcionalno otvaranje granica Europske unije od strane svake države članice. Europski pakt o migracijama i azilu koji je predstavila Europska komisija može se smatrati korakom koji treba pažljivo vrednovati kako bi se uspostavilo zajedničku i pravednu europsku politiku o migraciji i azilu. Crkva se već izjasnila o prihvatu, razlikujući različite vrste migracija (bile one redovite ili neredovite), one koji bježe od ratova i progona od onih koji emigriraju iz ekonomskih ili razloga vezanih uz uništenje okoliša, te o potrebi da se itekako vodi računa o pitanjima vezanima uz sigurnost. Držimo, ipak, da postoje neka međunarodna pravna načela, vrijednosti i obveze koje se uvijek mora poštivati, neovisno o uvjetima u kojima se nalaze pojedine osobe. Ta su načela djelovanja i vrijednosti u temelju europskog identiteta i izviru iz kršćanskih zasada. Preporučujemo, k tome, da se olakša sigurne i legalne putove za migrante i humanitarne koridore za izbjeglice koji će omogućiti njihov siguran dolazak u Europu, kao i njihov prihvata, zaštitu, potporu i integraciju. U tom je smislu korisno surađivati s crkvenim institucijama i privatnim udruženjima koji već djeluju na tome području. Europa ne može i ne smije okrenuti leđa onima koji dolaze iz ratnih područja ili s prostora na kojima trpe diskriminaciju ili ne mogu voditi dostojanstven život.

Ključni element za Crkvu u mnogim državama članicama tijekom pandemije jest poštivanje slobode vjeroispovijedi, posebno slobode okupljanja i slobodno obavljanje bogoslužja, uz puno poštivanje epidemioloških mjera. To još snažnije dolazi do izražaja ako se zna da se karitativna djela rađaju i ukorijenjena su također u življenoj vjeri. Izražavamo svoju dobru volju za održavanjem dijaloga između državnih i crkvenih vlasti kako bismo iznašli najbolji način da se pomiri poštivanje potrebnih mjera i slobodu vjeroispovijedi i bogoštovlja.

Često se govorilo da će svijet biti drugačiji nakon ove krize. No, o nama ovisi hoće li svijet biti bolji ili gori, hoćemo li iz ove krize izaći ojačani u solidarnosti ili ne. Tijekom ovih mjeseci pandemije svjedoci smo mnogih znakova koji nas otvaraju nadi: od rada zdravstvenog osoblja, preko rada onih koji su zaduženi za njegu starijih, do gesta suosjećanja i kreativnosti koje čine župe i crkvene zajednice. Mnogi su u ovim teškim mjesecima morali činiti značajne žrtve, odričući se susreta sa svojim najdražima i bliskosti s njima u trenucima usamljenosti i patnje, a ponekad čak i smrti. U svojoj poruci *Urbi et Orbi* na Nedjelju Uskrsnuća Gospodnjega, papa Franjo obratio se posebno Europi podsjetivši da „nakon Drugoga svjetskog rata ovaj se ljubljani kontinent uspio podići iz pepela zahvaljujući konkretnom duhu solidarnosti koji mu je omogućio nadići suparništva iz prošlosti“. Za Papu je hitnije nego ikad da „ta suparništva ne uhvate maha, već da se svi prepoznaju dijelom jedne obitelji i međusobno se podupiru. Europska unija danas je suočena s epohalnim izazovom o kojem će ovisiti ne samo njena budućnost, nego i budućnost čitavoga svijeta“.

Uvjeravamo sve one koji vode europske institucije i države članice i doprinose njihovom radu: Crkva je na vašoj strani u našem zajedničkom opredjeljenju za izgradnju bolje bu-

dućnosti za naš kontinent i za svijet! Sve inicijative kojima se promiču autentične vrijednosti Europe mi ćemo podržati. Nadamo se da ćemo iz ove krize uspjeti izići jači, mudriji, složniji, solidarniji, pažljiviji prema našem zajedničkom domu, kako bismo bili kontinent koji vodi čitav svijet prema većem bratstvu, pravdi, miru i jednakosti. Prikazujemo svoje molitve za sve vas i od srca vam udjeljujemo svoj blagoslov. Neka nas Gospodin prati na našem putu u bolji svijet!

18. studenoga 2020.

Kardinal Gualtiero Bassetti, nadbiskup nadbiskupije Perugia-Città della Pieve, Italija
Mons. Georg Bätzing, biskup Limburga, Njemačka
Kardinal Jozef De Kesel, nadbiskup Malines-Bruxellesa, Belgija
Mons. Éric Marie de Moulins d'Amieu de Beaufort, nadbiskup Reimsa, Francuska
Mons. Stanisław Gądecki, nadbiskup Poznańa, Poljska
Mons. Jan Graubner, nadbiskup Olomouca, Republika Češka
Mons. Gintaras Linas Grušas, nadbiskup Vilnusa, Litva
Kardinal Jean-Claude Hollerich, SJ, nadbiskup Luksemburga, predsjednik COMECE-a
Mons. Philippe Jourdan, apostolski upravitelj, Estonija
Mons. Czeslaw Kozon, biskup Kopenaghena, Danska, Nordijska biskupska konferencija
Mons. dr. Franz Lackner, OFM, nadbiskup Salzburga, Austrija
Mons. Eamon Martin, nadbiskup Armagha, Irska
Kardinal Juan José Omella Omella, nadbiskup Barcelone, Španjolska
Mons. José Ornelas Carvalho, SCI, nadbiskup Setúbala, Portugal
Mons. Aurel Percă, nadbiskup Bukurešta, Rumunjska
Mons. Christo Proykov, biskup eparhije Sveti Ivan XXIII. u Sofiji, Bugarska
Mons. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup, Hrvatska
Mons. Sevastianos Rossolatos, nadbiskup Atene, Grčka
Mons. Charles Jude Scicluna, nadbiskup Malte
Mons. Youssef Antoine Soueif, nadbiskup Tripolija u Libanonu (maroniti), Cipar
Mons. Viktors Stulpins, biskup Liepāje, Latvija
Mons. Johannes H. J. van den Hende, biskup Rotterdama, Nizozemska
Mons. András Veres, biskup Győra, Mađarska
Mons. Stanislav Zore, OFM, ljubljanski nadbiskup, Slovenija
Mons. Stanislav Zvolenský, nadbiskup Bratislave, Slovačka

**PORUKA PREDSJEDNIKA ODBORA HBK ZA PASTORAL POMORACA
O BLAGDANU SVETOG NIKOLE 2020.****Sveti Nikola odraz Božje dobrote, ljubavi za čovjeka i uzor za nasljedovanje**

Draga braćo i sestre u vjeri Kristovoj!

Dragi pomorci i ribari!

Blagdan svetog Nikole potiče u nama molitve Bogu u svim potrebama i poziva nas da se nadahnjujemo na primjeru svečeva života koji je evanđelje ostvario i slavu Neba dostigao. O njegovu blagdanu posebno se sjećamo ljudi od mora, pomoraca i ribara. Njihov život opisuje narodna izreka da je to »kruh sa sedam kora«. Ovu godinu u uvjetima pandemije koronavirusa kao da je tim »korama« pridodana i osma kora – epidemija jer je život pomoraca dodatno otežan zarazom, bolestima, spriječenim plovidbama, dugotrajnim izolacijama zbog nemogućnosti pristajanja u luke i čekanjem kada će se moći iskrcati i doći svojim obiteljima.

U tim novim neprilikama zazivamo pomoć s Neba, od svemogućeg Boga po zagovoru svetog Nikole kome se pomorci i ribari stoljećima utječu. Tradicija prenosi tolika uslišanja u raznim neverama i pogiblima. U sjećanja naviru toliki zavjeti pomoraca svetom Nikoli: ako se spasi posada i brod – ako živi izađemo iz nevolje – ako ponovno vidim svoju obitelj – ako sretno uplovimo u luku... Tolike su svijeće zapaljene i zavjetni darovi ostavljeni pred slikom svetog Nikole u mnogim crkvama i kapelicama, tolike kapelice podignute po grebenima i u lukama.

Sveti Nikola svojim životom bio je odraz Božje dobrote i ljubavi za čovjeka. Darovano izbavljenje u nevolji toliko se puta ostvarilo djelovanjem svetog Nikole za njegova života, a poslije njegovim zagovorom kod Oca nebeskog. Uvijek željan pomoći, ostvariti Isusovu poruku ljubavi. U evanđelju jednom pitaju Isusa: »Učitelju, koja ja zapovijed najveća u Zakonu?« A on mu reče: »Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. To je najveća i prva zapovijed. Druga, ovoj slična: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga. O tim dvjema zapovijedima visi sav Zakon i Proci.« (Mt 22, 36-40).

To je živio sveti Nikola i zato mu se i danas za pomoć utječemo i od njega se toj evanđeoskoj Božjoj dobroti želimo učiti da i mi budemo živo evanđelje po tim dvjema najvećim Isusovim zapovijedima u kojima je sažeto sve što Bog traži od čovjeka.

Na drugom mjestu Isus će reći: »U onaj ćete dan spoznati da sam ja u Ocu svom i vi u meni i ja u vama. Tko ima moje zapovijedi i čuva ih, taj me ljubi; a tko mene ljubi, njega će ljubiti Otac moj, i ja ću ljubiti njega i njemu se očitovati.« (Iv 14, 20-21).

Ovo je sveti Nikola spoznao umom, prihvatio srcem i živio, u djelo sprovodio. To nastavlja činiti svojim zagovorom s Neba. Zato ga častimo, zato mu se molimo i zavjetujemo. Da nam bude zagovornik i učitelj kršćanskog života u svim prilikama i neprilikama, izazovima i nevoljama.

Sveti Nikola čuvaj naše pomorce i ribare. Neka na njihovim usnama i u srcu budu iskrene molitve Bogu po tvom zagovoru. Izbavi ih iz nevera na morima i svim drugim neverama života. Svojim zagovorom kod Boga svemogućeg isprosi milost da se skrate dani ovih iskušenja, ove epidemije, »kako bi se život mogao nastaviti normalnim tokom i u miru, da se vrate obzori nade« kako u molitvi Gospi od brze pomoći, moli papa Franjo. Kušnje kroz koje prolazimo neka nam učvrste vjeru i pouzdanje u Božju dobrotu, svijest da je sve u ruci Božjoj i da nas Providnost vodi čudesnim Božjim putovima spasenja.

Neka iščezne ovo nova »kora« na kruhu naših pomoraca i ribar, a oni tvjim zagovorom, sveti Nikola, neka postanu i sami odraz Božje dobrote i ljubavi.

Čestitam svim ljudima od mora dan svetoga Nikole i želim vam blagoslovljenu plovidbu. Neka vas i sve vaše najmilije na životnom putovanju prati nebeska zaštita Svemogućeg Boga po moćnom zagovoru svetog Nikole.

U Šibeniku, 23. studenoga 2020.

+ Tomislav Rogić, šibenski biskup
Predsjednik Odbora HBK za pastoral pomoraca

PORUKA PREDsjedNIKA CARITASA POVODOM NEDJELJE CARITASA 2020.

Svjedoci svjetla

Primićući se kraju godine, primjećujemo kako svjetlo dana brzo kopni, a noć, postajući sve duža, svjetlu uzima vrijeme i snagu. Noć, koja napreduje i izaziva nas da upalimo svjetlo, postala je naša stvarnost. U ovom trenutku čini nam se da je najtamnija, da ćemo još dugo čekati svitanje. Svakodnevno nas pogađaju vijesti o milijunima ugroženih ljudskih života. Broj zaraženih ljudi neprestano raste, mnogi svakodnevno umiru u teškim mukama, bolnice su prepune pacijenata, podižu se šatori jer za sve nema mjesta (usp. Lk 2,7), traži se više stručnog osoblja, jer onih potrebnih pomoći sve je više. Smanjuje se kretanje i susretanje ljudi. Blizina, kontakt i zajedništvo – načini našeg življenja – postali su nam prijetnja. Postali smo opasnost jedni drugima. Kao da u drugome tražimo potencijalnog neprijatelja.

Čovjek u tami pandemije traži tragove svjetla koji će rasvijetliti svijet i osloboditi ga sadašnjih briga, strepnji i pogibelji. Unatoč tami noći polako se na obzoru povijesnih zbivanja pale svjetla nade. Ona se probijaju kroz tamu i polako, ponekad vrlo neprimjetno, obasjavaju noć i njezinu težinu pretvaraju u ljepotu. Svjetlo koje se pali najavljuje dan koji donosi spas, koji obećava oslobođenje od tame.

Ljudi u znanosti, ulažući svoje sposobnosti i spoznaje, pronalaze prvo svjetlo koje ulijeva nadu – cjepivo. Zahvaljujući pronalasku cjepiva, lakše stvaramo sigurnost da noć neće zauvijek trajati i da je dan ipak bliži. Prvo svjetlo postaje glasnik svjetla koje će nadvladati noć i obasjati čitavo čovječanstvo.

Potrebno je to svjetlo unijeti u ljudsku obitelj, potrebno je izvana unijeti antitijela, koja iznutra daju imunitet od tame – da nas tama ne obuzme. (usp. Iv 1,5) To svjetlo koje blista i privlači nas je svjetlo Evanđelja koje smo pozvani ucijepiti u tamu svijeta. Radosna vijest je svjetlo koje se suprotstavlja opasnosti noći da zagospodari čovjekom. Tama zla i grijeha, koja ranjava i ubija čovjeka, raspršila se kao virus kojem se jedino cjepivo Evanđelja može suprotstaviti i nadvladati ga. To je Svjetlo toliko snažno da može prosvijetliti svakog čovjeka. (usp. Iv 1,9)

Osvijetlimo li svoj pogled prvim svjetlom, prepoznat ćemo da se na našem obzoru gore i druga svjetla. Iz dana u dan drugo svjetlo podržavaju vrijedni liječnici, medicinske sestre i tehničari, njegovatelji te ostalo medicinsko, stručno i tehničko osoblje koje ne dopušta da tama pobijedi svjetlo. Oni, koji pale svjetlo dobrote, čine da svjetlo u tami još jače zasja. Oni potiču da se svjetlo širi. Ti ljudi svijetle žrtvujući sebe, svoju sigurnost, snagu i živote, da bi zasjali onima koje je tama otela i želi ih predati noći smrti. Ljubav tih ljudi svjetlo je koje prvo prodire u zjenicu oka nakon teških i mračnih borbi tame i svjetla, noći i dana, životnog daha i smrtnog izdisaja.

Svjetlo Evanđelja, koje nas je prvo obasjalo, nadahnjuje nas novim životom, uči nas disati na nov način. Zapalimo li tim svjetlom svjetiljku svoga života, naše svjetlo postat će veće, a tama manja. Pozvani smo širiti to svjetlo – učiniti što možemo i na što smo pozvani. Ponajprije, bdjeti i paziti na druge. Naša blizina s drugima, osobito s ugroženim i rizičnim skupinama, sada se ostvaruje u distanci. Obzirnost, pozornost, razumijevanje, velikodušnost, uslužnost, blagost – sve su to putevi kojima podržavamo svjetlo koje će polako nadvladavati tamu. Svjetlo koje nam je Drugi unio u život potiče nas dijeliti ga s drugima. Prepoznajući ga kao dar koji smo nezasluzeno primili, otkrivamo kako nam je sve u životu darovano, kako smo obdareni mnogobrojnim darovima. Ljubav je svjetlo svakog dara. Jedino ljubav može širiti svjetlo jer u sebi nosi ljepotu izgaranja, snagu žrtvovanja, zaborav sebe i otvorenost za druge. Da bi svjetlo pobijedilo tamu, da bi se moglo proširiti, mora se davati drugima, nesebično darivati. Sve što dijelimo s drugima, svaki dar koji dajemo drugima, neće svoju stvarnu vrijednost naći u tržišnoj cijeni, u izvanjskim karakteristikama, u marki proizvođača, nego u ljubavi kojom se daruje. Dobro djelo svijetli, pomiče zastore tame, o Bogu govori snažnije od riječi. Tamo gdje se darovi dijele bez ljubavi: koristoljublje, interes i samodostatnost polagano gase svjetlo ljubavi i nade. Kada se u darivanju očituje nesebičnost, grade se strukture svjetla koje bude nadu da će tama konačno biti slomljena.

U ovome vremenu kada smo pozvani na oprez i osjetljivost prema drugima, kada nastojimo otkrivati svjetlo i dijeliti ga s drugima, vidimo Boga koji ima svoju pedagogiju, koji bdije nad čitavim svijetom, koji će se poslužiti i tamom pandemije da zasja svjetlo ljubavi i nade. Koristi se našim udaljavanjem da bi nas, u svoje vrijeme, još jače zbližio. Koristi malene znakove pažnje da bi pokazao svoju neizmjernu ljubav. U ovo zahtjevno vrijeme Bog stvara puteve ljubavi i dobra, ostaje blizak čovjeku čije teškoće i muke usmjerava za još veću nesebičnost, za čišću ljubav, osobniji i intimniji odnos s Njime, za iskreniji i životniji odnos s drugima. Nije li čudesno kako to svjetlo može mijenjati naše odnose u tami, kako udaljenost preobražava u blizinu, odvojenost u kontakt, otuđenost u susret, samoću

u zajedništvo, a hladnoću u toplinu! Ova pandemija nam otkriva kako je istinska tama čovjeka njegova nutarnja bijeda, ravnodušnost, sljepoća i neosjetljivost za drugoga, a svjetlo koje pobjeđuje tu tamu jest iskrena, nesebična ljubav koja se daruje. To svjetlo potrebno je ucijepiti u srca ljudi da bi prihvatili Božju ljubav i davali je drugima.

Treća nedjelja došašća, Nedjelja Caritasa poziva nas da budemo svjedoci svjetla. Samo oni koji prime Svjetlo, mogu ga drugima dijeliti. Neka Emanuel rasvijetli naše živote! Dopuslimo mu da nas nahrani svojim svjetlom s euharistijskog stola, iz riznice svoje riječi, u tihoj poniznoj molitvi: da budemo njegovo svjetlo onima koji ga traže.

U Varaždinu 1. prosinca 2020.

✠ Bože Radoš
varaždinski biskup
predsjednik Hrvatskog Caritasa, v. r.

➤ IZVJEŠTAJI

SJEDNICA VIJEĆA HBK ZA NAUK VJERE

– 20. studenoga 2020. –

Redovita sjednica Vijeća HBK za nauk vjere pod predsjedanjem predsjednika sisačkog biskupa mons. dr. sc. Vlade Košića, održana je u petak 20. studenoga u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu. Sjednici su, uz predsjednika mons. Košića, nazočili prof. dr. sc. Željko Tanjić, prof. dr. sc. Mladen Parlov, prof. dr. sc. Tonči Matulić, prof. dr. sc. Mijo Nikić i doc. dr. sc. s. Valerija Kovač.

Članovi su najprije iznijeli osvrt na prihvaćenost dokumenta *Karizmatski pokret i obnova u Duhu u Katoličkoj Crkvi. Fenomenološka analiza i pastoralne smjernice Crkve*, kojega je Vijeće objavilo 24. lipnja 2020. godine. Razgovarali su i o novijim dokumentima Međunarodne teološke komisije i njihovu prijevodu na hrvatski jezik.

Potom su odredili nove radne teme u skladu s nekim aktualnim vjerskim pitanjima. Končno, nakon što je Vijeće 24. lipnja objavilo *Priopćenje o vremenu pandemije COVID-19*, na sjednici je dogovoreno da će se pripremiti dokument s teološko-duhovnim tumačenjem trenutne koronavirus-krize, koja dotiče najdublja duhovna i egzistencijalna pitanja.

Broj: 558/2020.

Krk, 18. prosinca 2020.

MJERE STOŽERA CIVILNE ZAŠTITE ZA BADNJAK I BOŽIĆ

Draga braćo svećenici i redovnici!

Generalni tajnik Hrvatske biskupske konferencije prosljedio nam je danas nove mjere Stožera civilne zaštite koje vrijede za Badnjak i Božić. Za sve ostale dane vrijede do daljnjega mjere koje su trenutno na snazi.

Sadržaj mjera za Badnjak i Božić je sljedeći:

- Stožer moli podršku u osiguravanju pridržavanja mjera prilikom svetih misa, ako se tih mjera vjernici budu pridržavali, smanjuju rizik prijenosa bolesti tijekom misnog slavlja.
- Trajanje svetih misa u božićno vrijeme, a osobito polnoću, treba koliko je moguće skratiti, a povećati broj svetih misa te pomaknuti mise na Badnjak u ranije termine, da završe do 22 sata.
- U crkvama maksimalni broj vjernika na misi ograničiti na način da se udovolje sljedeći uvjeti: broj vjernika koji mogu istovremeno biti u crkvi ovisi o unutarnjoj površini crkve na način da ne smije biti više od jednog vjernika na sedam (7) kvadratnih metara prostora predviđenog za vjernike. To znači da se broj vjernika u crkvi određuje na temelju kvadratnih metara prostora unutrašnjosti crkve (u površinu crkve se u ovom slučaju ne računa prostor oko oltara) te istovremeno treba osigurati dva metra razmaka u svim smjerovima između vjernika na misi.
- Članovi istog kućanstva i obitelji koje zajedno dodu na misu, ne trebaju održavati međusoban razmak od dva metra, ali između jednog kućanstva/obitelji i drugog kućanstva/obitelji treba biti razmak od dva metra. Preporučujemo odrediti klupe koje su namijenjene vjernicima koji dolaze u grupama iz istog kućanstva/obitelji (npr. prvih par klupa).
- Radi osiguravanja udaljenosti u anteroposteriornom smjeru, može se koristiti tek svaki drugi red klupa i treba označiti koje su klupe predviđene za vjernike a koje se ne mogu koristiti.
- U redu za pričest treba održavati razmak od dva metra i smjer kretanja treba biti takav da se nakon pričesti ne vraća vjernik istim putem kojim je išao na pričest već da zao-biđe klupe i vrati se na svoje mjesto.
- Cijelo vrijeme boravka u crkvi (osobito za vrijeme govora i pjevanja), vjernici trebaju nositi masku (osim u vrijeme pričesti).

- Odustati od zbornog pjevanja, pjevanje jednostavnih napjeva koje će vjernici pjevati na svojim mjestima je moguće.
- Pri ulasku u crkvu, potrebno je dezinficirati ruke.
- Izbjegavati fizički dodir (rukovanje i ljubljenje) pri čestitanju Božića.
- Prije mise i nakon mise pridržavati se ograničenja vezanih uz fizički kontakt s osobama koje nisu članovi kućanstva.

Uz navedene mjere, prenosim Vam i dajem na znanje odluku Kongregacije za bo-
goštovlje i stegu sakramenata. Prema Dekretu kojeg je 16. prosinca 2020. objavila nave-
dena Kongregacija, daje se mogućnost svim našim svećenicima, ako to zahtijevaju pas-
toralne potrebe, da u ovogodišnjem božićnom vremenu slave Četiri mise na svetkovinu
Božića, svetkovinu Marije Bogorodice i svetkovinu Bogojavljenja.

Pozdravljam u Gospodinu,

✠ Ivica, biskup

Broj: 524/2020.

Krk, 23. studenog 2020.

BLAGOSLOV OBITELJI

Draga braćo svećenici i redovnici!

Budući da je jesensko zajedanje HBK predviđeno za 20. - 22. listopada, bilo od-
gođeno za 24. - 25. studeni, sada ponovno odgođeno za siječanj 2021., bez točnog dana,
obraćam vam se ovim dopisom u vezi blagoslova obitelji koji se u našoj biskupiji negdje
odvija u došašću, a negdje poslije svetkovine Božića, da zbog poznatih razloga korona
virusa koji za sada ne posustaje nego se i dalje nemilice širi, obavijestite vjernike da neće
biti blagoslova obitelji niti u došašću niti nakon Božića, nego da se blagoslov obitelji na-
čelno odgađa nakon Uskrsa, o čemu ćete biti na vrijeme obaviješteni.

Molim vas da se svi pridržavate ovih uputa i da nijedan župnik ne poduzima ništa na svoju
ruku, nego da se drži uputa Ordinarijata koje će dolaziti u svoje vrijeme, kako bi se izbjeg-
le bilo kakve nesuglasice unutar same biskupije. Odgođeni blagoslov obitelji štiti i vas
svećenike da s Božjom pomoću ostanete zdravi kako bismo što djelotvornije proslavili
adventsko i božićno vrijeme. Ponašajte se odgovorno i izbjegavajte nepotrebne susrete i
druženja kako zbog zaraze i samoizolacije ne bismo doživjeli opći kolaps i nemogućnost
pastoralnog djelovanja. Pridržavajte se propisanih epidemioloških mjera i na iste potičite
i naše vjernike kako bismo zajednički doprinijeli da se ova pandemija što prije iskorijeni.

Molite osobno i pozovite na molitvu i župljane da se u ovim izazovnim vremenima što
više obrate i okrenu Gospodinu Bogu koji jedini može skratiti dane ovih velikih kušnji koje
ne dovode u pitanje samo tjelesno nego i psihičko i duševno zdravlje, kao i radna mjesta
i ekonomsku održivost obitelji, naroda i svijeta. Neka ovogodišnje došašće bude protkano

žarkom molitvom i željom za Kristovom blizinom kako bismo osjetili snagu njegove riječi da je on uistinu Emanuel - Bog s nama!

✠ Ivica, biskup

Broj: 559/2020.

Krk, 21. prosinca 2020.

GODIŠNJE KLANJANJE PRESVETOM

Niže se donosi raspored godišnjeg svečanog klanjanja za pojedine župe prema danima koje su same župe izabrale.

Oni župnici koji ekskuriraju, te zbog veoma malog broja vjernika nisu u mogućnosti održati takvo svečano klanjanje, neka održavaju barem jedan sat klanjanja u tim župama, ako mogu, i u više navrata.

Banjol	zadnja nedjelja listopada	Novalja	II. nedjelja došašća
Barbat.....	II. vazmena nedjelja	Njivice	Misijska nedjelja
Baška	misijska nedjelja	Omišalj	Krist Kralj
Bašč. Draga.....	I. nedjelja svibnja	Orlec.....	Tijelovo
Belej	I. nedjelja svibnja	Osor.....	III. nedjelja rujna
Beli.....	V. korizmena nedjelja	Polje.....	Krist Kralj
Cres	Maslinska nedj., Vel. Ponedjeljak	Poljica	I. nedjelja studenog
Ćunski.....	Tijelovo	Punat.....	Misijska nedjelja
Dobrinj.....	zadnja nedjelja travnja	Punta Križa	Tijelovo
Dragozetići	Maslinska nedjelja	Rab.....	II. nedjelja listopada
Dubašnica	IV. korizmena nedjelja	Risika	IV. vazmena nedjelja
Garica	I. nedjelja listopada	Supetarska Draga	III. nedjelja svibnja
Kampur	Bijela nedjelja	Susak.....	Tijelovo
Kornić	Krist Kralj	Sv. Vid	I. nedjelja listopada
Kras	zadnja nedjelja lipnja	Ustrine	I nedjelja listopada
Krk	Maslinska nedj., Veliki Ponedjeljak	Valun	zadnja nedjelja travnja
Linardići	IV. nedjelja listopada	Veli Lošinj.....	Cvjetnica, Veliki Ponedjeljak
Lopar	III. nedjelja listopada	Vrbnik	I nedjelja studenog
Lubenice.....	zadnja nedjelja rujna	Vrh	zadnja nedjelja listopada
Lun	III. nedjelja lipnja		
Mali Lošinj	Cvjetnica, Vel. Ponedjeljak		
Martinščica	III. vazmena nedjelja		
Mundanije	Krist Kralj		
Nerezine.....	Maslinska nedjelja		

✠ Ivica, biskup

MISE »PRO FAMILIA ET IUVENTUTE«

Donosimo kalendar slavljenja sv. misa u 2021. godini koji se odnosi na molitveno djelo: »Pro familia et iuventute«. U to su djelo uključeni naši dijecezanski svećenici i samostani redovnika na području naše biskupije. Neka svatko unese u svoju knjigu misnih intencija ovu nakanu na određeni dan, a župnici neka prethodne nedjelje upozore vjernike na ovu molitvenu nakanu i pozovu ih na sudjelovanje.

I. RASPORED SVETIH MISA NA SUBOTE*Siječanj*

- 02. Badurina D. Zvonimir i Vidas Josip
- 09. Barbiš Anton i Vitezić Franjo
- 16. Barbiš Marinko i Volarić Božidar
- 23. Boras Krunoslav i Zec Antun
- 30. Bozanić Anton i Zec Slavko

Veljača

- 06. Brnić Ivan ml. i Zubović Robert
- 13. Brnić Ivan st. i Žic Mate
- 20. Brozić Frane i Žuškin Denis
- 27. Budinić Anton i Franjevci konv. – Cres

Ožujak

- 06. Buić Ivan i Franjevci OFM - Košljun
- 13. Crnović Tomislav
i Franjevci OFM - Kampur
- 20. Dabo Boris i Franjevci TOR - Glavotok
- 27. Dašek Marin i Franjevci TOR - Krk

Travanj

- 10. Debelić Ivan i
i Franjevci TOR - Martinščica
- 17. Debelić Tomislav i Sudac Zlatko
- 24. Depikolozvane Anton
i Franjevci TOR – Porat

Svibanj

- 01. Deželić Dinko
i Karmelićani – Krk
- 08. Guszak Milivoj
- 15. Hendrih Marin
- 22. Ilijić Nikola
- 29. Ilijić Saša

Lipanj

- 05. Jurasčić Ivan
- 12. Justinić Dinko
- 19. Karabaić Josip
- 26. Katunar Ivan

Srpanj

- 03. Katunar Ivica
- 10. Kirinčić Vedran
- 17. Kordić Ivica
- 24. Kordić Petar
- 31. Kosić Josip

Kolovoz

- 07. Kosić Marijan
- 14. Krajnović Kristijan
- 21. Kučić Renato
- 28. Malović Saša

Rujan

- 04. Markulić Franko
- 11. Martinčić Vjekoslav
- 18. Milovčić Ivan
- 25. Mrakovčić Božidar

Listopad

- 02. Mrakovčić Mladen
- 09. Paljević Luka
- 16. Papić Ranko
- 23. Peranić Anton
- 30. Perović Kristijan

Studenj

13. Plješa Ivan
20. Polonijo Matej
27. Radić Nikola

Prosinac

04. Rodinis Enco
11. Seršić Zvonimir
18. Valković Jerko
27. Velčić Franjo

II. RASPORED SVETIH MISA NA MARIJINE BLAGDANE

01.01. N. God. Sv. Bogorodica
– Mons. Valter Župan, biskup u miru

11.02. Gospa Lurdska
– Šabalja Filip

16.07. BDM od Karmela
– Španjić Silvio

05.08. Gospa Snježna
– Šuljić Anton

15.08. Velika Gospa
– Mons. Ivica Petanjak, biskup

08.09. Mala Gospa
– Tamarut Anton

15.09. Gospa Žalosna
– Toljanić Antun

07.10. BDM od sv. Krunice
– Turčić Anton

21.11. Prikazanje BDM
– Turčić Ivan

08.12. Bezgrešno začće BDM
– Valković Anton

✘ Ivica, biskup

Broj: 561/2020.

Krk, 21. prosinca 2020.

OBVEZE PREMA ORDINARIJATU

Statistiku vjerskog života župe za 2020. godinu župnici trebaju poslati ovom Ordinarijatu **do konca siječnja 2021.**

Financijski izvještaj za godinu 2020. treba dostaviti Ordinarijatu **do konca veljače 2021.** Ukoliko neke župe nisu poslale izvještaj za neku od proteklih godina, neka to učine čim prije.

Malice – parice za 2020. dostavljaju se ovom Ordinarijatu preko dekanskih ureda. Ti će ih uredi poslati Ordinarijatu **najkasnije do konca ožujka 2021.**

Molimo župnike da budu točni u izvršavanju gornjih obveza, naročito slanja statistika kako bi i Ordinarijat mogao na vrijeme izvršiti svoje obaveze prema središnjim uredima Svete Stolice.

✘ Ivica, biskup

Broj: 562/2020.

Krk, 21. prosinca 2020.

FOND NAGRADA 2021.

Kako smo naveli u dopisu 524/2020. od 23. studenog 2020. (v. ov. str. 191) blagoslova obitelji na području Krčke biskupije u prosincu o.g. i siječnju 2021. godine iznimno neće biti. Stoga sredstva u fondu nagrada, u najvećoj mjeri dobivenih od darova vjernika upravo prigodom blagoslova obitelji, neće biti dostatna kao do sada. Zato one župe koje raspolažu sa viškom sredstava u fondu nagrada na kraju ove godine neka ga automatski prebace u isti fond za slijedeću godinu. Onim svećenicima koji ne budu u mogućnosti preuzeti svoju mjesečnu nagradu iz fonda nagrada istu će dobivati iz BUZUK-a u dogovoru s Ravnateljem.

✠ Ivica, biskup

KRONIKA BISKUPA IVICE PETANJKA

Krčki biskup mons. Ivica Petanjak, OFM Cap., je:

Listopad

3. sudjelovao na obredu *Preminuća sv. Franje Asiškoga* u crkvi Gospe od Zdravlja u Krku;
4. koncelebrirao na misnom slavlju u Štanjelu, rodnoj župi slugе Božjega biskupa Antuna Mahnića, prigodom spomena 100. godišnjice njegova rođenja za nebo;
7. sudjelovao u Krku na jesenskom plenarnom sastanku svećenika;
8. slavio svetu misu u Krčkoj katedrali o obljetnici smrti službenice Božje Marice Stanković;
11. predvodio misno slavlje na biskupijskom hodočašću Majci Božjoj Trsatskoj;
12. primio u posjet gosp. Roberta Brozića, voditelja projekta *72 sata bez kompromisa* na otoku Krku;
15. slavio svetu misu u Krčkoj katedrali povodom početka projekta *72 sata bez kompromisa*;
17. u Križevcima koncelebrirao na svetoj misi ređenja (hirotoniji) novog križevačkog vladike, mons. Milana Stipića;
18. slavio svetu misu u Krčkoj katedrali;
30. sudjelovao u Krku na postavljanju izložbe »Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu«.

Studeni

1. na svetkovinu Svih svetih slavio svetu misu u Krčkoj katedrali;
2. na Spomen svih vjernih mrtvih slavio svetu misu na gradskome groblju u Krku;
3. slavio svetu misu u Krčkoj katedrali za pokojne biskupe i svećenike Krčke biskupije;
10. primio u posjet gosp. Miljenka Domijana i vlč. Antona Šuljića;
12. sudjelovao na sastanku u Konzervatorskom odjelu u Rijeci;
14. predvodio svetu misu u Krčkoj katedrali prigodom mjesečnog spomena slugе Božjega biskupa Antuna Mahnića;
19. sudjelovao na sastanku u Konzervatorskom odjelu u Rijeci;
- u Varaždinu prisustvovao sprovodu o. Bone Zvonimira Šagija te predvodio svetu misu zadušnicu;
21. suslavio svetu misu u Poreču o blagdanu sv. Maura;
27. sudjelovao na sastanku kod gradonačelnika Grada Krka, gosp. Darija Vasilića;
- prihvatio polaganje ispovijesti vjere bogoslova Andrije Živkovića u Biskupskom ordinarijatu;
29. predvodio misno slavlje i za đakona zaređio bogoslova Andriju Živkovića u župnoj crkvi u Nerezinama.

Prosinaс

13. suslavio svetu misu u Krčkoj katedrali prigodom 100. obljetnice rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića;
14. suslavio svetu misu u župnoj crkvi sv. Petra ap. u Zagrebu na 100. obljetnicu rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića;
16. suslavio svetu misu u Riječkoj katedrali prigodom 20. obljetnice biskupskog ređenja riječkog nadbiskupa mons. Ivana Devčića i uvođenja u službu riječkog nadbiskupa koadjutora mons. Mate Uzinića;
17. u Drenju suslavio svetu misu zadušnicu i sudjelovao na sprovodnim obredima za svoga pokojnog oca Stjepana Petanjka.

➤ SVEĆENICI

▪ VLČ. FRANE BROZIĆ

bio je 30. rujna 2020. operiran u KBC-u Rijeka i sada je u svojoj rodnoj kući u Bajčićima (Župa Poljica). Vlč. Frane se dobro oporavlja i do daljnega pohađa fizikalnu terapiju u Krku. Zbog svima dobro poznatih epidemioloških okolnosti ne preporučamo osobne posjete.

▪ VLČ. DR. SAŠA ILIJIĆ

- dana 7. prosinca o.g. na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Ljubljani obranio je doktorsku disertaciju iz znanstvenog područja muzikologije naslovljenu: »Praznična glasba kapitljev na Krku in njena recepcija med srednješolci« te stekao akademski stupanj doktora znanosti. Čestitamo!
- dana 15. prosinca o. g. stavljen je na raspolaganje Biskupiji Brooklyn (USA) kao župni vikar u Župi Predragocjene Krvi u Astoriji. Zadržava službu Postulatora u postupku za beatifikaciju i kanonizaciju sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića i službu Čuvara glazbene baštine iz ostavštine Nikole Udine – Algarottija.

▪ VLČ. MATEJ POLONIJO

Na svečanoj sjednici Gradskog vijeća grada Malog Lošinja, a prigodom proslave sv. Martina, zaštitnika Malog Lošinja, našem svećeniku vlč. Mateju Poloniju uručena je Povelja o nagradi za izniman doprinos u razvoju grada Malog Lošinja. Čestitamo!

▪ VLČ. FRANJO VITEZIĆ

uslijed pada je ozlijedio kuk te se nalazi u Riječkoj bolnici. Subrata svećenika preporučamo u vaše molitve!

ODRŽAN JESENSKI PLENARNI SVEĆENIČKI SASTANAK

– Krk, 7. listopada 2020. –

U srijedu 7. listopada održan je u Krku Jesenski plenarni sastanak svećenika i redovnika Krčke biskupije. Sastanak je započeo pokorničkim bogoslužjem koje je u krčkoj katedrali predvodio fra Diego Deklić, gvardijan franjevačkog samostana na Košljunu. U slijedila je mogućnost ispovijedi te zajedničko klanjanje pred Presvetim. Radni dio sastanka odvijao se u velikoj dvorani Biskupije. Na sastanku su uz biskupa ordinarija mons. Dr. Ivicu Petanjka i biskupa u miru mons. Valtera Župana sudjelovali svećenici Krčke biskupije: Zvonimir Badurina Dudić, Marinko Barbiš, Krunoslav Boras, Anton Bozanić, Ivan Brnić, Ivan Brnić ml., Tomislav Crnović, Marin Dašek, Ivan Debelić, Anton Depikolozvane, Marin Hendrih, Nikola Ilijić, Saša Ilijić, Dinko Justinić, Josip Karabaić, Ivica Katunar, Petar Kordić, Marijan Kosić Saša Malović, Franko Markulić, Vjekoslav Martinčić, Ivan Milovčić, Božidar Mrakovčić, Mladen Mrakovčić, Luka Paljević, Ranko Papić, Anton Peranić, Kristijan Perović, Nikola Radić, Zvonimir Seršić, Zlatko Sudac, Filip Šabalja, Silvio Španjić, Anton Šuljić, Antun Toljanić, Ivan Turčić, Anton Valković, Jerko Valković, Franjo Velčić, Josip Vidas, Božidar Volarić, Antun Zec, Slavko Zec, Robert Zubović, Mate Žic; redovnici: Diego Deklić, Anto Garić, Tomislav Kero, Josip Vrdoljak, Joso Živković i Stjepan Žužić; bogoslovi: Zoran Maričević i Andrija Živković.

Na početku je sve prisutne pozdravio biskup ordinarij mons. Ivica Petanjak. Sastanak je moderirao mons. Franjo Velčić, generalni vikar, a predavanje na temu »Kršćanska vjera pred izazovima suvremenog društva« održala je red. prof. dr. sc. s. Nela Veronika Gašpar.

Predavačica je ukazala na značajan lom koji se u modernom vremenu dogodio između kršćanstva i društva. Dok su ranije društvo i kultura bili prožeti i utemeljeni na kršćanskom svjetonazoru i vrijednostima, danas je došlo do razilaženja te je Crkva pozvana promišljati o novim načinima komunikacije s kulturom s kojom koegzistira. U današnjoj sekularnoj kulturi nije nestala religioznost ali je ona lišena odnosa s Bogom. U centar se stavlja čovjek i njegove potrebe, a shvaća se potpuno ovostrano, horizontalno. Čovjek se više ne definira u odnosu prema Bogu te niječe bilo kakav autoritet, norme, zahtjev za obraćenjem i traži samo svoje ispunjenje, ostvarenje i ozdravljenje. Religija jest potpuno u svrsi ostvarenja sebstva pojedinca, ona je privatna i individualna. Tako, osim što eliminira usmjerenost na Boga, često eliminira i odgovornost spram zajednice i drugoga.

Kršćanstvo kojem je u središtu navještaj Boga Oca a zatim i Isusov poziv da budemo savršeni poput Oca što uključuje poziv na obraćenje, čovjeku današnjice čini se prezahvatljivo. Posljedica moderna svjetonazora jest i želja za vječitom mladošću, sve prisutniji sindrom Petra Pana, koji izbjegava odrastanje, samostalnost i preuzimanje odgovornosti i brige za sebe, drugoga i svijet oko sebe. Pa tako u društvu imamo sve više adolescenata koji gotovo odbijaju odrasti i zaživjeti životom zrele i odgovorne osobe.

Sve ovo predstavlja izazov za Crkvu koja mora doprijeti do modernog čovjeka, naviještati Evanđelje i pozivati na obraćenje. Naviještanje Evanđelja i dijeljenje sakramenata nikada ne smiju biti gurnuti u drugi plan, koliko god bio važan socijalni angažman Crkve. Upravo ispravnom evagelizacijom, Crkva može pomoći današnjem čovjeku da povрати svoj odnos s Bogom i ponovno osmisli i ispravno prihvati sebe, drugoga, životne izazove i patnju koje su sastavnice njegova života.

Nakon predavanja uslijedila je rasprava, a zatim su povjerenici i predstojnici ureda predstavili planove za pastoralnu godinu koja je pred nama. Postulator vlč. Saša Ilijić i biskup mons. Ivica Petanjak pozvali su župnike da animiraju svoje župljane na dolazak na završnu proslavu 100. obljetnice rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića koja će se održati u nedjelju 13. prosinca 2020. u Krku. Detaljni program proslave još će biti objavljen. Mons. Petanjak progovorio je i o održavanju župnog vjeronauka i podjeli sakramenata u ovom vremenu koje ima svoje specifičnosti zbog još uvijek aktualne pandemije koronavirusa.

I. Žužić

ODRŽANO ZAVJETNO HODOČAŠĆE KRČKE BISKUPIJE MAJCI BOŽJOJ TRSATSKOJ

– Trsat, 11. listopada 2020. –

Kao i svake godine, druga nedjelja listopada je zavjetni hodočasnički dan kada vjernici Krčke biskupije hodočaste Majci Božjoj u Trsatsko svetište. Usprkos širenju zaraznog virusa COVID-19 i nepovoljnim vremenskim uvjetima – kiši i vjetru, 28. zavjetno hodočašće je ipak održano te nedjelje, 11. listopada, doduše ne kao inače u perivoju svetišta, već u samoj bazilici Gospe Trsatske.

Ove je godine hodočašće bilo u znaku 100. obljetnice smrti, odnosno rođenja za nebo, sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića. Tako je prije euharistijskog slavlja održan molitveni program, tj. listopadska pobožnost koju je animirao postulator kauze sluge Božjega biskupa Mahnića, vlč. Saša Ilijić. Kronicu su predmolili svećenici Krčke biskupije: vlč. Ivan Debelić, župni vikar Novalje, vlč. Ivica Katunar, župnik Baške, vlč. Marin Dašek, župnik Dubašnice, mons. Ivan Brnić, župnik Vrbnika i biskup krčki, mons. Ivica Petanjak. Između otajstava čitale su se Mahnićeve misli.

Nakon krunice uslijedilo je svečano euharistijsko slavlje kojemu je predsjedao krčki biskup mons. Ivica Petanjak, u koncelecijaciji sa devetnaest svećenika te u zajedništvu naroda Božjega Krčke biskupije. Brojčano je bilo znatno manje vjernika, ali kako je sveta misa slavljena u bazilici, ona je bila ispunjena.

Euharistijsko slavlje animirano je pjevanjem župnog zbora župe Polje, a na svetoj misi asistirali su bogoslovi Krčke biskupije, franjevački novaci i ministranti iz župe Mali Lošinj i Krk.

Nakon ulazne procesije, dobrodošlicu je izrazio i sve pozdravio domaćin, gvardijan franjevačkog samostana na Trsatu, fra Krunoslav Kocijan, a vjernike je pozdravio i sam predsjedatelj slavija, biskup Ivica.

Prvo čitanje čitala je Lucija Kvasić iz Kornića, a drugo čitanje – poslanicu – otpjevao je Michael Nikolić, rodom iz Malog Lošinja. Evanđelje je navijestio vlč. Josip Vidas, župnik Njivica, a molitvu vjernika su predmolili Marijana Katunar iz Krka, Marijana Protulipac Tomičić iz Lopara, Marin Mlacović iz Valuna i Ivanka Jurjako iz Malog Lošinja.

Homiliju biskupa Ivica, u kojoj je progovorio o pobožnosti prema Blaženoj Djevici Mariji prikazujući primjer sluge Božjega biskupa Mahnića, prenosimo u cijelosti:

Draga braćo i sestre, dragi hodočasnici!

Ovogodišnje naše zavjetno hodočašće Majci Božjoj Trsatskoj slavimo u ozračju velikog jubileja stogodišnjice rođenja za nebo sluge Božjeg biskupa Antuna Mahnića koji je i sam bio česti hodočasnik u ovo trsatsko marijansko svetište.

Njegovi suvremenici i životopisci govore da je pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji usisao još kao maleno dijete od vrlo pobožne majke, s kojom će i kao biskup u Krku, svaki dan moliti svetu kronicu.

Malo prije svoje smrti vrhbosanskom biskupu Ivanu Šariću koji ga je posjetio na liječenju u Varaždinskim Toplicama i koji se na dan Mahnićeve sprovoda oprostio od njega velebnim govorom u zagrebačkoj katedrali, rekao je da se on još kao mladić na jednom hodočašću na Svetu Goru kraj Gorice sav i u potpunosti predao i posvetio Presvetoj Bogorodici.

Posebnu je pobožnost gajio prema Sedam žalosti Blažene Djevice Marije, govoreći:

»Malo koja svetkovina u crkvenom ljetu nježnu dušu potiče toliko na ozbiljno razmatranje, kako spomen Sedam žalosti Blažene Djevice Marije. Žalosti su to i muke što ih je pretrpjela Majka Božja, zbog muke i smrti svoga Jedinica. Marija nije bila na tijelu ranjena, nije prolila krv, Njezina muka stoji sva u duši, koja je obdarena najsavršenijim spoznavanjem, u srcu koje ljubi kako nije ljubilo i ne može ljubiti ni jedno čovječje srce.«

Veoma je znakovito da je biskup Mahnić za života u dvorištu svoje rodne kuće u Kobdilju podigao jedan poklončić (kapelicu) Žalosnoj Gospi: raspeti Krist, a pod njegovim križem Marija i Ivan. Slika iz te kapelice je između dva svjetska rata „nestala“, a pronašao ju je na tavanu, u potkrovlju njihove obiteljske kuće, radnik koji je 1994. godine obnavljao tu kuću i o svom je trošku dao obnoviti, da bi i opet završila na tavanu, sve do prošle nedjelje kad je o ovoj stotoj obljetnici, ponovno vraćena na svoje prvotno mjesto i blagoslovljena po sadašnjem koparskom biskupu Jurju Bizjaku.

Uz Gospu Žalosnu sluga Božji biskup Mahnić osobito je štovao Bezgrešnu, za koju njegovi suvremenici kažu da je »kraljica Mahnićeve srca bila bezgrešno začeta Djevica Marija« koju je postavljao kao uzor i sebi i svima drugima, proglašivši je »Vladaricom Krčke biskupije.«

Ako bi sad pokušali ući u Mahnićevu dušu i željeli donekle dokučiti otkud takav njegov odnos prema Mariji i zašto je stavio naglasak na Marijina žalosna otajstva, a onda na njezino bezgrešno začéće, mogli bi doći do ove spoznaje.

Ako netko želi pripadati Bogu u potpunosti i ako se je spreman s njime upustiti u avanturu života koja obiluje svim mogućim nepoznicama i izazovima, onda neće naći boljeg i jačeg primjera i uzora od Blažene Djevice Marije. Tu bi ležao razlog zašto se je Mahnić u tako ranoj mladenačkoj dobi na Svetoj Gori u njezinom svetištu sav i u potpunosti njoj povjerio i svoj život posvetio.

Kao biskup, Mahnić upozorava svoje svećenike da ne iskoriste svibanjske (listopadske) pobožnosti kako bi ljudima pričali priče koje će zadiviti njihovu maštu, nego neka im propovijedaju Isusa Krista.

Zato, kad govori o Marijinim žalostima, kaže »malo koja svetkovina u crkvenom ljetu nježnu dušu potiče toliko na ozbiljno razmatranje, kako spomen Sedam žalosti Blažene Djevice Marije.«

Ne radi se o bilo kakvom razmatranju nego o ozbiljnom. A sva su ta razmatranja i te »žalosti« u najvećoj mogućoj mjeri povezane s Isusom Kristom, na onaj isti način kako je sveti Pavao znao govoriti svojim vjernicima u Korintu: »Ne htjedoh među vama znati što drugo osim Isusa Krista, i to raspetoga.« (1 Kor 2,2).

Ludo bi bilo misliti da jedan biskup, Mahnićeva kalibra, nije u svojoj glavi i u svom srcu posložio neke stvari, bez kojih se uopće ne bi usudio započeti sve ono što je učinio za svog života. Nije moguće da on, kao čovjek duboke kontemplacije i vjere, svoj rođendan i dolazak na ovaj svijet na blagdan uzvišenja svetog Križa nije promatrao i kao program svog života, tim više što si je za biskupsko geslo uzeo riječi: »U križu je spas!« Nastojeći da poput Marije ni jednog trenutka ne pobjegne od tog križa nego da ga s Kristom zajedno nosi i donese do kraja.

Veoma mi je znakovito kako je biskup Šarić na sprovodnom govoru biskupa Mahnića usporedio sa svetim Pavlom apostolom i onim trenutkom kad se sveti Pavao posljednji put opraštao sa svojim kršćanima u Miletu. Biskup Šarić kaže: »I mi, braćo, imadosmo svojega Pavla. I sad se evo rastajemo s njim.«

I danas smo u poslanici Filipljanima čuli riječi svetog Pavla koje bi se u potpunosti mogle primijeniti na biskupa Mahnića: »Braćo! Znam oskudijevati, znam i obilovati! Na sve sam i na svašta navikao: i sit biti i gladovati, i obilovati i oskudijevati. Sve mogu u Onome koji me jača!« (Fil 4, 12-13).

I na koncu: zašto kažu da je »kraljica Mahnićeva srca bila bezgrešno začeta Djevica Marija« koju je »uvijek postavljao kao uzor i sebi i svima. U svakom svom radu i poslu uvijek s Marijom. I na prvoj Krčkoj sinodi Bezgrešnu proglašava "Vladaricom Krčke biskupije".«

Na koncu svojih ukazanja u Lurdu Marija se predstavlja vidjelici Bernardici: »Ja sam Bezgrešno Začéće.« To je Marijino ime.

Biskup Mahnić koji je najveći dio svog života posvetio mladima, boreći se svim svojim snagama protiv liberalizma u svim njegovim oblicima, vidio je u ovoj Gospinoj objavi: »Ja sam Bezgrešno Začće« intervenciju samog Neba koje nije dopustilo da toliki svijet bude zaveden i ode u stranputicu.

A nakon što je s više od četiri stotine vjernika bio na prvom hrvatskom narodnom hodočašću u Lurd i ondje očito svojim očima vidio neke čudesne događaje, jer to proizlazi iz same njegove propovijedi održane u Lurdu na Veliku Gospu 1908., biskupa Mahnića više ništa nije moglo pokolebati niti zaustaviti u njegovom radu i promicanju Katoličke akcije i Katoličkog pokreta.

Braćo i sestre, dragi hodočasnici!

Što bi nam sluga Božji biskup Mahnić rekao danas ovdje na Trsatu:

»Ako uistinu želite biti radikalni kršćani, a kršćanin može biti ili radikaln ili nije kršćanin, – često su ponavljanje njegove riječi – onda na ovome svijetu nećete naći boljega i većega uzora od Blažene Djevice Marije, koja je uvijek i u svemu pripadala samo Bogu.

I ako želite doista biti Kristovi onda poslušajte današnje evanđelje u kojem Vas sam Otac nebeski poziva na svadbu i gozbu svoga Sina. On je to bogato jelo i to vrhunsko piće, i tko ga jednom proba, nikada neće poželjeti nešto drugo i nekoga drugoga, jer od najboljega ne može biti bolje.

I pazi dobro da na tu gozbu, na gozbu euharistije, dođeš u svadbenom ruhu koje nije na koži, nego ispod kože. Svadbeno ruho je srce koje na tom slavlju kuca svom snagom i raduje se ovom zajedništvu s Isusom Kristom i svim svetima u čije je društvo pozvan svatko od nas. Amen.

Pri završetku misnoga slavlja biskup Ivica je izmolio posvetnu molitvu Gospi Trsatskoj, a s izlaznom pjesmom, svi prisutni obišli su oko oltara na kojem je čudotvorna ikona Majke milosti – Gospe Trsatske.

Josip Karabaić

**U KRKU POSTAVLJENA IZLOŽBA
»HRVATSKI SVECI I BLAŽENICI U NAŠEM NARODU«**

– 30. listopada 2020. –

U organizaciji Nacionalnog svetišta svetog Josipa iz Karlovca i Postulature sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića u petak, 30. listopada 2020., u crkvi sv. Kvirina u Krku, postavljena je izložba sakralne umjetnosti »Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu«. Ovogodišnji 12. po redu ciklus izložbe, svojim je radom predstavila mlada umjetnica i slikarica Eva Vukina. Izložba je postavljena u sklopu obilježavanja 100. obljetnice rođenja za nebo Sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića budući da su među portretim svetaca i

blaženika te onih za koje je pokrenut postupak, uvrštena tri portreta sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića.

Zbog epidemioloških mjera izložba nije imala svečano otvaranje kako je bilo predviđeno, ali se ipak postavila kako bi je vjernici župe Krk i ostalih župa otoka Krka mogli kroz osminu Dušnoga dana individualno posjećivati i njome se obogatiti. Postavljanju su nazočili krčki biskup mons. Ivica Petanjak, postulator vlč. Saša Ilijić i organizator preč. Antun Sente, ml. Misno slavlje u katedrali u sklopu postavljanja izložbe predvodio je preč. Sente koji je u svojoj iscrpnoj propovijedi na temelju Božje riječi tog dana osvjetlio kršćanski put koji je neprestano pozvan imati povjerenje i pouzdanje u Boga: »Milost i mir u naše vrijeme itekako nam treba. Mir da ne brinemo što će biti sutra iako vrijeme Covida-19 vrijeme ograničava naša okupljanja i djelovanja, ali opet s druge strane treba nam baš i milost da će to promijeniti i naš tijek života. To možemo jedino razumjeti ako dobro shvatimo kako smo u ovom svijetu prolazni. Biti svjestan da smo kao ljudi mali i nemoćni i da na kraju sve ovisi o Bogu. Bog je sve u svemu.«

Okupljenima je poručio: »I danas nam Bog poručuje da nam želi milost i mir, spokoj srca i spokoj života da ne strahujemo što će i kako biti. Dat će Bog i da je sve u Božjoj milosti. Mi planiramo, a Bog je taj koji određuje. Onaj koji posjeduje Božju milost i mir ne boji se i ne strepi hoće li naše ljudsko tijelo dobiti sve pogodnosti koje ono zahtjeva. Mir od Boga i milost znači prihvaćati u životu sve da dragi Bog zna zašto nam to daje i da određena žrtva nije za našu propast već za naše dobro. Zsigurno jedan od takvih bio je i sluga Božji biskup krčki Antun Mahnić, za kojega se vodi postupak da ga što prije častimo na oltaru kao blaženika i sveca. Promatrajući njegov život možemo iščitati veliko pouzdanje koje je imao u Božju milost, pa je zato kroz svoje pastoralne pothvate u Krčkoj biskupiji i Hrvatskome narodu donosio mir i sigurnost mnogim ljudima sve do naših dana. Stoga budimo otvoreni i mi da nam Bog podati svoj mir i svoju milost za život vječni«, zaključio je preč. Sente.

Na koncu svete mise preč. Antun Sente predstavio je okupljenima nastajanje i razvoj projekta izložbe »Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu«, autoricu izložbe Evu Vukinu i njezin rad. Postulator Ilijić pozvao je okupljene da prema epidemiološkim smjernicama posjete izložbu koja će u Krku biti otvorena sve do nedjelje 8. studenog.

Irena Žužić

ĐAKONSKO REĐENJE ANDRIJE ŽIVKOVIĆA

– Nerezine, 29. studenoga 2020. –

Krčki biskup mons. Ivica Petanjak zaredio je za đakona za Krčku biskupiju bogoslova Andriju Živkovića na prvu nedjelju došašća, 29. studenog u župnoj crkvi Prikazanja Blažene Djevice Marije u Nerezinama na otoku Lošinju.

Početak došašća je za župu Nerezine imao radosnu okosnicu. Jedan član njihove župe, bogoslov Andrija Živković, primio je red đakonata na početku ovoga svetoga vremena,

ali i na samom početku novih preventivnih mjera za suzbijanje zaraze od virusa covid-19.

Na ređenju su uz oca biskupa Ivicu bili župnik Nerezina, vlč. Silvio Španjić, nekoliko svećenika i grupa bogoslova iz Bogoslovnog sjemeništa Ivan Pavao II. u Rijeci, predvođeni sa rektorom vlč. Mariom Gerićem. Uz ređenika Andriju bila je njegova obitelj.

Otac biskup je u svojoj homiliji kazao: »Naša pozornost, koja je prošlih nedjelja bila usredotočena na kraj svijeta i na sud Božji, sad se premješta na način kako dočekati Isusa Krista. Ne sa strahom i bijegom od njega, nego nestrpljivo, željno ga očekujući, bdijući u nadi, radosno. Zato danas u ovom kratkom evanđeoskom odlomku poziv: 'Bdijte!' dolazi čak tri puta.«

Biskup Ivica je zatim pojasnio kako je bdijenje povezano s iščekivanjem da bi se radosno moglo dočekati i primiti osobu koja nam dolazi ususret. Naveo je primjer iz života o različitom načinu primanja gostiju – kako je jedno raspoloženje kada sve prije uredimo i pripremimo te očekujemo goste, a s druge strane kako je drugačije raspoloženje kada nam netko iznenada dođe dok smo nespremni za primitak.

Govoreći zatim o Kristovom dolasku, biskup je kazao: »Nismo mi ničim zaslužili njegov dolazak, niti smo Boga bilo čime zadužili da bi on morao doći, niti ga možemo na bilo koji način uvjetovati, osim da ga željno iščekujemo i kad se pojavi da mu otvorimo vrata svoga srca i svoga života. Zato se danas u evanđelju ponavljaju pozivi samog Isusa: bdijte i budite spremni.«

Osvrnuvši se na prvo misno čitanje, biskup je nadodao: »Čuli smo u prvom čitanju kako je već davno prije njega prorok Izaija uzdigao svoj pogled i svoj glas prema nebu i ispovjedio svoju vjeru u Boga: 'Ti si, Gospodine, otac naš, Otkupitelj naš... Zašto nas puštaš da s tvojih putova lutamo, da nam srce otvrdnu pa da te se više ne bojimo'. Bog je Otac, Otkupitelj, Spasitelj, ali dopušta da mi odlutamo od njega, da tražimo neke druge očeve, bogove, spasitelje, sve dok ne lupnemo glavom, a tada za mnoge bude prekasno. Ne želi nas Bog imati za sebe na silu. Ne može se ljubiti oca ako ga se ne voli.«

»I onda dolazi taj vapaj očajnika: 'O da razdreš nebesa i siđeš, pred tobom brda bi se potresla!' Prorok je svjestan da narod ima neke svoje bogove i svoje putove, ali on u svoje ime i poradi njih vapi da Bog otvori nebo i siđe, da se pokaže, da se svijet potrese.«

Pri kraju homilije biskup je s osvrtom na trenutno stanje pandemije zaključio: »Cijeli svijet ovu godinu živi u nekom grču i strahu, neizvjesnost na svakom koraku, milijuni radnih mjesta u pitanju... Jesmo li sklopili ruke, jesmo li kao pojedinci, obitelji, župa zavapili prema Gospodinu da otvori nebo i da siđe. Jesmo li napustili svoje putove i svoje bogove koji nas vode u propast? A sam Isus Krist nas preklinje: 'Bdijte, bdijte, bdijte!', da ne bude prekasno.«

Obraćajući se ređeniku, biskup Ivica ga je ohrabrio i potaknuo na vjerno služenje Isusu Kristu. »Vjerujem da si se odlučio na duhovni poziv jer si u Bogu spoznao svoga Oca od kojeg dolazi svako očinstvo i majčinstvo na nebu i na zemlji. Da si se odlučio za Isusa Krista kako bi mogao njegovu Radosnu vijest živjeti i donositi svijetu. Kao đakon u tvojim

propovijedima zrcalit će se tvoja vjera, tvoje uvjerenje, tvoje oduševljenje. Rediš se na početku došašća, najradosnijeg vremena u crkvenoj godini, ali u svijetu koji je toliko pritisnut neizvjesnošću, nesigurnošću, razočaranjima. Ovom i ovakvom svijetu treba donijeti nadu, treba mu povratiti radost, ali mu treba u lice reći da svega toga neće biti ako se ne obratimo, ako se ne vratimo na Božji put, ako ne budemo vapili Gospodinu da otvori nebesa i da siđe među nas. On je već ovdje, sišao je k nama po svome Sinu, po svojoj Riječi, po svetim sakramentima, a ti se danas stavljaš u potpunosti u službu njegovu i zato prije nego iziđeš pred narod i staneš pred njega i otvoriš svoja usta, dođi pred Gospodina i uči od njega da budeš đakon i poslužitelj njegove riječi po njegovu srcu.«

Vlč. Andrija Živković rođen je 20. veljače 1996. godine u Rijeci od oca Elvisa i majke Lorne r. Zorović. Sakramente krštenja, pričesti i krizme primio je u župi Prikazanja Blažene Djevice Marije u Nerezinama na otoku Lošinju. Osnovnu školu pohađao je od 1. do 4. razreda u područnoj školi u Nerezinama, a od 5. do 8. razreda u matičnoj školi u Malom Lošinju. Srednjoškolsko obrazovanje završio je također u Malom Lošinju, smjer hotelijersko – turistički tehničar. Godine 2015. postao je bogoslov Krčke biskupije i započeo filozofsko – teološki studij na Teologiji u Rijeci.

**SVEČANO PROSLAVLJENA 100. OBLJETNICA ROĐENJA ZA NEBO
SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA**

– Krk, 13. prosinca 2020. –

Godina koja je u Krčkoj biskupiji sva protekla u znaku obilježavanja 100. obljetnice rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića, a koja je započela 14. prosinca 2019. misnim slavljem koje je u krčkoj katedrali predvodio kardinal Josip Bozanić, doživjela je svoju kulminaciju u svečanom koncelebriranom misnom slavlju koje je u istoj krčkoj prvostolnici, u nedjelju 13. prosinca 2020., predvodio apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Giorgio Lingua. Na misnom slavlju koncelebrirali su: mons. Ivica Petanjak, biskup krčki, mons. Ivan Devčić, nadbiskup i metropolita riječki, mons. Đuro Hranić, nadbiskup i metropolita đakovačko osječki, mons. Mate Uzinić, riječki nadbiskup koadjutor, mons. Dražen Kutleša, splitsko-makarski nadbiskup i koadjutor, mons. Zdenko Križić, gospićko-senjski biskup, zatim o. Ivo Martinović, provincijal franjevac trećoredaca iz Zagreba; fra Ivica Vrbić, delegat provincijala franjevaca kapucina, postulador kauze za proglašenje blaženim i svetim biskupa Antuna Mahnića vlč. Saša Ilijić, dekani u Krčkoj biskupiji, gvardijani franjevačkog samostana u Krku i Košljunu te prior karmelićana iz Krka, kanonici krčkog kaptola i svećenici na službi u Biskupskom ordinarijatu u Krku.

Zbog poštivanja mjera koje su na snazi zbog suzbijanja pandemije, misno slavlje održano je mnogo skromnije od planiranog. Osim što je smanjen broj uzvanika, u katedrali su bili samo vjernici laici koji predstavljali svoje dekanate: Ive i Donatela Mlacović (Cres), Ana i Robert Brozić (Krk), Šime Mužić i Madina Hofmann Budinić (Mali Lošinj), s. Valentina Marinović i Sanja Dunato (Omišalj), Ivana i Nadio Kralj (Rab) i Slavica Petrinović i Nada Soldatić (Vrbnik). Ostali vjernici mogli su pratiti slavlje u ostalim prostorima kompleksa krčke katedrale: kripti, kapeli Srca Isusova te crkvi sv. Kvirina. Također misno slavlje moglo se pratiti putem Laudato TV-a te krčke kablovske televizije i lokalnih radio-postaja: Radio Otok Krk, Radio Rab i Radio Jadranka iz Malog Lošinja.

Na misnom slavlju predvoditelj slavlja mons. Lingua koristio je pastirski štap biskupa Mahnića, a korišten je, među ostalima, i njegov kalež.

Na početku misnog slavlja okupljenima se obratio biskup domaćin mons. Ivica Petanjak.

POZDRAVNI GOVOR MONS. DR. IVICE PETANJKA

Draga braćo i sestre ovdje u katedrali, u crkvi sv. Kvirina i u katedralnoj kripti. Braćo i sestre koji ste s nama povezani putem medija, na poseban način putem Laudato televizije, kablovske televizije u Gradu Krku, radio postaja: Otok Krk, Jadranka-Mali Lošinj, Radio Rab i putem facebook kanala Hrvatskog katoličkog radija, Hvaljen Isus i Marija,

Nikada kao ove godine obistinila se narodna mudra izreka: »Čovjek snuje, a Bog određuje.«

Prije godinu dana kad smo započeli s obilježavanjem stote obljetnice rođenja za nebo sluge Božjeg biskupa Antuna Mahnića, imali smo u planu tolike projekte i načine na koji dostojno obilježiti ovu visoko obljetnicu i započeli smo svečano u ovoj katedrali sa svetom misom koju je predvodio kardinal Josip Bozanić u zajedništvu s biskupima riječke metropolije, svećenicima i redovnicima, te vjernim Božjim narod. Nastavilo se lijepo i obećavajuće svake subote u korizmi dekanatskim hodočašćima u ovu katedralu i na grob biskupa Mahnića, da bi usred korizme zbog ovog nesretnog virusa sve bilo preneseno na jednu drugu razinu, što putem elektroničkih medija, a najveći dio toga jednostavno se nije ostvario.

Danas je trebao biti vrhunac ovih događanja i jest, ali i opet po onoj narodnoj: »Čovjek snuje, a Bog određuje.« Sve je drugačije nego što smo planirali i željeli.

Stojimo pred stvarnošću koju ne možemo promijeniti i koja po ne znam koji put u povijesti govori čovjeku kako je mali i kako je prah i pepeo, bez obzira što on mislio o sebi samome. Ova kruta istina je stvarnost većine ljudskih egzistencija: malo je toga u životu što se odvija po našim planovima, većina ide potpuno drugačijim putem.

Ne možemo iz tog konteksta izuzeti ni slugu Božjeg biskupa Antuna Mahnića. Rođenog Slovenca, svećenika, profesora, odgojitelja i prosvjetitelja u svom narodu u drugoj polovici XIX. stoljeća, a potom biskupa ove male otočke kvarnerske biskupije, koja je u ono vrijeme, sa svojih deset naseljenih otoka uistinu u svemu bila otočka biskupija, jer nije bilo ni jednog mosta, a i poveznice morskim putem su bile drugačije.

Poput Abrahama, koji je morao napustiti svoj dom i zavičaj, dolazi novi biskup u ovu sredinu, koja je unatoč svojoj malenosti, obilovala svakodnevnim izazovima uzrokovanim narodnim, jezičnim, kulturnim, političkim i svjetonazorskim, a u velikoj mjeri i crkveno-liturgijskim različitostima staroslavenskog i latinskog bogoslužja.

Kao vjernik i kao znanstvenik, a sada i kao pastir jedne mjesne Crkve, biskup Mahnić je mudro studirao i prosuđivao svoju novu sredinu, a potom donosi odluke koje nisu uvijek i nisu od svih bile prihvaćane aklamacijom, ali su bile tako utemeljene da ih se nije moglo oboriti.

Kao zagovornik narodnog jezika u liturgiji, kojim se služila većina tadašnjih katolika ove biskupije, Antun Mahnić je u Krku podigao staroslavensku tiskaru, osnovao Staroslavensku akademiju, izdavao nekoliko časopisa i svojim brojnim poslanicima, koje su zapravo pravi teološko-filozofski traktati, prosvjećivao i trajno formirao svećeništvo svoje biskupije.

Znao je vrijednost redovništva te je u svoju biskupiju primio i pomagao družbu koja se tek razvijala Sestara Presvetog Srca Isusova na čelu s njihovom utemeljiteljicom, sada također službenicom Božjom, Marijom Krucifiksom Kozulić.

U franjevcima trećoredcima ima je trajne prijatelje i podupiratelje svojih djela, a riječkim kapucinima, na čelu s dugogodišnjim provincijalom Bernardinom Škrivanićem, istomišljenike i suradnike.

Tako veliki duh ostavio je neizbrisivi trag u cijelom slovenskom i hrvatskom katoličkom svijetu i to među mladima na kojima počiva budućnost svakog naroda i zato se s pravom biskupa Mahnić zove ocem Hrvatskog katoličkog pokreta i katoličke akcije, koji je u duhu sveopće obnove Crkve koju su pokrenuli papa Lav XIII. i sveti Pio X., to isto želio ostvariti u našoj sredini. Na njegovoj baštini su se nadahnjivali ne samo mladi, nego i mnogi svećenici i biskupi, pa i sveci kao što su blaženi Ivan Merz i službenica Božja Marica Stanković.

Polustoljetno razdoblje komunističkog režima i njegovih još uvijek prisutnih ideja potisnuli su u stranu ovaj nezaobilazni svetački lik naše suvremene povijesti, a ta ista povijest namijenila je nama danas da u pravom svjetlu vrednujemo onoga kojemu toliko puno dugujemo kao vjernici kršćani i kao narod.

Cijela ova godina bila je u znaku ovoga gesla: Više svjetla i to zato što je biskup Mahnić tražio od svojih učenika i sljedbenika da budu svjetlo ovome svijetu, a svi njegovi suvremenici o njemu govore i pišu kao o svjetlu i luči koja je njima bila putokaz života.

Sve što je biskup Mahnić bio i sve što je činio i učinio, bilo je vođeno dubokom vjerom koja je proizlazila iz njegovog izvrsnog poznavanja Svetog pisma i žarke želje da nasljeđuje Isusa Krista. Rodio se na blagdan uzvišenja svetog Križa, živio je kao bi

skup pod geslom: »U križu je spas!«, umro je na spomendan svetog Ivana od Križa, a mi danas uoči njegovog stotog rođendana za nebo, na spomendan svete Lucije, Svjetlane, želimo proslaviti ovog Božjeg ugodnika i moliti ga da poput njega i mi budemo svjetlo svojoj braći i sestrama.

Hvala svima vama koji ste se u ovim izvanrednim okolnostima danas našli u ovoj našoj prvostolnici, kao i braći nadbiskupima i biskupima, koji su došli iz različitih strana Hrvatske: a oni su: mons. Ivan Devčić, nadbiskup i metropolita riječki, mons. Đuro Hranić, nadbiskup i metropolita đakovačko-osječki i izaslanik Predsjednika Hrvatske biskupske konferencije; mons. Dražen Kutleša, nadbiskup koadjutor splitsko-makarski; mons. Mate Uzinić, nadbiskup koadjutor riječki; mons. Zdenko Križić, gospićko-senjski biskup.

Dvije franjevačke zajednice bile su na poseban način povezane sa našim Slugom Božjim: pa stoga pozdravljam fra Ivu Martinovića, provincijala franjevaca trećoredaca glagoljaša i fra Ivicu Vrbića izaslanika provincijala franjevaca kapucina. Pozdravljam sve kanonike, dekane, gvardijane i priora, djelatnike biskupskog ordinarijata i sve goste. Pozdravljam ovdje u katedrali predstavnike vjernika iz svih dekanata Krčke biskupije.

Najveća hvala i pozdrav ide vama preuzvišeni gospodine nuncije u Republici Hrvatskoj što ste se već prije godinu dana odazvali našem pozivu da predsjedate ovim svečanim euharistijskim slavljem koje je skromno izvana, a svečano iznutra. Dobro došli u Krčku biskupiju, dobro došli među nas. Molimo Vas da započnete misno slavlje.

Predvoditelj slavlja apostolski nuncij mons. Giorgio Lingua izrekao je prigodnu homiliju.

HOMILIJA MONS. GIORGIA LINGUE

»Ne bijaše On svjetlo, nego – da posvjedoči za svjetlo.«

Ekselencije, draga braćo i sestre,

Evandjelje ove Treće nedjelje došašća pred nas stavlja lik Ivana Krstitelja, onoga koji je »poslan od Boga, kao svjedok da posvjedoči za Svjetlo«. Ivan propovijeda obraćenje i krsti one koji se žele obratiti jer Mesija kojega je narod iščekivao uskoro dolazi.

Ljudi su očekivali Mesiju i mnogi su mislili da bi to mogao biti Ivan. Međutim, neobično je mjesto koje Ivan odabire za propovijedanje obraćenja i za poziv ljudima da se pripreme za dolazak Mesije. Ne odlazi na trgove, niti na tržnice, u prepune gradove, gdje je mnoštvo ljudi. Ne, odlazi u pustinju!

A kad ga pitaju za njegov identitet, on odgovara: »Ja sam glas koji viče u pustinji: Poravnite put Gospodnji! – kako reče prorok Izaija«. Zaista čudno! Želi da se svi obrate, da se vrate na pravi put i odlazi propovijedati u pustinju, gdje nema nikoga! Ipak, ljudi ga slijede i dolaze ga slušati, znatiželjni i privučeni možda više onim što čini nego onim što propovijeda: jeo je divlji med, insekte koje je pronalazio na tlu, oblačio se u devinu kožu i ... krstio.

Danas bismo ga nazvali čudakom, fundamentalistom, u najboljem slučaju radikalnim i beskompromisnim prorokom. Shvatio je da je u usporedbi s Mesijinim dolaskom sve ostalo manje važno, bezvrijedno. Jedino je važno činiti pokoru, odričući se udobnosti svijeta, mondenosti, rekao bi Papa Franjo.

Toliko je porasla znatiželja za ovog propovjednika-karizmatika da su odlučili poslati delegaciju stručnjaka, svećenika i levita, da ga ispitaju kako bi saznali tko je uistinu taj osobenjak koji propovijeda obraćenje.

Primjer Ivanova života, toliko strogog, toliko radikalno zahtjevnog, kojim je privlačio ljude, bio je u isto vrijeme jamstvo vjerodostojnosti.

I danas ljudi očekuju od onih koji navještaju dolazak Mesije da budu svjedoci svjetla. Njihova riječ postaje vjerodostojna kad je popraćena čestitim, strogim i nadasve dosljednim životom.

Najveće razočaranje za one koji slušaju propovjednika koji poziva na obraćenje - jučer kao i danas - jest kad otkriju njegovu nedosljednost, njegov dvostruki život.

Zamolimo Gospodina da navjestitelji Evanđelja, napose oni koji imaju posebni dar govora - a takvih je i danas mnogo - budu uistinu svjedoci svjetla koji naviještaju Krista, a ne same sebe, s poniznošću Ivana koji je rekao: »ja mu nisam dostojan odriješiti remenje na obući«.

Danas smo ovdje da proslavimo spomen na svjedoka svjetla koji i 100 godina nakon svoje smrti i dalje svijetli, slugu Božjeg Antuna Mahnića, krčkog biskupa.

Biskup koji je bio ispred svog vremena, koji je unaprijed živio pastoralnu obnovu koja će doći s Drugim vatikanskim koncilom. Pastir s mirisom ovaca, koji je već tada provodio u djelo ono što papa Franjo uporno propovijeda: Crkva u izlasku i bliskost narodu.

Dovoljno je samo pogledati njegove inicijative: izgarao je od želje da naviješta Krista zadivljujućim misionarskim žarom. Nije se ograničavao da samo oni koji idu u crkvu budu poučeni u vjeri, već je pokrenuo časopise, pisao knjige, organizirao događanja i susrete kako bi navijestio Mesiju, često svjestan da propovijeda u pustinji.

Biskup Mahnić je nastojao posvijestiti čitateljima svojih brojnih djela, - ne samo na teološkom, već i na filozofskom, estetskom polju kao i na polju političkih znanosti - da su liberalne ideje, koje su prodirale u književnost, novine i filozofiju, anticipacija današnjeg relativizma i da ugrožavaju katoličanstvo i kršćansku kulturu hrvatskog naroda.

Shvatio je da je od temeljne važnosti formacija odraslih kršćana, laika koji će biti sposobni utjecati na društvo i graditi kulturni identitet s dubokim katoličkim korijenima. Bez odgovarajuće formacije Crkva ne raste jer nema korijena. Iz tog je razloga pokrenuo razne inicijative za laike. Posebno je zapamćen po tome što je potaknuo Prvi hrvatski katolički sastanak u Zagrebu 1900. godine iz kojeg će proizaći Hrvatski katolički pokret (HKP). Sve to zahvaljujući i kompetentnoj suradnji sa slavnim sinom Krka, mons. Ivanom Butkovićem koji je bio prvi i najbliži suradnik biskupa Mahnića.

Iz ovog će Pokreta isključiti mnoge mladice svetosti, kao blaženi Ivan Merz i brojni drugi kršćani, naročito snažni i prožeti vjerom. Mladi i žene svjedoci svjetla, svjedoci istine. Zbog njihove vjernosti Bogu i Crkvi, nemali će broj njih naići na nerazumijevanje pa čak i progonstvo, do te mjere da se neke također smatra mučenicima.

Odgojni rad i neumorna organizacijska aktivnost biskupa Mahnića odigrali su ključnu ulogu u cijelom tom procesu i stvorili su čvrst temelj, bazu koja će omogućiti suočavanje s teškim vremenima, poput onih koja su stigla neposredno nakon smrti

sluge Božjega. Te će godine, obilježene ideološkim zastranjenjima, staviti na tešku kušnju dosljednost vjernog naroda.

Međutim kušnja, kao što se često događa, umjesto da oslabi vjeru, ona je jača i oblikuje snažniji vjernički i kulturni identitet.

Kad su me u intervjuu za Glas Koncila pitali jesam li tijekom svojih putovanja po Hrvatskoj mogao doživjeti nešto od stvarnosti koju Tertulijan opisuje svojom poznatom rečenicom: »Krv mučenika sjeme je novih kršćana«, odgovorio sam da ne mogu tako nešto reći jer to samo Gospodin može znati.

To je istina, jer jedino Gospodin vidi umire li netko u dubini srca prikazujući svoj život, to jest kao „mučenik“, ili ne. No, čini mi se da shvaćam da su kušnja, progon, zaista ojačali vjeru i stoga je, u tom smislu, krv tih svjedoka bila sjeme novih kršćana, ili još bolje, obnovljenih kršćana, jačajući njihovu vjeru i dajući im snagu da ostanu vjerni Kristu i Crkvi u vremenima kada su, zapravo za to morali biti heroji.

Bila bi tragedija da se, nakon svih tih kušnji, izgubi vlastiti kršćanski, katolički identitet za koji je plaćena visoka cijena i da se počne slijediti trendove i naučavanja koja na suptilniji, ali ne manje poguban način, pokušavaju iskorijeniti ono što je strpljivo izgrađeno na stupovima i vrijednostima poput onih koje je promicao biskup Mahnić. Bilo bi žalosno kad bi se, nakon što su se zatvorila vrata diktaturama apsolutističkih ideologija, otvorili prozori onome što je papa Benedikt XVI. nazvao diktaturom relativizma.

Opravdano je upitati se u čemu je bila tajna apostolskog žara i neumornog pastoralnog djelovanja sluge Božjega kojega se danas sjećamo?

Čini mi se da je nije teško prepoznati u Kristovu križu koji je bio u središtu njegova života. Tko križ Kristov stavi u središte svoga života, svojih izbora, postaje vjerodostojna i dosljedna osoba jer ne traži vlastiti interes, već ga pokreće ljubav prema Kristu i na taj način postaje moderan Ivan Krstitelj, spreman umanjiti se da On, Krist, poraste. I Božji ga narod, koji je osjetljiv na dosljednost, slijedi.

Internetska stranica krčke biskupije u obavijesti o Misnom slavlju prigodom otvaranja dijecezanskog procesa kojim je pokrenuta kauza za proglašenje blaženim biskupa Mahnić, podsjeća da je u homiliji izrečenoj tom prilikom biskup Župan rekao kako je život sluge Božjega Antuna Mahnić bio u znaku križa: rođen je na blagdan Uzvišenja Svetoga Križa, umro je na spomendan svetog Ivana od Križa, a što je još značajnije, geslo njegove biskupske službe bilo je »U križu je spas!« Pa ipak, nastavio je mons. Župan, iako je čitavo djelo spasenja u znaku križa, Evanđelje nas poziva na radost: »Čovjek koji nema u sebi radosti i poleta ne može biti vizionar, vedro gledati u budućnost« i dodao je: »Upravo zato jer je Mahnićev život bio u znaku križa, Mahnić je bio ispunjen kršćanskim optimizmom.«

Kako je to lijepo! Kršćanski optimizam! Koliko nam je potrebno da se na liku Biskupa Mahnić nadahnjemo kršćanskim optimizmom!

Dovoljno je prisjetiti se prilika u kojima živimo, pandemije koja je i održavanje ove naše proslave dovela u veliki rizik. Bila je potrebna odlučnost biskupa Petanjka, kojemu zahvaljujem na pozivu koji mi je uputio, kao i odlučnost organizatora, posebno postulatora kauze, Velečasnog Saše Ilijića, koji su svojim optimizmom rekli: sa ili bez Covid-a 100. obljetnica smrti biskupa Mahnića dolazi i ne možemo, stoga, propustiti ovu obljetnicu. Neće biti mnoštva kakvo bismo željeli, ali ostat će dosljedno svjedočanstvo čovjeka koji nastavlja vikati, ponekad u pustinji, današnjim generacijama kao što je govorio onima prije jednog stoljeća. Covid ga neće ušutkati! Ako bi ljudi zašutjeli, kamenje će vikati! (usp. Lk 19,40). Progovorio bi njegov grob s natpisom »In cruce salus!«, »U križu je spas!«.

Danas nam je više nego ikada, u vremenu pandemije, koje je obilježeno pesimizmom i strahom za budućnost, potreban kršćanski optimizam. Optimizam onih koji ne dopuštaju da budu uvjetovani prolaznim stvarnostima, već su nošeni nadom u Onoga koji dolazi, koji je već došao, ali koji će opet doći. Trebamo se pripremiti za taj dolazak, slušajući proroke poput Ivana Krstitelja, poput biskupa Mahnića koji nas svojim svjedočenjem upozoravaju na bitne vrijednosti, podsjećaju nas da je sve ostalo ispraznost i da svoj pogled moramo usmjeriti na križ, naš spas.

Govorim samom sebi, ali se obraćam i dragoj subraći koja su ovdje prisutna: ne zadovoljimo se sjećanjem i slavljenjem ovog velikog biskupa, već ga pokušajmo nasljedovati.

Zapitajmo se je li Kristov križ u središtu naših misli, je li raspeti Isus smisao našeg življenja, motiv našeg djelovanja, uzrok naše revnosti?

Dopustimo da nas izazove biskup Mahnić i stavimo Kristov križ u središte našega života. Ponovimo i mi zajedno s njime: »U križu je spas«.

Amen.

Za vrijeme pretvorbe – na podizanje – sopile su zasvirali *Zdravo Tilo* Ivan Depikolozvane i Mateo Žužić.

Budući da se ovo obilježavanje ove visoke obljetnice održavalo pod visokim pokroviteljstvom Hrvatske biskupske konferencije, u ime predsjednika HBK, na kraju misnog slavlja govor je izrekao mons. Đuro Hranić, nadbiskup đakovačko-osječki.

GOVOR MONS. DR. ĐURE HRANIĆA

Preuzvišeni gospodine apostolski nuncije i oci biskupi,
draga braćo svećenici, redovnici i sestre redovnice,
uvaženi predstavnici javnoga i društvenoga života,
draga braćo i sestre!

Hrvatski biskupi rado su prihvatili prijedlog našeg domaćina mons. Ivica Petanjka, biskupa krčkog, da Hrvatska biskupska konferencija bude pokrovitelj obilježavanja 100. obljetnice rođenja za nebo sluge Božjega Antona Mahnića, biskupa krčkog. Kad je biskup Ivica prije više od godinu dana na zasjedanju HBK iznio taj prijedlog, nitko nije mogao slutiti u kakvim ćemo ozbiljnim i ograničavajućim okolnostima, koje će spriječiti sudjelovanje nas biskupa, obilježavati tu obljetnicu. No, tješi nas činjenica da niti služi Božjemu biskupu Antonu Mahniću nije bilo dopušteno da umre u svojoj biskupskoj rezidenciji na Krku, kako je on to silno želio, nego je umro kao izgnanik iz vlastite biskupije u Zagrebu. Ovlašten sam da Vama, Oče biskupe Ivice, Vašem kleru, Bogu posvećenim osobama i svim vjernicima Krčke biskupije prenesem izraze duhovne povezanosti i zajedništva u molitvi svih nas biskupa članova HBK za što skorije proglašenje blaženim Vašeg zauzetog, gorljivog i hrabrog pastira svetoga života te našega brata u biskupskoj službi sluge Božjega Antona Mahnića.

Ubrzo poslije njegove smrti počeo se širiti i njegov kult, najprije u krugovima brojnih mladih ljudi, kojima je bio duhovni otac, animator u okupljanju u vjernička društva, podupiratelj, zaštitnik i dobrotvor. Tako Fran Binički 28. rujna 1937. piše Ignaciju Radiću u svom sjećanju na biskupa Mahnića: »Nuder potaknite štovatelje našega Antona neka ga počnu štovati i zazivati, ne bi li ga ugledali na oltaru.« Kult i glas o njegovoj svetosti postupno se širi, a danas je prisutan u širokim slojevima hrvatskog i slovenskog naroda. Njegov grob ovdje u katedrali u Krku sve je češći cilj hodočasničkih skupina.

Jedna od njegovih brojnih zasluga i jedno od najvećih djela su doprinos osnivanju i širenju Hrvatskog katoličkog pokreta i briga oko izgradnje hrvatske katoličke mladeži, kako bi se mladi vjernici, zahvaćeni evanđeljem, svojim sposobnostima, složno i odgovorno suočili s izazovima te postali nositelji evanđeoskih vrednota i svakog društvenog razvoja svoga naroda. Nešto manje od 3 mjeseca prije svoje smrti, 25. rujna 1920. napisao je svoje posljednje pismo – svoju duhovnu oporuku hrvatskoj katoličkoj mladeži: »Dokora će biti konac mome životu na ovoj zemlji (...). Prije smrti želim, o moji dragi mladi prijatelji, da vam još jednom upravim srdačnu, a dakako i posljednju riječ. (...) Najprije stavljam Vam na srce jedinstvenost i slogu u katoličkim redovima. Tâ slogom rastu i male stvari, a jedinstvenost vodi do krasnih i brzih uspjeha. (...) poradite da svi budete kao prvi kršćani 'jedno srca i jedna duša' (Dj 4,32). (...) Vruće želim, da postanete dobra sol sebi i narodu. To ćete jedino time postići, ako se usko spojite s Kristom; ako se u vašim redovima bude često i prečesto pristupalo k presvetoj Euharistiji. Tu će vas Bog pretvoriti i 'mladost vaša će se obnoviti kao u orla' (Ps 102,5). Dnevno pristupanje k ovoj sv. trpezi neka bude barometar napredovanja u katoličkom duhu (...) Svi budite veselje vječnom Bogu, kod Koga ću se za vas moliti u lijepome nebu, i od koga vam već sada prosim najobilatiji blagoslov.«

I zato danas ovdje molimo:

Bože, Dobri Oče,
ti si svoga slugu biskupa Antona Mahnića učinio gorljivim pastirom
svoga stada, hrabrim i postojanim zastupnikom slobode vjere,
prava vlastitoga naroda,
te osnivačem i duhovnikom
Žvjerničkih društava mladih,
koji se trudio sve dovesti do Krista.
I mi današnji pastiri potrebni smo Svjetla i molitve.
Po njegovu primjeru i zagovoru daj i nama današnjim hrvatskim biskupima, na-
šim svećenicima, vjeroučiteljima, Bogu posvećenim osobama,
svim mladima i odraslima pažljivo i osjetljivo srce,
„više svjetla“, sloge i zajedništva
i proročku riječ usred sadašnjih
potreba i izazova hrvatskog društva.
Daj nam mudrosti, otvorenosti i duha u slušanju glasa mladih
te revnosti i zauzetosti u njihovu
usmjeravanju putem Kristova
evanđelja. Amen.

Svoju riječ na kraju je uputio i postulator kauze vlč. Saša Ilijić. Zahvalio je predvoditelju i sudionicima slavlja. Istaknuo je kako je Mahnić uvijek u prvi plan stavljao Krista koga je htio približiti mladima u želji da ga zavole, dok je sebe uvijek stavljao u drugi plan. Zahvalio je svim hodočasnicima i moliteljima koji su dolazili na grob Sluge Božjega te ostavili i pisani trag njegove blizine i zagovora.

Mons. Lingui predan je zatim prigodan poklon: košara domaćih delicija.

Apostolski nuncij, nadbiskupi i biskupi te svećenici i redovnici uputili su se zatim na grob biskupa Mahnića i izmolili molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim.

Irena Žužić

100. OBLJETNICA ROĐENJA ZA NEBO SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA OBILJEŽENA I U ZAGREBU

– 14. prosinca 2020. –

U ponedjeljak 14. prosinca 2020. u crkvi svetoga Petra apostola u Zagrebu svečanim euharistijskim slavljem obilježena je stota obljetnica rođenja za nebo sluge Božjega krčkog biskupa Antuna Mahnića. Misno slavlje predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u zajedništvu s krčkim biskupom Ivicom Petanjkom, postulatomom kauze za proglašenje blaženim sluge Božjega biskupa Mahnića vlč. dr. Sašom Ilijićem, provincijalom franjevac trećoredaca fra Ivom Martinovićem, župnikom preč. Josipom Golubićem i drugim svećenicima. Ovim euharistijskim slavljem, koje se održalo prema

mjerama i propisima koji su na snazi zbog trenutne epidemiološke situacije, završena je Mahnićeva jubilejska godina. Pod geslom Više svjetla njezino je obilježavanje započelo 14. prosinca prošle godine euharistijom koju je u krčkoj katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije također predvodio zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić.

Prije početka euharistijskoga slavlja Kardinala je, u ime domaćina, pozdravio župnik Golubić. – Žalosti me što se zbog znane situacije s koronavirusom nismo mogli okupiti u većem broju i što se ovo slavlje nije moglo održati u našoj, razornim potresom razrušenoj, prvostolnici u blizini koje je, na današnji dan prije sto godina, sluga Božji biskup Mahnić preselio u vječnu domovinu. Kao što je sv. Ivan od Križa, crkveni naučitelj, pisac, mistik, redovnik, obnovitelj karmelićanskoga reda, čiji spomendan Crkva danas slavi, bio svjetlo i znak buđenja nečega novog u njegovom vremenu, isto se može reći i za biskupa Mahniću koji je bio lučonoša i pokretač toliko novoga u svojoj biskupiji i cijeloj Crkvi. – istaknuo je maksimirsko-trnjanski dekan Golubić.

GOVOR MONS. DR. IVICE PETANJKA

Bilo je planirano i dogovoreno da se ova svečana euharistija proslavi u zagrebačkoj katedrali, jer bi se ondje razumio pravi smisao njezinog slavlja, ali je zbog posljedica potresa, a onda i korona virusa, izabrana ova crkva svetog Petra kao alternativno rješenje. Stoga od srca zahvaljujemo župniku što nam je izašao ususret i omogućio ovo slavlje u svojoj župi sv. Petra.

Duboko sam uvjeren da se mnogi pitaju, ako je jučer u krčkoj katedrali obilježena stota obljetnica rođenja za nebo sluge Božjeg krčkog biskupa Antuna Mahniću, koji je ondje bio biskup 24 godine, zašto se danas, na sam dan njegova prijelaza u vječnost, ta ista obljetnica obilježava u Zagrebu. Postoje za to brojni razlozi.

Mahnićev biograf, fra Ignacije Radić, trećoredac, kaže: »Mahnić je Slovencima dao mnogo, a Hrvatima sve.«

Antun Mahnić je rođeni Slovenac. U svojoj domovini je kao profesor i odgojitelj pokrenuo bogatu spisateljsku djelatnost i nastojao prosvjećivati svoj narod u drugoj polovici XIX. stoljeća, a kad je došao u Hrvatsku za krčkog biskupa i dobro se upoznao sa stvarnim stanjem svoje biskupije, nastavio je osobito pisanom riječi trajno izgrađivati svoje svećenike koji su poticani njegovim smjernicama trebali te iste pretočiti u Božji narod, a u liturgiji brižno čuvati više stoljetnu baštinu slavljenja liturgije na narodnom, staroslavenskom jeziku.

Dolaskom u Hrvatsku, za krčkog biskupa, Mahniću polje rada se višestruko umnožilo. Pisanom riječju i dalje je ostao povezan sa Slovenijom, ali će sada u svojoj novoj domovini njegove ideje moći doći do puno većeg izražaja i obuhvatit će široke slojeve mladih koji su spremno i s oduševljenjem prihvaćali njegov program koji se temeljio na evanđeoskim vrednotama koje su oblikovale Hrvatski katolički

pokret i Katoličku akciju, koja je polazeći upravo od Zagreba i drugih velikih gradova imala za cilj doprijeti do svakog mjesta i svakog sela.

Svi Mahnićevi suvremenici njega zovu začetnikom i ocem Hrvatskog katoličkog pokreta i Katoličke akcije, iz čijih su korijena uz mnoge druge intelektualce potekli i mnogi svećenici, biskupi, pa i sveci, poput blaženog Ivana Merza i službenice Božje Marice Stanković.

Uz ovaj mukotrpan, ali za Mahnića radosni pothvat s hrvatskom mladeži, njega je kao kršćanina i vizionara, nadahnjivao primjer samoga Isusa Krista, te je u svakoj svojoj djelatnosti stvarao ozračje zajedništva i jedinstva i bio duboko uvjeren da se samo zajedničkim naporima može nešto postići i ići naprijed, kako sam piše s Duhovnog stola u Zagrebu, tri mjeseca prije svoje smrti svjestan da je to njegovo posljednje i oporučno pismo hrvatskoj mladeži.

Duh zajedništva i međusobnog povezivanja kao jedino sigurnog uporišta da se nešto može postići za Crkvu i za narod vodio je biskupa Mahnića u tek nastaloj Državi Slovenaca, Hrvata i Srba (SHS), da inicira uspostavu naše biskupske konferencije.

Već 26. 9. 1918. biskup Antun Mahnić piše zagrebačkom nadbiskupu Antunu Baueru u Zagreb: »Presvijetli, poželjno je i neophodno da Vi sazovete hrvatske i slovenske biskupe na jedan sastanak u Zagreb. Vi još niste Primas Jugoslavije (iako bi se to moglo dogoditi), ali je Zagreb srce nas Južnih Slavena i prije bilo kojeg drugog biskupa, Vi imate to pravo da nas sazovete na jedan sastanak.«

U pismu biskup Mahnić navodi primjer njemačkih biskupa koji se od 1848. sastaju na godišnjem zasjedanju, kao i biskupi nekih drugih zemalja, i kaže: »Zašto se mi ne bismo susreli? Osobito u ovo vrijeme, bremenito teškoćama, o čemu ovisi buduća sudbina hrvatskog i slovenskog naroda. Tim više što postoji toliko veliki broj pitanja koja se tiču svih nas i o kojima se moramo međusobno dogovoriti.«

Biskup Mahnić navodi i pitanja o kojima bi se trebao postići dogovor svih biskupa: zajednički katekizam, postaviti našeg predstavnika kod Svete Stolice (»Jer u Rimu ne poznaju ni Hrvate ni Slovence, a o nama donose važne odluke, a ne poznaju naše stvarno stanje«), status papinskog zavoda svetog Jeronima, pastoral iseljenika u Ameriku, međuvjerski odnosi, organiziranje katoličkih laika, moralna skrb za opće dobro, katolički tisak, i tako redom.

Kad ovo čitamo i slušamo dobivamo utisak da je ovo predložio netko od hrvatskih biskupa danas, a ne biskup Mahnić prije 102. godine.

Zagrebački nadbiskup Bauer je prihvatio ove prijedloge i pozvao sve biskupe a zasjedanje od 7. do 29. studenog 1918., a dnevni red je sastavljen prema prijedlozima biskupa Mahnića.

Na tom prvom zasjedanju donesena je i odluka da će naši biskupi zatražiti od Svetog Oca da se staroslavenski jezik u liturgiji protegne na cijelo naše područje. Ideja koja će se ostvariti za cijelu Crkvu tek s II. vatikanskim koncilom.

Tada se još nije raspravljalo o stalnoj uspostavi biskupske konferencije kao takve, ali će nadbiskup Bauer to staviti na dnevni red već na slijedećem zasjedanju, 1919., ali se u to vrijeme biskup Mahnić već nalazi u progonstvu u Italiji. Iz njega će se vratiti slijedeće godine, ali tada već teško bolestan. Bolesnom biskupu Mahniću zagrebački nadbiskup će otvoriti vrata svoga dvoru na Kaptolu i dati mu gostoprimstvo u svrhu liječenja. Sluga Božji će ovdje proživjeti svoje posljednje dane i svoju dušu predati Gospodinu prije točno stotinu godina, 14. 12. 1920.

U kapeli zagrebačkog nadbiskupa a zatim u zagrebačkoj katedrali bit će izloženo njegovo tijelo, a potom kroz šest godina će počivati u kanoničkoj grobnici na Mirogoju, a potom sve do 2002. kod franjevac trećoredaca na Ksaveru, da bi na posljepku našao svoj pokoj u krčkoj katedrali.

Kad o biskupu Mahniću ne bismo znali ništa bilo bi dovoljno pročitati oproštajni govor za vrijeme sprovoda kojeg je u zagrebačkoj katedrali izrekao vrhbosanski biskup dr. Ivan Šarić, koji je sažeo sve ono što je biskup Mahnić bio i ostao njima, svojim učenicima. Kad kažem učenicima onda mislim na mnoge intelektualce svjetovnjake, svećenike, biskupe, svece, prijatelje i drugove kojima je biskup Mahnić bio otac, učitelj, vođa, odgojitelj, prosvjetitelj, svjetlo i luč koja je gorjela i svjetlila, grijala i obasjavala staze njihova života.

Sve je to bio i ostao biskup Mahnić, ali je za sve svoje djelo i sav svoj život crpio snagu i nadahnuće iz križa Kristova i zavidnog poznavanja Svetog pisma što proizlazi iz svake njegove riječi izrečene i napisane. To je razlog našeg večerašnjeg okupljanja u ovom glavnom gradu Zagrebu, za kojeg, kako smo čuli, biskup Antun Mahnić (Slovenac), kaže: da je srce naših južnih Slavena.

Uzoriti, nekad ste bili krčki biskup i nasljednik sluge Božjega biskupa Antuna Mahnić na stolici krčkih biskupa. Sada ste zagrebački nadbiskup u gradu koji je kroz dugih niz godina čuvao zemne ostatke sluge Božjega, biskupa svetog života. Hvala Vam što ste prihvatili predslaviti ovo slavlje u glavnome gradu naše Domo-vine, pa Vas stoga molim da ga započnete.

HOMILIJA KARDINALA JOSIPA BOZANIĆA

Draga braćo i sestre!

1. Jučer je Betlehemska svjetlo stiglo u Zagreb. Ako ikoje riječi u ovo vrijeme došašća mogu pokušati označiti ono što se je dogodilo među nama po Isusovom rođenju u Betlehemu, onda su to riječi Ivanova evanđelja: „Svjetlo u tami svijetli, i tama ga ne obuze“ (Iv 1,5).

Riječ je o tami, noći i svjetlu. Čini nam se kao da vidimo ispred sebe jaslice, gdje usred tame svijeta Betlehemska špilja svijetli.

Tame su sve ono što u svijetu predstavlja zbunjenost, pomanjkanje smisla, samodostatnost, pokušaj da se organizira život polazeći samo od nas samih, od

naših nedostatnih snaga. No, to nas nastojanje često dovodi do gorčine i očaja, ili u najbolju ruku do prepuštanja bezvoljnosti, malodušnosti, do stavova da nije moguće ništa učiniti.

Tame su u nama i oko nas. One slabe nadu i volju za životom te nas ošamućuju sa blještavim ponudama i reklamama, ili strahovima i prijetnjama, a oduzimaju nam sposobnost da ozbiljno mislimo o temeljnom smislu našega života.

Takva je zbunjenost jako široka i mijenja se u odnosu na vrijeme, prostor i priloge u kojima živimo. I današnje je vrijeme ispunjeno tamom straha i nesigurnosti. Zarazu koju je prouzročio virus Covid 19 brzo i duboko mijenja naše odnose i život. Stoga vapimo za svjetlom odozgo: „Rosite nebesa i daždite nam Pravednika“, ponavljamo u došašću.

2. Dragi vjernici, potrebno nam je više svjetla. Upravo pod geslom „Više svjetla“ Krčka je biskupija na današnji dan prije godinu dana počela s obilježavanjem stote obljetnice smrti njezinog zauzetog pastira čiji je svetački život ostavio duboki trag, ne samo u njegovoj dijecezi na Kvarnerskim otocima, nego i po čitavoj Hrvatskoj, a prije toga i u njegovoj rodnoj domovini Sloveniji.

Na današnji dan prije točno sto godina, 14. prosinca 1920. godine, u 7 sati i 28 minuta, blago je u Gospodinu preminuo, u Nadbiskupskom dvoru u Zagrebu, sluga Božji dr. Antun Mahnić, biskup krčki. I to je razlog da smo se danas okupili na ovom misnom slavlju. Zbog potresom stradale zagrebačke katedrale nije nam sada moguće slaviti misu u našoj prvostolnici, a zbog zaraze korona virusa sabrani smo u ograničenom broju.

Naime, u nemirnim godinama neposredno nakon Prvog svjetskog rata, dok je otok Krk bio pod talijanskom okupacijom, a na međunarodnim razinama vodili su se pregovori i trgovalo se s hrvatskim teritorijem, biskup Mahnić kao prognanik silom je interniran i zatočen blizu Rima u Frascatiju, gdje je proboravio od travnja 1919. godine do veljače 1920. godine. U zatočeništvu je biskup počeo ozbiljnije pobolijevati te, vrativši se u svoje sjedište oslabljen i shrvan bolešću, zatražio je dozvolu za put prema Zagrebu zbog liječenja.

U srpnju 1920. stigao je u Zagreb, gdje je odsjeo kao gost nadbiskupa metropolita zagrebačkog dr. Antuna Bauera. Liječenje je nastavio u Varaždinskim Toplicama, ali se zdravstveno stanje nije popravljalo. Nakon toplica ponovno ga prima nadbiskup Bauer kao gosta u svoj Dvor. Iako se nadao i željno čekao povratak u svoj Biskupski dom u Krk, biskupu Mahniću je Nadbiskupski dvor u Zagrebu bio zadnja postaja ovozemnog života. Tu je i umro na današnji dan prije sto godina, navršivši 70 godina života.

Budući da su u to vrijeme političke prilike na Krku bile izrazito otežane, odlučeno je da se barem privremeno biskup Mahnić pokopa u Zagrebu. Velebni sprovod od Kaptola do Mirogoja bio je 18. prosinca 1920. godine. Mahnićevi posmrtni ostaci preneseni su 1929. godine iz kanoničke grobnice na Mirogoju u crkvu

Franjevac trećoredaca glagoljaša na Ksaver, a 2002. godine u krčku katedralu. Godine 2013. započet je biskupijski postupak za proglašenje blaženim i svetim sluga Božjega biskupa Antuna Mahnića.

3. Antun Mahnić rodio se 14. rujna 1850. godine u Sloveniji na sjevernom rubu goričkog Krasa. Za svećenika je zaređen 1874. godine. Nakon specijalizacije u Sv. pismu u Beču vršio je, između ostalog, i službu profesora u Bogosloviji u Gorici. Krčkim biskupom imenovan je 1896. godine. Biskup Mahnić, rodom iz Slovenije, od svojih 70 godina, koliko mu je bilo dano živjeti, njih gotovo dvadeset i četiri proveo je među Hrvatima.

Unatoč granicama što ih je u svojem naporima ispunjenom životu bio žrtva i nišan, lik biskupa Mahnića i danas sja veličinom čovjeka dinamična i neumorna, čovjeka uporna i izdržljiva, čovjeka vjere, nade i ljubavi, čovjeka koji je surađivao s Bogom za dobro ljudi.

Biskup Mahnić bio je vjernik koji se neprestano nadahnjivao na Riječi Božjoj. Kažu da je Sveto pismo tako poznao da ga je napamet citirao, navodeći i odlomke i retke. Poslušan Duhu unosio je svjetlo Božje riječi u svakidašnji život. Hrabro se suprotstavio zamamnim frazama vremena u kojem je živio i pozivao na odstupanje od pomodarskih ideologija onodobnog liberalizma koji je i među kršćanima stvarao dobrovoljne sluga.

4. Da bi se suprotstavio liberalizmu misli i života, biskup Mahnić bio je s punim uvjerenjem propovjednik evanđeoskog radikalizma. I od mladih vjernika, svojih dragih prijatelja i od svoga klera i od katoličkih javnih djelatnika, zahtijevao je uvijek dosljedan, jasan i čvrst kršćanski stav. Želio je da u mislima, pisanju, životu i javnosti bude što više svjetla, jer kršćanin je pozvan biti svjetlost svijeta. Nije podnosio zagušljivu atmosferu koja truje, zato su ga nazivali „olujom“, ili „olujom s Jadrana“. Ali upravo kada oluja dođe, raščisti okoliš i ostavi čisto ozračje. Ljudi takvih stavova poštteni su i vole dijalog na temelju čistih računa, ne unose mržnju, ali traže jasnoću.

Dragi vjernici, Mahnić se nije mirio sa stanjem oko sebe, nije se prepuštao rezignaciji ponavljajući: nije moguće ništa promijeniti. On je razmatrao Riječ Božju, tražio inicijative, stvarao programe, prodorno gledao u budućnost, okupljao suradnike, posebno mlade vjernike i hrabro krčio nove staze. Nije nam namjera ni započeti s nabranjem silnih inicijativa što ih je pokrenuo i baštine koju je ostavio nama u Hrvatskoj, kao i prije u Sloveniji.

Budući da je Mahnić razvijao svoju apostolsku djelatnost nadaleko i izvan granica svoje Krčke biskupije, Providnost je htjela da i zadnje dane svoga života provede teško bolestan u Zagrebu i da ga u glavnom gradu Hrvatske, posebno katolička mladež kojoj se na zadivljujući način posvetio u svom apostolskom radu, otprati na počinak u Gospodinu. Upravo je u oporuci katoličkoj mladeži

zaželio da budu dobra sol sebi i narodu. „Vi ste sol zemlje“ (Mt 5,13), naglašava nam današnje evanđelje.

5. Draga braćo i sestre, čuli smo riječi apostola Pavla: „A ja, Bože sačuvaj da bih se ičim ponosio osim križem Gospodina našega Isusa Krista po kojem je meni svijet rasset i ja svijetu“ (Gal 6, 14). A Crkva se danas, na dan smrti sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića, u liturgiji spominje prezbitera sv. Ivana od Križa, u kojemu nam je Bog dao izvanrednu ljubav prema žrtvi i savršenoj samozataji, kako nam kaže Zborna molitva.

Biskup Mahnić rođen je 14. rujna 1850. godine, na blagdan Uzvišenja Svetoga Križa. Za biskupsko geslo izabrao je riječi „In Cruce salus – U Križu je spas“. Sluga Božji Antun Mahnić bio je asketa, čovjek duhovnosti, žrtve, radinosti i molitve. Otajstvo Križa propovijedao je svima: kleru, intelektualcima, puku. Shvatio je da Crkva mora živjeti otajstvo Križa da bi svjedočila vjernost svome Gospodinu i nadu Uskrsnuća. Rado je ponavljao: „Što nam je najteže, to nam je i najkorisnije“. A mladim vjernicima Mahnić poručuje: „Križ nije nikad bez ploda, ako ga prihvatimo pravom požrtvovnošću“.

To što je biskup Mahnić govorio katolicima svoga vremena nije ništa novo, nego je temelj Kristova evanđelja. Bog se ne zadovoljava polovičnošću. On hoće sve. Stoga zove čovjeka na veliki odaziv, jer je i čovjek Pavlovog, Stepinčevog i Mahnićevog vremena po Marijinom primjeru pozvan vršiti volju Božju. Amen.

Prije završnoga blagoslova, Kardinal je predvodio molitvu slugi Božjemu Antunu Mahniću.

Nakon molitve postulator kauze za proglašenje blaženim sluge Božjega biskupa Mahnića vlč. Ilijić zahvalio je Kardinalu što se odazvao inicijativi da se stota obljetnica rođenja za nebo biskupa Mahnića obilježi i u Zagrebu, mjestu njegove smrti. – Hvala Vam za prijem i ovu mogućnost, a povrh svega hvala za izrečenu riječ kojom ste nam u homiliji približili ne samo lik sluge Božjega, već i lik onoga koji ga je vodio – samoga Isusa Krista, svjetlo od svjetla zbog kojeg je Mahnićeva sintagma Više svjetla doista izraz njegova osobna predanja i urona u misterij Uskrsloga – kazao je vlč. Ilijić.

U znak zahvale i kao traju uspomenu na stotu obljetnicu rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Mahnića vlč. Ilijić Kardinalu je darovao medalju s njegovim likom, zaželjevši da mu on bude i zagovornik i molitelj kod Nebeskoga oca za njegovu službu u Zagrebačkoj nadbiskupiji gdje stoji kao pastir i predvodnik. Zahvalivši i župniku Golubiću, postulator Ilijić podsjetio je na posljednju želju biskupa Mahnića koji je u svojoj oporuci naznačio da ne želi nikakve biste, knjige, životopise, simpozije ili neki pisani trag, već da mu grob bude samo jedna ravna ploča na kojoj će pisati Antun Mahnić, biskup krčki na latinskome jeziku i povrh toga jednostavni križ. – U svojoj skromnosti on i danas privlači mnoge hodočasnike i molitelje koji dolaze na njegov grob moliti, posebice majke i očeve za dar života ili djecu u tinejdžerskoj i pubertetskoj dobi, ili one koje pritišću razni križevi. Svi

ste pozvani hodočastiti na njegov grob i upoznati se s njegovim likom, djelom i nasljeđivanjem Isusa Krista. – poručio je vlč. Ilijić.

Kardinal Bozanić također je pozvao vjernike da se upoznaju s likom sluge Božjega: Dobro je uzeti ono što je on pisao, što je u raznim revijama objavljivao, što je propovijedao kako bi ga se upoznalo jer je kroz te riječi i taj veliki opus ostavio puno toga, govoreći jezikom i argumentima koji su i danas itekako aktualni. Zato, sve više mi se čini, treba ići na izvore pa u tom vidu i Postulatura ima veliki zadatak izdavanja njegovih djela, što joj od srca želim. – poručio je kardinal Bozanić.

Liturgijsko pjevanje predvodili su članovi grupe RIM, Ružica, Maja i Slavko Nedić, izvevši, između ostaloga, pjesmu Glas s hridi (tekst: Iva Čuvalo, glazba: Slavko Nedić) kojom postulatura Sluge Božjega tekstom i glazbom želi široj javnosti predstaviti svetački život i djelo krčkoga biskupa Antuna Mahnića.

SADRŽAJ 2020.

SADRŽAJ 1/2020.

DOKUMENTI.....	3
Poruka Svetoga Oca Franje za XXVIII. Svjetski dan bolesnika (11. veljače 2020.): » <i>Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti</i> « (Mt 11, 28)....	3
Poruka pape Franje za korizmu 2020.....	6
Poruka prigodom Dana posvećenog života 2020.: <i>Božja riječ – temelj posvećenog života</i>	8
Poruka za Dan života 2020. predsjednika Vijeća za život i obitelj HBK	10
Poruka predsjednika Odbora HBK za pastoral djelatnika u zdravstvu za Svjetski dan bolesnika 2020. (10. veljače 2020.): <i>Bolest može prerasti u izvrsno sredstvo spasenja i posvećenja</i>	12
➤ Izvještaji.....	13
Sjednica Vijeća HBK za sjemeništa i duhovna zvanja (28. siječnja 2020.)	13
Sjednica Vijeća Nacionalnog ureda HBK za katoličke škole i ravnatelja katoličkih škola (29. siječnja 2020.)	14
Sjednica Odbora za pastoral turista (30. siječnja 2020.)	15
Sjednica Upravnog vijeće Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve HBK (30. siječnja 2020.).....	16
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	17
Otpuštanje cenzure zbog pobačaja.....	17
Tečajevi pripreme za brak.....	17
Godišnjica smrti biskupa Karmela Zazinovića (5. ožujka 2020.)	18
Obljetnice ređenja biskupa ordinarija Ivica (22. ožujka) i biskupa u miru Valtera (15. ožujka).....	18
Milostinja IV. Korizmene nedjelje i mise »za duše« (22. ožujka 2020.).....	19
Sv. Misa za pokojne biskupe, svećenike i redovnike (23. ožujka 2020.).....	19
Preduskrсни plenarni svećenički sastanak (Krk, 1. travnja 2020.)	19
IZ POVJERENSTAVA	21
➤ Povjerenstvo za pastoral mladih: Korizmena duhovna obnova za mlade u Betaniji (06. – 08. ožujka 2020.)	21
➤ Povjerenstvo i Ured za pastoral braka i obitelji: Priprema Trećeg biskupijskog susreta obitelji (Malinska – Dubašnica, 19. travnja 2020.)	22
➤ Iz Apostolata za duhovno majčinstvo žena »Marica Stanković«: Korizmeni susret o svetkovini sv. Josipa (Krk, 19. ožujka 2020.).....	23
IZ KATEHETSKOG UREDA	24
Biskupijska završnica Vjeronaučne olimpijade.....	24
Duhovna obnova za odgojiteljice u vjeri i vjeroučitelje laike i časne sestre	24
Hodočašće djece na grob sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića.....	24

IZ CARITASA BISKUPIJE KRK.....	24
Duhovna obnova za župne Caritase u Novalji (Novalja, 14. ožujka 2020.)	24
Održana radionica za voditelje župnih Caritasa (Krk, 15. veljače 2020.).....	25
Održana sjednica Upravnog vijeća Caritasa Biskupije Krk (Krk, 19. veljače 2020.)	25
IZ POSTULATURE SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA	26
Korizmena hodočašća na grob sluga Božjega – Upute Dekanskim uredima	26
Mahnićevo slovo i Put Križa sa slugom Božjim biskupom Antunom Mahnićem – Obavijest župnim uredima u Biskupiji	27
Knjižica za pobožnost Križnog puta »Put Križa sa slugom Božjim biskupom Antunom Mahnićem«	28
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	29
Kronika krčkog biskupa.....	29
➤ Obavijest: Susret permanentnog obrazovanja (Lovran, 28. i 29. travnja 2020.).....	30
➤ Izvještaji	30
Susret biskupa s ravnateljima odgojno obrazovnih ustanova (Krk, 11. prosinca 2019.).....	30
Biskup Ivica posjetio korisnike »Malog Karteca« (Krk, 22. prosinca 2019.).....	31
Božićna slavlja u Krčkoj katedrali.....	32
Na misi svetkovine Svete Marije Bogorodice biskup molio zagovor sluga Božjega biskupa Mahnića (Krk, 1. siječnja 2020.).....	34
Biskup Ivica krstio dvoje djece u Malom Lošinj (5. siječnja 2020.).....	36
U rodnoj domovini biskupa Mahnića obilježeni 32. božićni dani hrvatskih katolika u Sloveniji (Ljubljana, 12. siječnja 2020.)	37
Održan susret mladih pod geslom »Više svjetla!« (Cres, 25. siječnja 2020.).....	38
Susret redovnika i redovnica povodom blagdana Svijećnice (Krk, 1. veljače 2020.)...39	

SADRŽAJ 2/2020.

DOKUMENTI.....	43
Papina poruka za 35. Svjetski dan mladih (5. travnja 2020.): »Mladeži, KAžem ti, ustani!« (usp. Lk 7, 14).....	43
Poruka pape Franje za 57. Svjetski dan molitve za zvanja (3. svibnja 2020.): Riječi zvanja	47
Poruka pape Franje za 54. Svjetski dan sredstava društvene komunikacije (24. svibnja 2020.): »Da možeš pripovijedati svome sinu i svome unuku« (Izl 10, 2). Život postaje priča.....	50
Pismo Svetoga Oca Franje svim vjernicima za mjesec svibanj 2020. godine.	54
Poruka pape Franje za 106. Svjetski dan selilaca i izbjeglica (27. rujna 2020.): Poput Isusa Krista, prisiljeni bježati. Prihvatiti, zaštititi, promicati i integrirati prognanike.....	57
Dekret Apostolske pokorničarne o davanju posebnih oprosta vjernicima u	

sadašnjim okolnostima pandemije	60
Odredbe biskupa HBK u vezi sa sprječavanjem širenja bolesti COVID-19.....	62
Uskrsna poruka biskupa Hrvatske biskupske konferencije	63
Pismo biskupa HBK svećenicima i vjernicima o slavljenju svetih misa i drugih liturgijskih slavlja u vrijeme epidemije COVID-19.	65
Komisija Hrvatske biskupske konferencije Iustitia et pax: Izjava o Odluci Ustavnoga suda Republike Hrvatske u svezi s ustavnošću Zakona o udomiteljstvu.	67
➤ Izvještaji.	70
Priopćenje s XXII. zasjedanja BK BiH i HBK (Banja Luka, 2. ožujka 2020.).....	70
Sjednica Vijeća HBK za Ustanove posvećenog života i Družbe apostolskog života (Zagreb, 17. ožujka 2020.).....	72
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA.....	73
Upute za vrijeme pandemije koronavirusa (COVID-19).....	73
Poziv na molitvu	75
Dodatna pojašnjenja u vezi odredbi HBK od 19. ožujka 2020.....	76
Smjernice za drugu fazu mjera protiv pandemije COVID-19.....	77
Proslava sv. Kvirina 2020. godine	79
Misa posvete ulja i Dan svećeničkog posvećenja (Krk, 18. lipnja 2020.).....	80
Ispiti za ispovjednu ovlast (Krk, 18. lipnja 2020.)	81
Slavlje svete potvrde	81
Prve svete pričesti	82
Duhovne vježbe svećenika.....	82
Ljetovanje bogoslova (Cres, 1.-5. kolovoza 2020.).....	83
Upute za finacijsko poslovanje župa u novonastaloj situaciji	83
Petrov novčić.....	84
Upis u sjemenište »Zmajević«.....	84
IZ POSTULATURE SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA.....	85
170. rođendan sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića (Krk, 14. rujna 2020.).....	85
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	86
Kronika krčkog biskupa.....	86
➤ Svećenici.....	87
Vlč. Mate Žic slavi dijamantni svećenički jubilej.....	87
Don Josip Vidas položio licencijat na Papinskom institutu za crkvenu glazbu (Rim, 5. ožujka 2020.).....	87
Don Anton Šuljić dobitnik nagrade za životno djelo Hrvatskoga društva katoličkih novinara (Zagreb, 22. svibnja 2020.).....	88
➤ Izvještaji	89
U Krku obilježeno Stepinčevo (10. veljače 2020.).....	89
Održana radionica za voditelje župnih Caritasa (10. veljače 2020.).....	90

Krčanima 1. mjesto na Vjeronaučnoj olimpijadi Krčke biskupije	90
Veći dio korizme te Vazmeno slavlje Vazmenog trodnevlja i svetkovine Uskrsa obilježeni bez sudjelovanja naroda	91
Svetu misu 5. obljetnice biskupskog ređenja biskupa Ivica vjernici pratili preko lives- treama i radio prijenosu (Krk, 22. ožujka 2020.)	92
Održana stoljetna procesija i proslavljen rapski zavjetni blagdan »Križi« (Rab, 26. travnja 2020.)	93
U GODINI 100. OBLJETNICE ROĐENJA ZA NEBO SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA.....	95
Na misi Pepelnice predstavljena knjižica Put križa sa slugom Božjim biskupom Antu- nom Mahnićem (Krk, 26. veljače 2020.).....	95
Hodočašće creskog i lošinjskog dekanata na grob sluge Božjega (Krk, 29. veljače 2020.)	96
Grob sluge Božjega okupio vjernike Vrbničkog dekanata (Krk, 7. ožujka 2020.).....	97
Održano korizmeno hodočašće Krčkog dekanata (Krk, 14. ožujka 2020.).....	98
Biskup Ivica održao razmatranje i predvodio molitvu na grobu Sluge Božjega (Krk, 4. travnja 2020.).....	99
Obilježen travanjski mjesečni spomen sluge Božjega (Krk, 14. travnja 2020.)	100
Svibanjski mjesečni spomen sluge Božjega: »Bio je pravi Božji dar Crkvi, biskupiji i Domovini« (Krk, 14. svibnja 2020.).....	102
U Križevcima obilježen Dan sluge Božjeg Antuna Mahnića (29. svibnja 2020.)	103

SADRŽAJ 3/2020.

DOKUMENTI.....	107
Poruka Pape Franje za VI. Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu (1. rujna 2020.): » <i>Tu pedesetu godinu proglasite svetom! Zemljom proglasite oslobađanje svim njezinim stanovnicima. To neka vam bude jubilej</i> « (Lev 25,10).107	
Poruka Pape Franje za Svjetski dan misija 2020. (18. listopada 2020.): » <i>Evo me, mene pošalji!</i> « (Iz 6, 8).....	111
Poruka Pape Franje za 4. Svjetski dan siromaha (15. studenoga 2020.): » <i>Pruži svoju ruku siromahu</i> « (usp. Sir 7, 32).....	113
Izjava komisije Hrvatske biskupske konferencije Iustitia et Pax: <i>Pandemija bolesti COVID-19 – ispit solidarnosti i bratstva</i>	117
Poruka predsjednika Vijeća HBK za katehizaciju i novu evangelizaciju na početku školske i katehetske godine 2020./2021.: <i>Trpljenje iz ljubavi – sjeme novoga govora o kršćanskoj nadi</i>	119
Poruka predsjednika Vijeća HBK za život i obitelj uz Međunarodni dan starijih osoba (1. listopada 2020.).....	121
Poruka mons. Ivica Petanjka prigodom Svjetskog dana misija (18. listopada 2020.)	123

► Izvještaji:

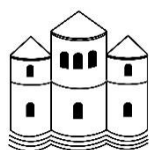
Priopćenje s izvanrednog zasjedanja sabora Hrvatske biskupske konferencije	125
Imenovanja biskupa mons. Dražena Kutleše i mons. Petra Palića na nove službe.	125
Mons. Milan Stipić imenovan biskupom Križevačke eparhije	126
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	127
Jesenski plenarni svećenički sastanak (Krk, 7. listopada 2020.)	127
Biskupijsko hodočašće na Trsat (11. listopada 2020.)	127
Biskupijska proslava 100. obljetnice rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića (12. i 13. prosinca 2020.)	128
Tečajevi pripreve za brak	129
Katekumenat	129
Naši svećenički kandidati	130
IZ POVJERENSTAVA	131
▶ POVJERENSTVO ZA MLADE: Predviđene aktivnosti povjerenstva za mlade u pasto- ralnoj godini 2020 – 2021	131
▶ POVJERENSTVO ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA: Najave predstojećih događanja	132
▶ APOSTOLAT ŽENA ZA DUHOVNO MAJČINSTVO: Duhovna obnova za djevojke i žene (Krk, 3. listopada 2020.)	132
Godišnjica smrti sl. Božje Marice Stanković (Krk, 8. listopada 2020.)	132
IZ POSTULATURE SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA	
Izložba »Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu«	133
IZ CARITASA BISKUPIJE KRK	
▶ Najave:	
Susret svih donatora i organizatora projekta »Prijatelji s mora«	133
Akcija »Plamen za dvostruko dobro«	134
Sastanak voditelja župnih Caritasa	134
Projekt <i>72 sata bez kompromisa</i> na Krku	134
Akcija »Zajedno možemo više«	135
Najave za 2021. godinu	135
▶ Izvještaji:	
Caritasov projekt »Prijatelji s mora« u sezoni 2020.	135
Caritasov projekt »Kuća za odmor« u Martinšćici u sezoni 2020.	136
Humanitarnom izložbom prikupljeno 5.100 kn za Fond Mahnića	136
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	137
Kronika biskupa Ivice Petanjka	137
Svećenici: Imenovanja i premještanja u Biskupiji Krk	139
▶ Obavijesti: Vjeronauk za odrasle	139
▶ Izvještaji:	

Proslava svetkovine sv. Kvirina (Krk, 1.-4. lipnja 2020.)	140
Misa posvete ulja okupila svećenike i redovnike Krčke biskupije (Krk, 18.6.2020.)	141
Bogoslov Andrija Živković primio službu akolitata (Krk, 18. lipnja 2020.)	143
Mons. Ivica Petanjak predvodio misno slavlje Dana Družbe Presvetog Srca Isusova u Rijeci (Rijeka, 4. srpnja 2020.)	143
Biskup Petanjak i krčki bogoslovi u posjetu franjevcima pripravnicima za svečane zavjete (Cres, 4. kolovoza 2020.)	145
Ljetovanje krčkih bogoslova (Cres, 1. – 5. kolovoza 2020.)	145
Krčki biskup predvodio misno slavlje svetkovine Velike Gospe u Krčkoj katedrali (15. kolovoza 2020.)	146
Pogreb mons. Andrije Depikolozvana (Vrh, 26. kolovoza 2020.)	148
Mons. Ivica Petanjak sudjelovao na jubilarnom 25. hodočašću u Zrin (5. rujna 2020.)	149
Biskup Ivica Petanjak predvodio sprovodne obrede i misu zadušnicu za s. Mariju Leoniju Pobi (Punat, 17. rujna 2020.)	151
U GODINI 100. OBLJETNICE ROĐENJA ZA NEBO SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA .	153
Obilježen srpanjski spomen Sluge Božjega (Krk, 14. srpnja 2020.)	153
Mons. Milan Stipić predvodio misno slavlje 170. rođendana Sluge Božjega (Krk, 14. rujna 2020.)	154
IN MEMORIAM: mons. Andrija Depikolozvane (1936. – 2020.)	156

SADRŽAJ 4/2020.

BISKUPOVA BOŽIĆNA PORUKA: » <i>Narod bijaje u iščekivanju i svi se u srcu pitahu o Ivanu nije li on možda Krist.</i> « (Lk 3,15)	159
DOKUMENTI	162
Poruka pape Franje za 54. Svjetski dan mira (1. siječnja 2021.): <i>Kultura skrbi kao put do mira</i>	162
Apostolsko pismo Patris Corde Svetog oca Franje u povodu 150. obljetnice proglašenja svetog Josipa zaštitnikom Sveopće Crkve	169
dekret Apostolske pokorničarne o daru posebnih oprosta povodom Godine svetog Josipa	180
Poruka Vijeća biskupskih konferencije Europske unije (COMECE): <i>Ponovno pronaći nadu i solidarnost</i>	182
Poruka Predsjednika Odbora HBK za pastoral pomoraca: <i>Sveti Nikola odraz Božje dobrote, ljubavi za čovjeka i uzor za nasljedovanje</i>	186
Poruka Predsjednika Caritasa povodom Nedjelje Caritasa 2020.: <i>Svjedoci svjetla</i>	187
➤ Izvještaji: Sjednica Vijeća HBK za nauk vjere (20. studenoga 2020.)	189
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	190
Mjere Stožera civilne zaštite za Badnjak i Božić	190

Blagoslov obitelji	191
Godišnje klanjanje Presvetom.....	192
Mise »Pro familia et iuventute«.....	193
Obveze prema Ordinarijatu	194
Fond nagrada 2021.....	195
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	195
Kronika biskupa Ivica Petanjka	195
➤ Svećenici:	
Vlč. Frane Brozić.....	197
Vlč. dr. Saša Ilijć	197
Vlč. Matej Polonijo	197
Vlč. Franjo Vitezić	197
➤ Izvještaji.....	198
Održan jesenski plenarni svećenički sastanak (Krk, 7. listopada 2020.).....	198
Održano zavjetno hodočašće Krčke biskupije Majci Božjoj Trsatskoj (Trsat, 11. listopada 2020.)	199
U Krku postavljena izložba »Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu« (30. listopada 2020.)	202
Đakonsko ređenje Andrije Živkovića (Nerezine, 29. studenoga 2020.)	203
U GODINI 100. OBLJETNICE ROĐENJA ZA NEBO SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA.....	206
Svečano proslavljena 100. obljetnica rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića (Krk, 13. prosinca 2020.).....	206
100. obljetnica rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića obilježena i u Zagrebu (14. prosinca 2020.).....	214

Izdaje: BISKUPSKI ORDINARIJAT KRK, Biskupa Antuna Mahnića 18,
HR-51500 KRK ; tel. 051/221-018; fax. 051/221-483;
e-mail: ordinarijat@biskupijakrk.hr

Uredila: Irena Žužić

Odgovara: mons. dr. Franjo Velčić, generalni vikar